

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT

ESTONIAN INSTITUTE
OF ECONOMIC RESEARCH

Rävala 6 19080 Tallinn Estonia tel 668 1242 fax 668 1240 e-mail eki@ki.ee

EESTI TOIDUKAUPADE POSITSIOON SISETURUL

**(kodumaiste ja importtoidukaupade osakaal
Eesti kaupluste käibes ja sortimendis ning hinnad)**

Tallinn
Mai 2007

Töö on teostatud Eesti Põllumajandusministeeriumi tellimusel

Koostaja: Vilja Vähi

tel 6681256

e-post vilja@ki.ee

EKI 19080 Tallinn Räväla 6

Tel 6681242

Faks 6681240

E-post eki@ki.ee

<http://www.ki.ee>

Copyright © Eesti Konjunkturiinstituut

SISUKORD

Sissejuhatus	5
Eesti toidukaupade positsioon siseturul	7
Piimatooted	29
Lihatooted	51
Teraviljatooted	63
Joogid	77
Muud toidukaubad	93

SISSEJUHATUS

Uurimust teostatakse Põllumajandusministeeriumi tellimusel alates 1994. aastast kaks korda aastas ning alates 2005. aastast kord aastas. Antud korduvuurimus annab ülevaate muutustest 14 aasta jooksul, põhjalikumalt on analüüsitud turul toimunud muutusi viimase aasta jooksul. Kaupade sortimendi ning kodumaiste ja importtoiduainete käibes osakaalu arvutuste aluseks on võetud vaadeldud kaubagrupi kogu kaupluses müügilolev sortiment, hinna määramisel võetakse aluseks igast kaubagrupist indikaatorkaubad, mille nimekiri on toodud allpool.

Töö sisaldab järgnevat informatsiooni:

1. kauplustes pakutavate kaupade *sortimendi laius* ja kodumaiste ning importkaupade osakaal kaupluste *sortimendis*;
2. kodumaiste ja importkaupade *hinnatase*, kusjuures hind on määratud vaid igast kaubagrupist võimalikult analoogsete toidukaupade hinna järgi (allpool esitatud nimekiri);
3. kodumaiste ja importkaupade *osatähtsus kaupluste käibes*.

Töö läbiviimiseks kasutas Eesti Konjunktuuriinstituut järgmist metoodikat:

1. Eesti 13-s suuremas linnas valiti välja suurema käibega toidukauplused. Linnadeks, kus vaatlusi ja küsitlusi teostati, olid: Tallinn, Tartu, Võru, Valga, Viljandi, Pärnu, Haapsalu, Kuressaare, Rapla, Rakvere, Kohtla-Järve, Narva, Paide. Tallinnas võeti vaatluse alla 6 kauplust, teistes linnades igas 2 kauplust. Lisaks viidi vaatlused läbi ka 15-s maapiirkondade kaupluses. Seega põhineb antud uuring 45 kaupluse vaatlusel.

2. Vaatlused ja küsitlused toimusid ajavahemikus

2. mai – 8. mai 2007.a.

3. Vaatluse alla võeti 27 toidukaubagruppi:

piim, juust, sulatatud juust, jogurt, või, kohupiim, jäätis, margariin, toiduõli, veiseliha, sealiha, linnuliha, lihakonservid, keeduvorstid, suitsuvorstid, suitsuliha, leib, nisujahu, küpsised, makaronitooted, õlu, viin, mahl, kaerahelbed, konservkurk, värske kurk ja värske tomat.

4. Igas kaupluses viis EKI korrespondent läbi kaupluses müügiks pakutavate kaupade sortimendi vaatluse, mille käigus registreeriti pakutavate kaubanimetuste arv, kaupade tootjamaad. Tootjamaa on määratud kindlaks pakendil oleva joonkoodi või eraldi märgitud tootjamaa järgi.

5. Igas kaupluses viidi läbi ka kaupluse spetsialistide küsitlus, kus kaupluse müüjad või juhataja andsid andmeid kodumaiste ja importkaupade osakaalu kohta käibes.

6. Igas kaupluses registreeriti kodumaiste ja imporditud toidukaupade hinnad alljärgneva nomenklatuuri järgi:

1. **Piim** – 2,5% kile ja pure; 3,5% kile ja pure 1- liitrised pakid
2. **Juust** – poolkõvad Edam, Gouda, Tilsiter tüüpi juustud, mitte viilutatud väikepakendid, mitte delikatess ja hallitusjuustud
3. **Sulatatud juust** – karpidesse pakendatud määride-, võide- ja toorjuustud
4. **Jogurt** – piima ja koorejogurtid väikepakendites <0,5l
5. **Või** – kõik müügilolevad võid, k.a. võided
6. **Kohupiim** – 250g pakid ning 300-500g torud
7. **Jäätis** – 0,8 - 1 liitrised pakendid lihtsat jäätist
8. **Margariin** – margariinid karpidesse pakendatud
9. **Toiduõli** – 1 l rapsiõlid + 1 l (sega) toiduõlid
10. **Veiseliha** – kõik v.a. sisefilee
11. **Sealiha** – kõik v.a. sisefilee
12. **Linnuliha** – ainult broileri kintsud
13. **Lihakonservid** – kõik v.a. pasteedid
14. **Keeduvorstid, viinerid** – kõik v.a. viilutatud väikepakendid
15. **Suitsuvorstid** – kõik täissuitsu,- poolsuitsu,- toorsuitsuvorstid v.a. viilutatud väikepakendid
16. **Suitsuliha** – kõik v.a. viilutatud väikepakendid
17. **Leib** – kõik
18. **Nisujahu** – kõrgema sordi nisujahu
19. **Küpsised** – kõvad ilma täidiseta ja katteta pakiküpsised (kroket)
20. **Makaronitooted** – sarvekese tüüpi makaronid
21. **Õlu** – 0,33 l ja 0,5 l plekkpurgid
22. **Viin** – 0,7 - 1 l pudelid
23. **Mahl** – 1 liitrine purepakis õunamahl
24. **Kaerahelbed** – tavalised, röstitud ja kiirkaerahelbed
25. **Konservkurk** – terved marineeritud, konserveeritud ja hapukurgid klaaspurgis
26. **Kurk** – värske kurk
27. **Tomat** – värske punane ja kollane tomat v.a. kirsstomat

Eesti toidukaupade positsioon siseturul

Jaekaubanduses oli 2006. aasta väga hea aasta, Eesti jaeturg kasvas 24%, kokku 45 mld kroonini. 2007. aasta on Eesti jaekaubanduses kaubakettide turul positsioonide tugevdamise aasta, uusi tulijaid tulemas pole näha. 2007. aasta alguseks oli Äripäeva andmetel 82% Eesti jaekaubandusturust 5 keti käes - ETK, Selver, Maxima, Rimi ja Prisma. Supermarketite käive kasvas möödunud aastal 14%. Selveri käive kasvas aastaga 56%, Rimil ümberkorralduste tõttu vähem (7%), Maxima käibekasv oli koguni 82% (sh suurenes märgatavalt mitte toidukaupade müügikäive). Jõudsalt on laienenud ja jätkavad ka lähiajal laienemist Selveri ja Maxima ketid.

Uuringu teostamise ajal oli Eestis: 144 A ja O, 49 Säästumarketi, 44 Konsumi, 39 Maxima, 37 Grossi Toidukaubad (koos partneritega), 22 Selveri, 18 Comarket (koos partneritega 24), 13 Rimi, 6 Maksimarketi ja 5 Prisma kauplust. Mitu aastat turuletulekut ettevalmistanud Lidl müüs 2006. aastal kokkuostetud krundid maha ja otsustas Eestisse mitte laieneda. T-Market vahetas kõikide kaupluste nimed Maxima vastu.

Käesolevas uuringus “**Eesti toidukaupade positsioon siseturul**” tehti vaatlusi suurtest kaubakettidest 4-s Rimi, 4-s Selveri, 3-s Maksimarketi ja 4-s Konsumi ning 1-s Prisma kaupluses. Odavkettide kauplused (nt Säästumarket, Maxima jt) uuringusse kaasatud ei olnud. Käesoleva aasta maikuus kauplustes läbiviidud uuring näitas, et vaatluses osalenud kauplustest oli suurim EKI nimekirjas olevate toidukaupade sortiment endiselt Tallinna Ülemiste Rimis, millele järgnesid Tallinna Haabersti ja Tartu Rimi ning neljandana Stockmanni toiduosakond. Võrreldes eelmise uuringuga aasta tagasi on mõnes kaupluses sortiment vaadeldud kaubagruppide osas vähenenud - nt Ülemiste Rimi ja Viljandi Maksimarket, kusjuures neis kauplustes vähenes enim kodumaiste toidutoodete sortiment.

EKI nimekirjas olevatest toidukaupadest oli suurim kodumaiste toodete osakaal Konsumi keti kauplustes (keskmiselt 71%), Selverites ja Maksimarketites (69%) ning kõige väiksem Rimi kauplustes (54%). Kõigi uuringus osalenud kaupluste keskmine kodumaise toidukauba osakaal pakutavas sortimendis oli 64%.

Uuringus vaadeldud 27 tootegrupi keskmise sortimendi ulatuse mõõtmisel selgus, et aastaga laienes 14 **kodumaise¹ toidukauba sortiment**, valik vähenes 10-s tootegrupis: jogurt, margariin, sealiha, keeduvorstid-viinerid, leib, nisujahu, mahl, viin, kurk ja kaerahelbed (tabel 1.1). Madala kvaliteedi tõttu lõpetati kaubanduse surveel Eestis makaronide tootmine ning nüüdsest on müügil vaid importmakaronitooted. Enam rikastus kodumaiste toodete valik suitsuvorstide ja suitsuliha (+6 nimetust), küpsiste (+4) ning jäätise (+3) osas. **Importtoodete sortiment** kasvas 19-s, ei muutunud 1-s ja vähenes 4-s tootegrupis. Varasematel aastatel puudusid sortimendis importtooted 4-s, seekord vaid 2-s tootegrupis (veise- ja sealiha). Paljudes kauplustes oli müügil Leiburi Leedus toodetud 3 sorti rukkileiba ning Tallinna ja Tartu Rimis Balti Lux kaubamärgiga Lätis toodetud kilepakis joogipiim. Importtoodetest laienes enim juustu valik (+6), keskmiselt 3 toote võrra kaupluse kohta suurenes sortiment toiduõli, küpsiste, makaronide ja õlle tootegrupis. Importtoidukaupu oli müügil 37-st riigist. Kõige laiaulatuslikumalt olid esindatud Läti tooted (27-st tootegrupist 19-s), Soome (17-s) ja Poola (15-s).

Käesolevas uurimistöös selgus, et erinevalt eelmistest aastatest Tallinna kauplustes toidukaupade sortiment võrreldes 2006. aastaga vähenes ning teistes linnades ja maapiirkonna kauplustes suurenes. Toodete sortiment vähenes Tallinna kauplustes enim kodumaiste toodete osas (14-s tootegrupis) ja suurenes importtoodete osas (19-s tootegrupis).

Kodumaise toidukauba osatähtsuses kaupluste **rahalises käibes** võrreldes 2006. aasta maikuuga oli suurim muutus nisujahu ja kaerahelveste osas, mõlema puhul kodumaiste toodete positsioon turul halvenes - Eesti nisujahu osakaal nisujahu käibes vähenes 9%-punkti ja kaerahelveste osakaal 7%-punkti (tabel 1.5). Teiste toodete osas olid muutused oluliselt väiksemad – kuni 2%-punkti. Üheks mõjutajaks kodumaise nisujahu ja kaerahelveste positsiooni halvenemises on Rimi kaubakett, kus müüakse suures valikus kaupluse enda kaubamärkide all olevaid importtooteid ja kodumaiste toodete osakaal on vähenenud. Rahvusvaheliste kauplusekettide sortimendikujundusel on oluline osa peakontoritel, mis asuvad kas Soomes (Prisma), Lätis (Rimi) või Leedus (Maxima) ning kust tulevad juhised ei pruugi alati iga riigi tarbija eelistustele vastata, vaid on kontsernile soodsamad. Tarbija võib küll eelistada kodumaiseid tooteid, kuid

¹ Antud uurimistöö raames käsitletakse kodumaise kaubana Eestis asuva töötaja poolt toodetud kaupa ja tehnilistel põhjustel (info puudumise tõttu kaubal) ei ole arvesse võetud kaubas sisalduva tooraine päritolumaad. Kauba päritolumaad määratlemisel kasutas EKI kas kauba pakendil olevat joonkoodi või saatelehtede põhjal müüjate poolt antud infot (pakendamata kaupade – näiteks liha puhul).

teeb oma ostud sageli logistiliselt kõige soodsamast kohast ja on vahel sunnitud eesti toodete puudumisel (nt Säästumarketid ja Maxima) ostma importtooteid.

Jätkuvalt on oma positsioone turul kaotamas kodumaised naturaaluust ja viin, mille osakaal kaupluste käibes väheneb ja impordil suureneb.

Viimase aastaga tõusid **hinnad** Eesti kauplustes 23-s ja langesid 2-s vaadeldud kodumaise toidukauba tootegrupis. Importkaupadest tõusid hinnad 20-s ja langesid 1-s tootegrupis. Kodumaistest toodetest kallinesid aastaga enam värsked kurk (+40%) ja kaerahelbed (+33%) ning importtoodetest värsked kurk (+77%) ja tomat (+74%) (tabel 1.10). Kodumaise nisujahu sortimendis vähenes oluliselt odavamale Kalevi nisujahu osakaal. Eesti kaerahelveste sortimendis suurenes kallite Heleni kaubamärki kandvate kaerahelveste osakaal, kuna kaerahelveste turu on vallutanud odavad leedu ja läti tooted ning teised eesti tootjad ei suutnud hinnas nendega konkureerida. Eestis toodetud konservkurgid odavnesid küll 4% (25.16 kr/kg), kuid ikkagi ei suuda nad hinnas konkureerida veelgi odavamate importkurgidega (20.48 kr/kg).

2007. aasta alguses EKI poolt läbiviidud tarbijaküsitlus² näitas, et kodumaise toidukauba eelistajate osakaal langes 79%-lt 75%-ni. Elatustaseme tõustes on tarbijal rohkem võimalusi rahuldada uudishimu uute sageli reklaamides nähtud importtoodete proovimisega. Samuti mõjutab importtoidu eelistajate osakaalu suurenemist Eesti noorema ja ka ostujõulisema elanikkonna hulgas valitsev vähene oma kodumaa patriotismitunne võrreldes näiteks Soome ja teiste naaberriikidega.

² Uurimistöö "Elanike toitumisharjumused ja toidukaupade ostueelistused". Eesti Konjunktuuriinstituut. Tallinn 2007.

Tabel 1.1

Toidukaupade sortimendi laius
(nimetuste arv keskmiselt kaupluses)

Toidukaup	Eesti kaup											Importkaup										
	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007		
Piimatooted s.h.																						
piim	1.3	5.9	7.0	7.4	7.5	7.4	8.7	8.9	8.5	8.8	0.1	-	-	-	-	-	-	-	-	0.1		
naturaaljuust	4.3	10.9	12.7	13.9	16.5	23.4	30.8	36.5	39.6	40.6	0.8	11.4	12.2	12.3	10.8	19.1	19.7	33.5	32.2	38.6		
sulatatud juust	1.5	5.7	8.6	8.7	8.8	9.2	10.6	12.5	11.8	12.5	7.1	16.6	14.2	18.7	24.0	21.4	23.1	28.7	28.1	27.2		
jogurt	2.5	26.0	34.1	44.6	41.9	51.4	64.1	65.1	67.5	63.9	10.0	20.9	19.3	17.0	18.5	15.2	13.4	16.2	15.3	14.8		
või	1.2	1.4	1.4	1.4	1.4	2.1	2.5	3.4	4.0	4.1	-	0.3	0.1	0.2	0.3	-	0.2	0.4	0.4	0.8		
kohupiim	2.6	14.5	19.5	23.8	20.3	31.2	34.2	40.7	43.0	43.6	0.2	3.0	2.5	2.0	3.6	4.1	3.1	3.4	2.8	3.3		
jäätis	3.0	38.2	47.2	54.9	61.4	65.5	75.2	82.2	83.8	86.6	15.8	19.8	14.0	12.7	14.5	12.4	15.4	21.3	27.2	25.5		
Taimsed ja loomsed rasvad s.h.																						
margarin	0.3	1.4	1.7	3.1	2.9	3.8	4.7	4.4	4.0	3.3	9.9	15.3	13.0	13.7	14.8	15.5	16.2	17.1	16.6	17.5		
toiduõli	0.2	-	1.4	2.4	2.4	2.6	3.2	3.1	3.2	3.7	5.7	10.8	8.3	11.2	9.1	12.4	15.8	17.3	18.4	21.8		
Lihatooted s.h.																						
veiseliha	0.9	2.3	2.5	2.1	1.4	1.8	2.1	2.2	1.9	2.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
sealiha	1.1	5.6	5.8	6.1	5.1	6.3	7.5	7.4	9.0	8.9	-	0.4	0.5	0.2	0.2	0.2	-	-	-	-		
linnuliha	2.0	3.8	4.7	5.3	6.4	6.8	8.0	7.1	8.0	9.0	0.7	2.2	2.4	2.7	2.2	2.2	2.2	2.7	3.4	3.7		
lihakonservid	5.7	10.2	8.5	8.7	7.8	8.3	8.9	9.0	7.8	7.8	2.3	1.9	2.4	4.0	2.7	2.6	3.0	3.9	4.2	4.4		

Tabel 1.1 järg

Toidukaup	Eesti kaup													Importikaup												
	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007						
keeduvorst. viinerid	8.3	24.0	28.6	32.0	33.7	41.7	48.2	57.3	56.4	55.8	0.4	0.8	0.6	0.6	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2						
suitsuvorst	3.9	17.2	19.6	21.4	24.0	31.6	37.3	42.4	47.6	53.4	1.0	1.8	1.0	0.9	0.2	0.4	1.1	2.2	2.4	3.3						
suitsuliha	3.5	17.9	20.6	23.7	24.8	29.0	36.5	48.8	48.5	54.7	0.4	1.0	0.2	0.1	0.1	0.2	0.5	1.3	1.1	1.5						
Leib	4.9	18.5	23.9	28.0	30.8	31.4	35.0	40.5	38.9	38.1	0.1	-	-	-	-	-	-	-	-	0.7						
Nisujahu k/s	1.2	3.0	4.4	4.2	4.1	4.5	5.1	5.1	5.4	3.7	0.3	3.4	2.7	3.0	2.8	1.7	1.0	1.1	1.1	2.3						
Küpsised	6.5	11.3	15.7	18.6	18.4	16.7	22.3	25.0	26.4	30.0	18.4	52.0	52.2	53.0	56.2	54.7	60.8	62.9	59.8	62.0						
Makaronid	3.1	-	-	0.3	2.3	3.9	4.2	3.6	5.6	-	11.4	34.2	33.0	39.3	34.3	32.6	38.3	37.7	39.2	42.8						
Õlu	7.3	19.2	22.4	24.7	28.6	26.5	35.6	35.9	41.6	42.1	3.3	12.6	9.4	10.4	11.0	13.7	18.2	25.7	25.5	28.7						
Viin	9.0	38.6	40.5	49.2	43.8	42.0	43.2	39.8	38.3	36.1	4.6	11.8	11.4	12.4	12.9	11.6	14.1	17.5	15.9	17.5						
Mahl	3.4	10.6	12.2	16.0	13.8	16.7	14.6	14.7	16.0	15.7	14.2	33.1	32.8	39.7	23.6	22.1	22.9	30.2	28.9	27.8						
Kaerahelbed					2.9	3.4	3.3	3.8	3.8	2.9	1.2	1.1	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	2.4						
Konservkurk					6.2	7.7	7.8	7.5	8.0	8.7	5.3	5.3	6.2	5.9	6.2	6.2	6.2	5.9	6.2	6.8						
Kurk					0.8	0.7	1.0	0.9	0.9	0.8	0.5	0.6	0.5	0.6	0.5	0.6	0.5	0.6	0.6	0.8						
Tomat					-	-	-	-	-	-	1.3	1.6	1.6	1.9	1.6	1.6	1.6	1.9	1.8	1.9						

Toidukaupade sortimendi laius 2007. a mais
(nimetuste arv keskmiselt kaupluses)

	Eesti kokku		s.h. Tallinn		muud linnad		maapiirkond	
	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup
Piimatooted								
piim	8.8	0.1	13.2	0.3	9.7	-	5.5	-
naturaaljuust	40.6	38.6	80.2	168.3	44.7	25.1	16.7	6.1
sulatatud juust	12.5	27.2	18.3	64.7	15.1	29.0	5.7	8.1
jogurt	63.9	14.8	94.7	46.8	74.2	13.1	33.1	3.9
või	4.1	0.8	7.2	5.2	4.6	0.1	1.9	-
kohupiim	43.6	3.3	73.5	12.0	47.3	2.4	24.6	1.0
jäätis	86.6	25.5	152.5	53.0	92.3	25.5	48.7	13.7
Taimsed ja loomsed rasvad								
margariin	3.3	17.5	4.5	22.8	3.3	19.8	2.7	11.4
toiduõli	3.7	21.8	5.0	59.7	4.0	21.1	2.5	6.6
Lihatooted								
veiseliha	2.5	-	9.0	-	2.1	-	0.4	-
sealiha	8.9	-	18.2	-	9.2	-	4.6	-
linnuliha	9.0	3.7	23.3	8.8	8.5	3.5	3.7	1.9
lihakonservid	7.8	4.4	8.5	3.3	8.3	5.0	6.6	3.9
keeduorst. viinerid	55.8	0.2	75.7	0.8	64.4	0.1	32.6	-
suitsuvorst	53.4	3.3	102.0	21.2	57.3	0.8	26.0	-
suitsuliha	54.7	1.5	119.0	10.0	56.9	0.2	23.2	-
Leib	38.1	0.7	66.0	2.2	41.3	0.6	20.6	0.3
Nisujahu	3.7	2.3	2.7	4.3	4.3	2.2	3.1	1.6
Küpsised	30.0	62.0	61.2	97.5	32.4	69.5	12.5	33.9
Makaronid	-	42.8	-	65.3	-	49.3	-	22.1
Õlu	42.1	28.7	53.3	94.2	43.0	26.9	35.8	3.9
Viin	36.1	17.5	49.2	56.0	38.7	15.2	26.1	4.9
Mahl	15.7	27.8	24.0	62.3	16.5	28.4	10.8	11.9
Kaerahelbed	2.9	2.4	1.7	6.7	3.5	2.0	2.4	1.4
Konservkurk	8.7	6.8	14.5	13.2	9.0	6.6	5.8	4.6
Kurk	0.8	0.8	1.0	1.0	0.8	0.8	0.6	0.6
Tomat	-	1.9	-	4.5	-	1.9	-	0.9

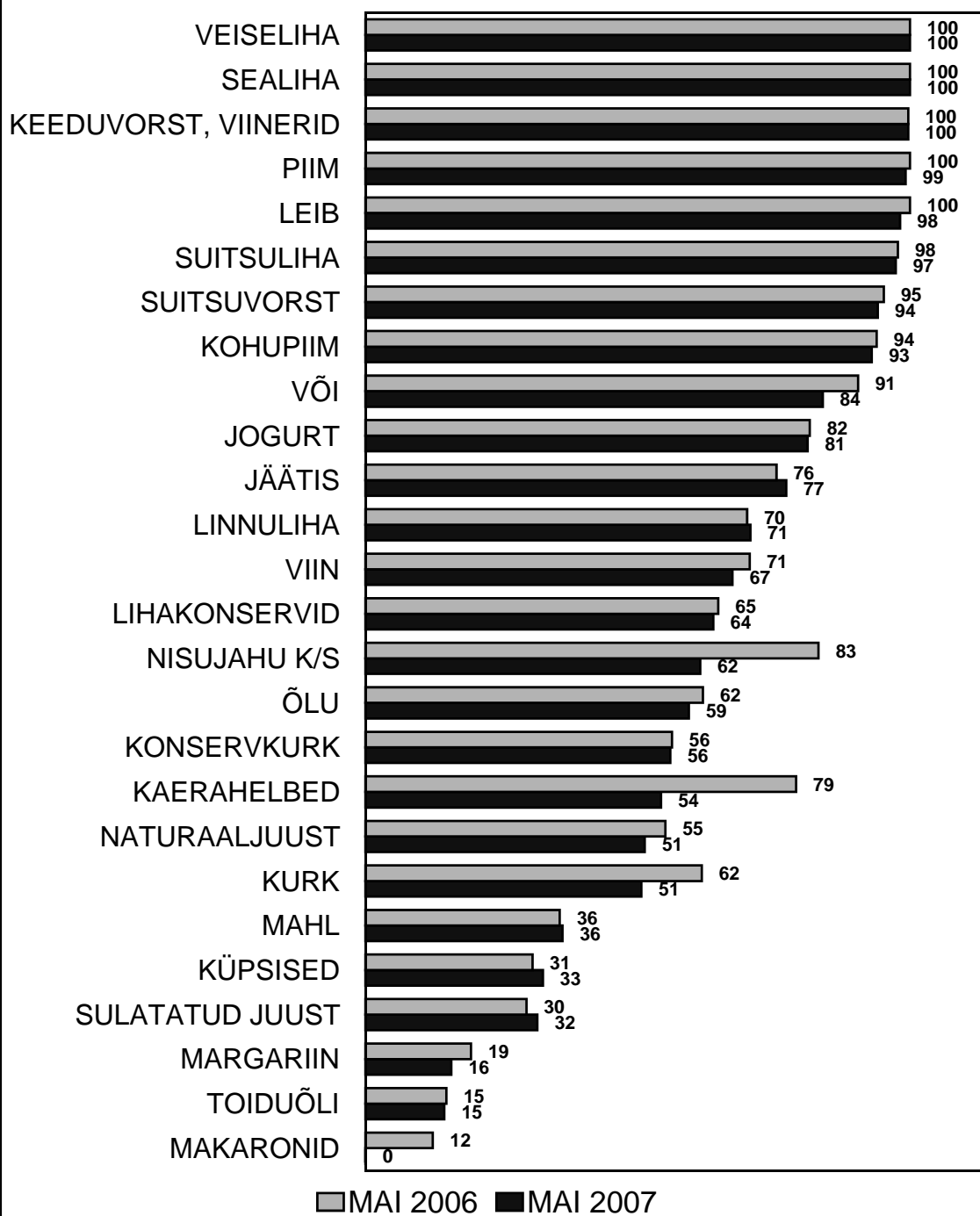
Kodumaiste ja importkaupade suhe kaupluses pakutavas toidukaupade sortimendis (%)

Toidukaup	Eesti kaup												Importkaup											
	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007				
Piimatooted s.h.																								
piim	92.9	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	99.2	7.1	-	-	-	-	-	-	-	-	0.8				
naturaaljuust	84.3	48.9	51.0	53.1	60.4	55.1	61.0	52.2	55.1	51.3	15.7	51.1	49.0	46.9	39.6	44.9	39.0	47.8	44.9	48.7				
sulatatud juust	17.4	25.6	37.7	31.8	26.8	30.0	31.4	30.2	29.6	31.6	82.6	74.4	62.3	68.2	73.2	70.0	68.6	69.8	70.4	68.4				
jogurt	20.0	55.4	63.9	72.4	69.4	77.2	82.7	80.1	81.6	81.2	80.0	44.6	36.1	27.6	30.6	22.8	17.3	19.9	18.4	18.8				
või	100.0	82.4	93.3	87.5	83.6	100.0	94.1	90.4	90.5	84.0	-	17.6	6.7	12.5	16.4	-	5.9	9.6	9.5	16.0				
kohupiim	92.9	82.9	88.6	92.2	85.0	88.4	91.7	92.3	93.9	93.0	7.1	17.1	11.4	7.8	15.0	11.6	8.3	7.7	6.1	7.0				
jäätis	16.0	65.9	77.1	81.2	80.9	84.1	83.0	79.4	75.5	77.3	84.0	34.1	22.9	18.8	19.1	15.9	17.0	20.6	24.5	22.7				
Taimsed ja loomsed rasvad s.h.																								
margarin	2.9	8.4	11.6	18.5	16.2	19.9	22.4	20.4	19.4	15.8	97.1	91.6	88.4	81.5	83.8	80.1	77.6	79.6	80.6	84.2				
toiduõli	3.4	-	-	17.6	20.7	17.2	16.9	15.4	14.9	14.5	96.6	100.0	85.6	82.4	79.3	82.8	83.1	84.6	85.1	85.5				
Lihatooted s.h.																								
veiseliha	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
sealiha	100.0	93.3	92.1	96.8	95.7	97.6	99.4	100.0	100.0	100.0	-	6.7	7.9	3.2	4.3	2.4	0.6	-	-	-				
linnuliha	74.1	63.3	66.2	66.3	74.7	75.4	78.5	72.7	70.1	70.7	25.9	36.7	33.8	24.8	25.3	24.6	21.5	27.3	29.9	29.3				
lihakonservid	71.3	84.3	78.0	68.5	74.1	76.5	75.0	69.9	64.8	63.9	28.7	15.7	22.0	31.5	25.9	23.5	25.0	30.1	35.2	36.1				

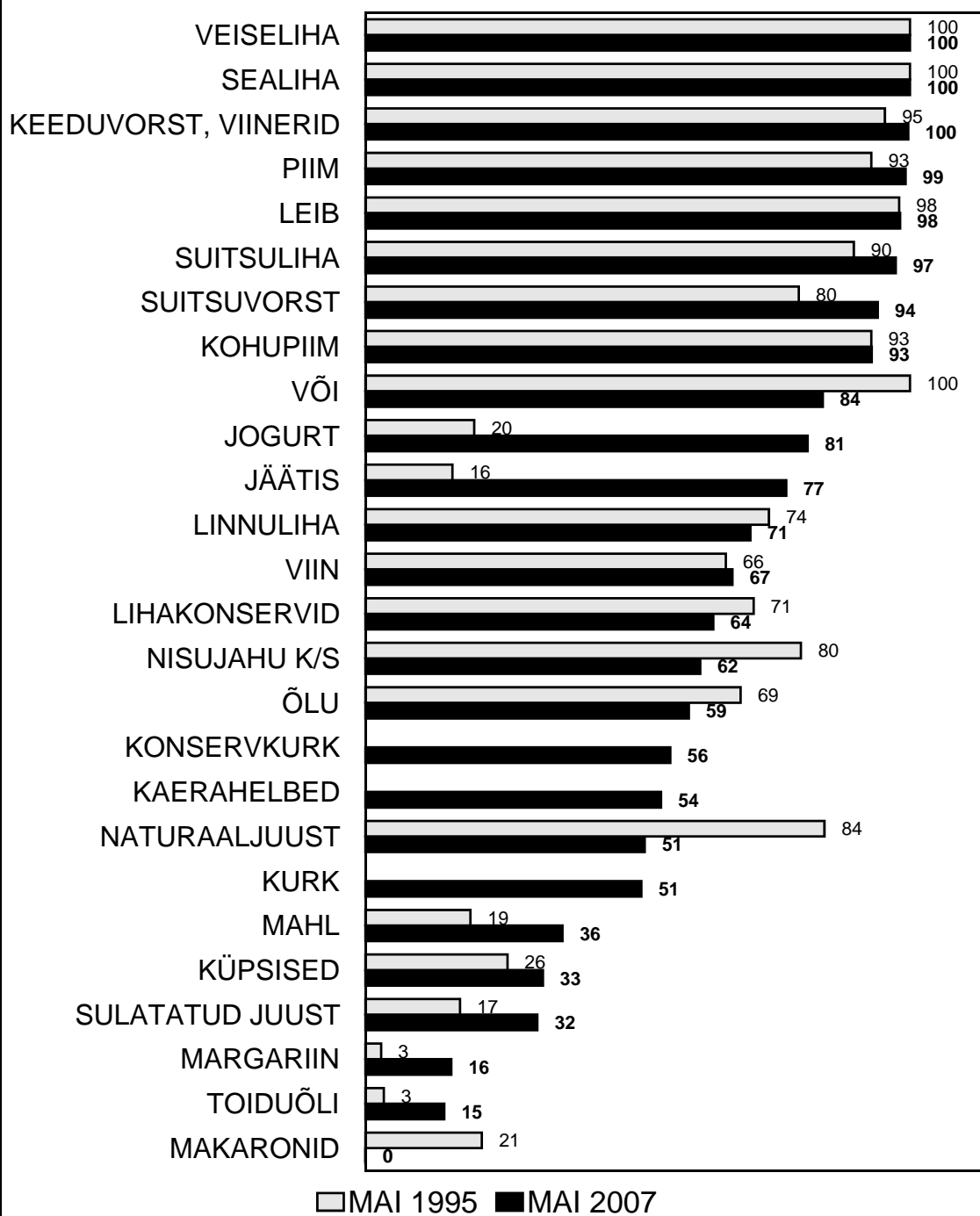
**Kodumaiste ja importkaupade suhe kaupluses
pakutavas toidukaupade sortimendis 2007. a mais (%)**

	Eesti kokku		s.h. Tallinn		muud linnad		maapiirkond	
	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup
Piimatooted								
piim	99.2	0.8	97.5	2.5	99.6	0.4	100.0	-
naturaaljuust	51.3	48.7	32.3	67.7	64.0	36.0	73.4	26.6
sulatatud juust	31.6	68.4	22.1	77.9	34.2	65.8	41.5	58.5
jogurt	81.2	18.8	66.9	33.1	85.0	15.0	89.6	10.4
või	84.0	16.0	58.1	41.9	97.3	2.7	100.0	-
kohupiim	93.0	7.0	86.0	14.0	95.1	4.9	96.1	3.9
jäätis	77.3	22.7	74.2	25.8	78.4	21.6	78.0	22.0
Taimsed ja loomsed rasvad								
margariin	15.8	84.2	16.5	83.5	14.4	85.6	19.3	80.7
toiduõli	14.5	85.5	7.7	92.3	16.1	83.9	27.3	72.7
Lihatooted								
veiseliha	100.0	-	100.0	-	100.0	-	100.0	-
sealiha	100.0	-	100.0	-	100.0	-	100.0	-
linnuliha	70.7	29.3	72.5	27.5	70.6	29.4	66.7	33.3
lihakonservid	63.9	36.1	71.8	28.2	62.4	37.6	63.3	36.7
keeduvorst. viinerid	99.7	0.3	98.9	1.1	99.8	0.2	100.0	-
suitsuvorst	94.1	5.9	82.8	17.2	98.6	1.4	100.0	-
suitsuliha	97.4	2.6	92.2	7.8	99.6	0.4	100.0	-
Leib	98.2	1.8	96.8	3.2	98.6	1.4	98.6	1.4
Nisujahu	61.5	38.5	38.1	61.9	66.2	33.8	65.2	34.8
Küpsised	32.6	67.4	38.6	61.4	31.8	68.2	27.0	73.0
Makaronid	-	100.0	-	100.0	-	100.0	-	100.0
Õlu	59.4	40.6	36.2	63.8	61.5	38.5	90.3	9.7
Viin	67.4	32.6	46.8	53.2	71.8	28.2	84.3	15.7
Mahl	36.2	63.8	27.8	72.2	36.8	63.2	47.6	52.4
Kaerahelbed	54.3	45.7	20.0	80.0	63.8	36.2	63.5	36.5
Konservkurk	56.0	44.0	52.4	47.6	57.6	42.4	55.9	44.1
Kurk	50.7	49.3	50.0	50.0	51.3	48.7	50.0	50.0
Tomat	-	100.0	-	100.0	-	100.0	-	100.0

Kodumaise kauba osatähtsus sortimendis (%)

Kodumaise kauba osatähtsus sortimendis (%)

Kodumaiste ja importkaupade osakaal kaupluste rahalises käibes (%)

Toidukaup	Eesti kaup												Importkaup											
	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007				
Piimatooted s.h.																								
piim	100	100	100	100	100	100	100	100	100	99	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1			
naturaaljuust	97	91	95	96	90	89	88	82	80	79	3	9	5	4	10	11	12	18	20	21	21			
sulatatud juust	76	48	59	61	52	57	53	53	53	55	24	52	41	39	48	43	47	47	47	47	45			
jogurt	40	72	80	86	85	86	92	93	93	93	60	28	20	14	15	14	8	7	7	7	7			
või	100	97	100	100	100	100	99	100	100	99	-	3	-	-	-	-	1	-	-	-	1			
kohupiim	96	96	98	98	97	98	99	98	98	98	4	4	2	2	3	2	1	2	2	2	2			
jäätis	49	74	85	87	82	85	89	89	87	88	51	26	15	13	18	15	11	11	13	13	12			
Taimsed ja loomsed rasvad s.h.																								
margarin	5	5	11	19	9	17	15	13	13	13	95	95	9	8	91	83	85	87	87	87	87			
toiduõli	6	-	21	35	35	28	31	31	26	27	94	100	79	65	65	72	69	69	74	74	73			
Lihatooted s.h.																								
veiseliha	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
sealiha	100	82	85	90	89	95	97	100	100	100	-	18	15	10	11	5	3	-	-	-	-			
linnuliha	69	44	36	43	49	45	61	60	64	63	31	56	64	57	51	55	39	40	36	37	37			
lihakonservid	88	93	86	79	81	85	87	82	77	77	12	7	14	21	19	15	13	18	23	23	23			

Tabel 1.5 järg

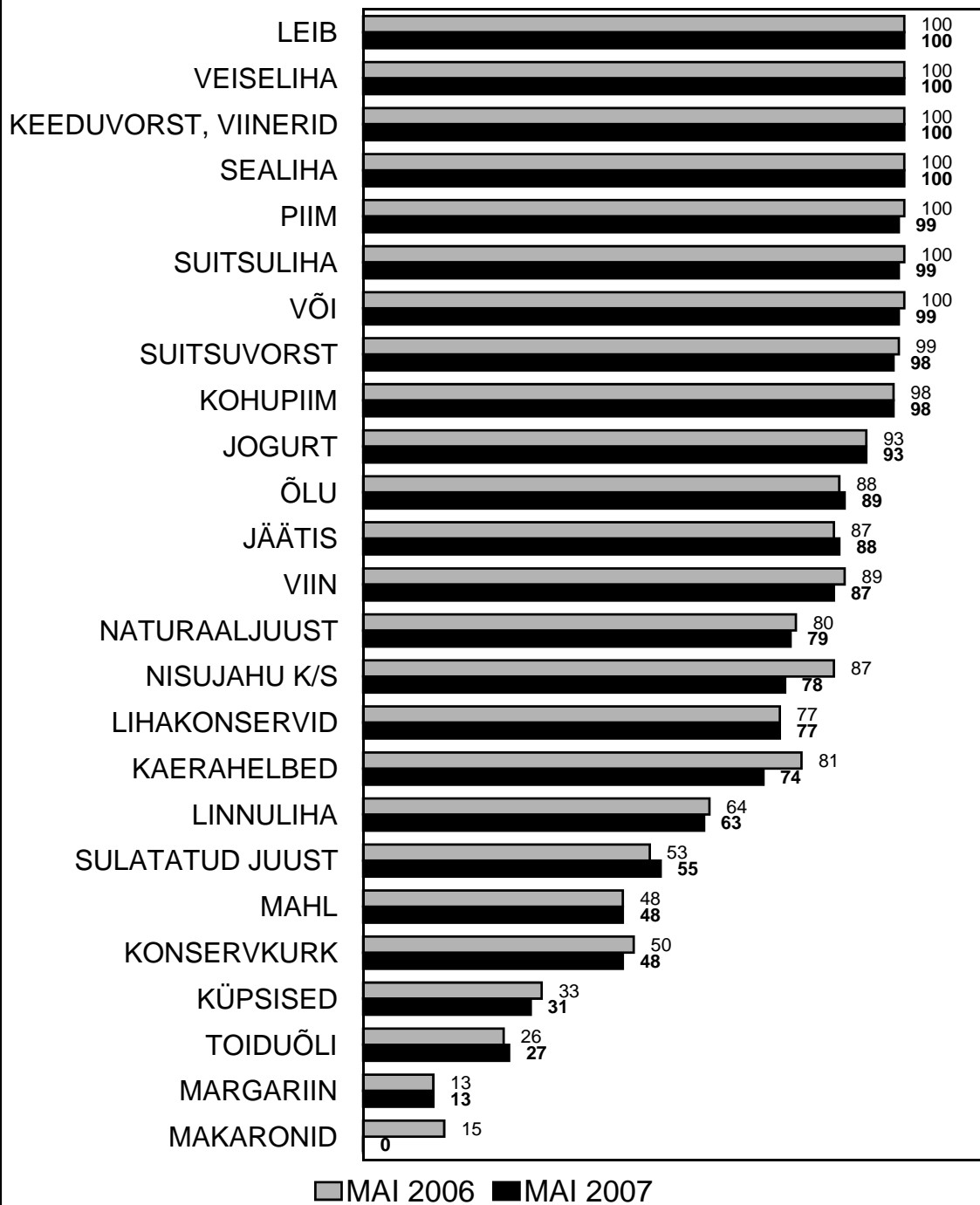
Toidukaup	Eesti kaup														Importikaup													
	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007								
keeduorst. viinerid	98	98	98	99	99	99	99	99	100	100	2	2	2	1	1	1	1	1	1	-								
suitsuorst	96	98	99	99	99	99	99	99	99	98	4	2	1	1	1	1	1	1	1	2								
suitsuliha	99	98	98	99	99	99	99	99	100	99	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1								
Leib	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-								
Nisujahu k/s	98	62	68	66	56	73	85	87	87	78	2	38	32	34	44	27	15	13	13	22								
Küpsised	40	35	38	45	32	30	33	34	33	31	59	65	62	55	68	70	67	66	67	69								
Makaronid	33	-	-	-	15	19	23	16	15	-	67	100	100	100	85	81.0	77	84	85	100								
Õlu	92	89	92	93	93	92	88	88	88	89	8	11	8	7	7	8	12	12	12	11								
Viin	93	92	92	91	91	92	93	89	89	87	7.0	8	8	9	9	8	7	11	11	13								
Mahl	42	39	41	37	43	50	49	48	48	48	58	61	59	63	57	50	51	52	52	52								
Kaerahelbed					74	82	86	80	81	74	26	18	14	14	20	18	14	20	19	26								
Konservkurk					45	52	47	51	50	48	55	48	53	49	50	48	53	49	50	52								
Kurk					70	38	86	68	57	57	30	62	14	32	43	62	14	32	43	43								
Tomat					-	-	-	1	4	4	100	100	99	99	96	100	99	96	98	96								

Tabel 1.6

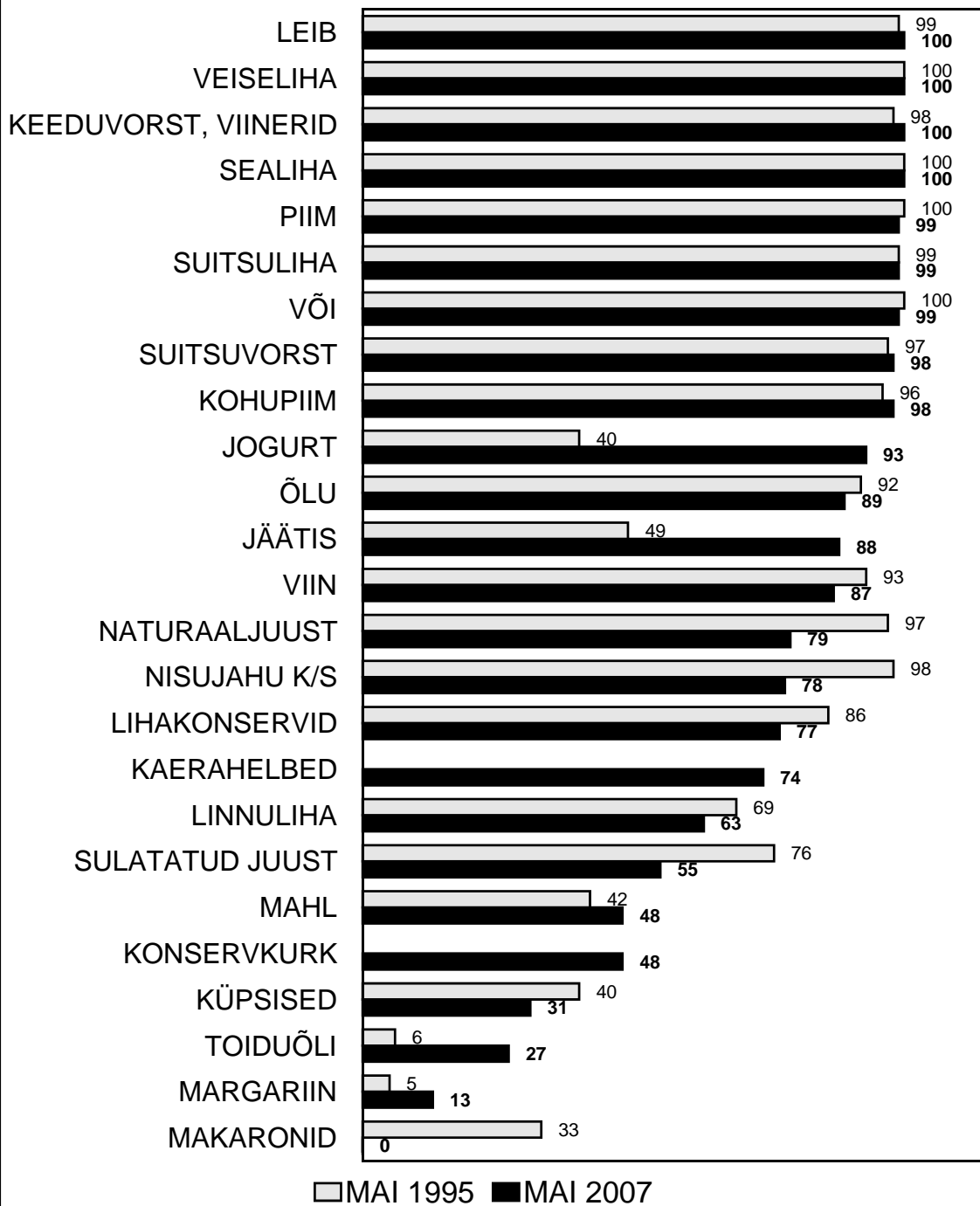
Kodumaiste ja importkaupade osakaal kaupluste rahalises käibes 2007. a mais (%)

	Eesti kokku		s.h. Tallinn		muud linnad		maapiirkond	
	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup
Piimatooted								
piim	99	1	94	6	100	-	100	-
naturaaljuust	79	21	61	39	83	17	80	20
sulatatud juust	55	45	46	54	56	44	56	44
jogurt	93	7	89	11	93	7	94	6
või	99	1	95	5	99	1	99	1
kohupiim	98	2	94	6	99	1	100	-
jäätis	88	12	87	13	86	14	91	9
Taimsed ja loomsed rasvad								
margariin	13	87	19	81	12	88	12	82
toiduõli	27	73	24	76	24	76	33	67
Lihatooted								
veiseliha	100	-	100	-	100	-	100	-
sealiha	100	-	100	-	100	-	100	-
linnuliha	63	37	63	37	65	35	59	41
lihakonservid	77	23	75	25	75	25	82	18
keeduorst. viinerid	100	-	100	-	100	-	100	-
suitsuorst	98	2	91	9	99	1	100	-
suitsuliha	99	1	96	4	100	-	100	-
Leib	100	-	99	1	100	-	99	1
Nisujahu	78	22	78	22	81	19	72	28
Küpsised	31	69	43	57	29	71	28	72
Makaronid	-	100	-	100	-	100	-	100
Õlu	89	11	76	24	90	10	93	7
Viin	87	13	71	29	88	12	92	8
Mahl	48	52	59	41	49	51	42	58
Kaerahelbed	74	26	51	49	79	21	75	25
Konservkurk	48	52	54	46	50	50	40	60
Kurk	57	43	63	38	59	41	53	47
Tomat	4	96	9	91	4	96	2	98

Kodumaise kauba osatähtsus käibes (%)

Kodumaise kauba osatähtsus käibes (%)

Kodumaiste ja impordikaupade keskmised hinnad (kr/kg)

Toidukaup	Eesti kaup							Impordikaup						
	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007		
Piimatooted s.h.														
piim (kr/l)	7.13	6.39	7.43	7.82	7.77	8.08	-	-	-	-	-	5.50		
naturaaljuust	77.85	75.58	76.85	84.04	87.89	94.63	122.84	107.64	99.08	116.07	133.81	154.38		
sulatatud juust	78.01	74.83	73.02	75.95	75.35	80.44	108.84	108.71	106.60	103.19	108.80	114.22		
jogurt	27.75	27.03	27.85	28.44	28.83	30.92	33.84	34.25	32.66	33.96	35.79	36.63		
või	44.60	43.68	53.23	63.91	65.43	68.05	59.91	42.70	71.55	155.57	138.37	170.24		
kohupiim	34.58	34.84	35.63	37.59	38.08	39.72	-	-	-	-	-	-		
jäätis (kr/l)	29.89	28.47	26.89	27.78	28.03	28.82	28.34	27.71	25.99	25.63	26.53	26.77		
Taimsed ja loomsed rasvad s.h.														
margarin	43.63	43.21	44.17	48.21	48.29	49.37	27.02	27.17	26.39	26.56	26.64	30.71		
toiduõli (kr/l)	16.66	16.79	17.23	16.98	16.35	20.61	19.48	19.05	19.06	19.13	18.43	18.98		
Lihatooted s.h.														
veiseliha	74.48	69.52	64.81	73.80	78.95	88.27	-	-	-	-	-	-		
sealiha	67.78	63.71	62.32	64.53	67.56	70.83	36.96	35.46	32.50	-	-	-		
linnuliha	36.99	38.05	36.43	38.45	38.66	42.48	28.33	22.91	22.33	26.66	33.13	37.31		
lihakonservid	50.60	48.94	48.34	49.07	49.14	54.70	46.24	47.62	45.64	45.27	41.74	48.05		

Tabel 1.7 järg

Toidukaup	Eesti kaup							Importikaup						
	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007		
keeduvorst. viinerid	46.36	45.38	44.00	45.96	48.04	49.75	45.90	44.53	43.68	62.60	57.68	65.70		
suitsuvorst	67.37	64.83	65.51	71.93	78.33	85.08	136.04	138.84	145.99	149.87	163.23	184.79		
suitsuliha	83.52	81.50	78.22	84.69	85.48	88.19	-	-	65.48	-	287.00	157.56		
Leib	16.59	16.77	16.70	17.12	18.16	21.71	28.60	-	-	-	-	-		
Nisujahu k/s	7.71	6.80	6.93	6.69	6.06	7.14	6.87	6.89	7.53	7.31	7.04	7.93		
Küpsised	35.09	33.87	32.25	33.67	33.45	33.68	53.85	52.20	52.11	44.98	48.60	48.88		
Makaronid	13.06	12.89	12.93	12.47	12.65	-	16.35	15.84	15.79	15.37	15.86	17.77		
Õlu (kr/l)	20.90	21.76	22.17	21.55	21.79	23.15	26.01	25.33	25.24	25.43	27.14	28.43		
Viin (kr/l)	145.10	142.77	133.70	136.93	141.41	149.11	273.77	284.08	279.96	255.70	259.98	265.38		
Mahl (kr/l)	14.41	13.06	13.61	13.14	13.86	13.27	14.42	12.70	13.09	13.29	13.31	15.21		
Kaerahelbed	15.45	16.76	15.35	15.35	15.33	20.44	18.58	18.28	18.93	19.52	17.61	17.78		
Konservkurk	25.87	24.71	24.13	25.41	26.24	25.16	22.16	19.76	18.21	20.25	21.66	20.48		
Kurk	39.05	39.54	37.19	40.08	45.40	63.68	31.88	27.86	29.09	29.75	21.84	38.81		
Tomat	-	-	-	-	-	-	48.01	25.72	24.10	30.96	27.53	47.91		

Keskmiised hinnad 2007. a mais (kr./kg)

	Eesti kokku		s.h. Tallinn		muud linnad		maapiirkond	
	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup
Piimatooted								
piim (l)	8.08	5.50	8.64	5.50	8.07	5.50	7.63	-
naturaaljuust	94.63	154.38	96.76	183.18	94.45	121.91	90.93	93.24
sulatatud juust	80.44	114.22	78.51	128.79	80.80	109.81	81.51	84.26
jogurt	30.92	36.63	31.15	39.99	30.76	33.75	31.26	35.31
või	68.05	170.24	71.34	175.75	66.70	113.37	68.23	-
kohupiim	39.72	-	38.38	-	39.99	-	39.98	-
jäätis (l)	28.82	26.77	29.20	27.77	28.96	27.25	27.99	25.25
Taimsed ja loomsed rasvad								
margariin	49.37	30.71	48.54	35.11	49.64	30.45	49.41	27.60
toiduõli (l)	20.51	18.98	19.74	17.33	20.30	19.24	21.53	19.24
Lihatooted								
veiseliha	88.27	-	96.25	-	84.73	-	49.04	-
sealiha	70.83	-	76.63	-	72.34	-	55.76	-
linnuliha	42.48	37.31	42.21	47.40	43.60	37.14	40.22	36.29
lihakonservid	54.70	48.05	62.41	68.53	54.62	48.51	50.42	39.17
keeduvorst. viinefid	49.75	65.70	52.83	74.66	49.91	50.77	46.11	-
suitsuvorst	85.08	184.79	96.66	198.08	83.16	134.32	72.12	-
suitsuliha	88.19	157.56	96.06	242.00	86.78	106.90	79.31	-
Leib	21.71	26.29	24.21	25.40	21.11	26.45	20.37	28.63
Nisujahu	7.14	7.93	7.38	8.62	7.06	7.84	7.25	7.41
Küpsised	33.68	48.88	33.81	50.94	33.45	50.04	34.32	45.77
Makaronid	-	17.77	-	19.76	-	17.81	-	16.08
Õlu (l)	23.15	28.43	24.17	28.08	22.61	29.13	23.67	24.17
Viin (l)	149.11	265.38	162.90	279.08	146.51	259.49	143.97	213.14
Mahl (l)	13.27	15.21	14.33	15.57	13.15	14.61	12.83	17.24
Kaerahelbed	20.44	17.78	24.51	17.95	20.17	17.63	19.90	17.80
Konservkurk	25.16	20.48	27.37	20.53	24.87	20.50	24.33	20.38
Kurk	63.68	38.81	61.03	33.68	64.04	39.84	64.76	40.07
Tomat	-	47.91	-	54.85	-	46.97	-	41.62

Kodumaiste ja importkaupade keskmised hinnad 2007. a mais (kr/kg)

	Eesti toode			Importtoode		
	min	keskm	max	min	keskm	max
Piimatooted s.h.						
piim (kr/l)	4.90	8.08	11.00	5.50	5.50	5.50
naturaaljuust	54.90	94.63	161.90	57.41	154.38	314.00
sulatatud juust	44.50	80.44	135.60	55.00	114.22	273.33
jogurt	11.75	30.92	56.15	18.75	36.63	137.50
või	50.00	68.05	106.00	93.80	170.24	274.00
kohupiim	29.75	39.72	51.60	-	-	-
jäätis (kr/l)	11.90	28.82	38.50	15.68	26.77	35.50
Loomsed ja taimsed rasvad s.h.						
margariin	28.90	49.37	67.57	13.00	30.71	79.75
toiduõli (kr/l)	16.50	20.51	23.90	10.70	18.98	30.50
Lihatooted s.h.						
veiseliha	29.80	88.27	156.00	-	-	-
sealiha	24.00	70.83	132.00	-	-	-
linnuliha	35.00	42.48	50.00	26.67	37.31	51.00
lihakonservid	28.30	54.70	125.00	28.33	48.05	28.30

Tabel 1.9 järg

	Eesti toode			Importtoode		
	min	keskm	max	min	keskm	max
keeduvorst. viinerid	23.00	49.75	99.44	38.90	65.70	93.33
suitsuvorst	34.80	85.08	299.00	48.90	184.79	412.50
suitsuliha	40.00	88.19	189.00	38.90	157.56	295.00
Leib	7.67	21.71	66.67	21.25	26.29	32.25
Nisujahu	3.95	7.14	10.70	3.60	7.93	10.80
Küpsised	22.50	33.68	43.85	19.60	48.88	125.19
Makaronid	-	-	-	7.80	17.77	37.80
Õlu (kr/l)	14.80	23.15	31.82	15.60	28.43	64.55
Viin (kr/l)	86.00	149.11	327.14	112.14	265.38	445.71
Mahl (kr/l)	8.90	13.27	17.00	8.50	15.21	18.90
Kaerahelbed	12.90	20.44	31.00	11.00	17.78	24.00
Konservkurk	16.06	25.16	33.68	13.04	20.48	35.06
Kurk	55.80	63.68	72.00	28.80	38.81	56.00
Tomat	-	-	-	27.90	47.91	85.00

Kodumaiste ja importkaupade keskmised hinnad (kr/kg)

	Eesti toode			Importtoode		
	Mai 2006	Mai 2007	Muutus +/- %	Mai 2006	Mai 2007	Muutus +/- %
Piimatooted s.h.						
piim (kr/l)	7.77	8.08	4.0	–	5.50	–
naturaaljuust	87.89	94.63	7.7	133.81	154.38	15.4
sulatatud juust	75.35	80.44	6.8	108.80	114.22	5.0
jogurt	28.83	30.92	7.2	35.79	36.63	2.3
või	65.43	68.05	4.0	138.37	170.24	23.0
kohupiim	38.08	39.72	4.3	–	–	–
jäätis (kr/l)	28.03	28.82	2.8	26.53	26.77	0.9
Loomsed ja taimsed rasvad s.h.						
margariin	48.29	49.37	2.2	26.64	30.71	15.3
toiduõli (kr/l)	16.35	20.61	26.1	18.43	18.98	3.0
Lihatooted s.h.						
veiseliha	78.95	88.27	11.8	–	–	–
sealiha	67.56	70.83	4.8	–	–	–
linnuliha	38.66	42.48	9.9	33.13	37.31	12.6
lihakonservid	49.14	54.70	11.3	41.74	48.05	15.1
keeduvorst. viinerid	48.04	49.75	3.6	57.68	65.70	13.9
suitsuvorst	78.33	85.08	8.6	163.23	184.79	13.2
suitsuliha	85.48	88.19	3.2	287	157.56	–
Leib	18.16	21.71	19.5	–	26.29	–
Nisujahu	6.06	7.14	17.8	7.04	7.93	12.6
Küpsised	33.45	33.68	0.7	48.60	48.88	0.6
Makaronid	12.65	–		15.86	17.77	12.0
Õlu (kr/l)	21.79	23.15	6.2	27.14	28.43	4.8
Viin (kr/l)	141.41	149.11	5.4	259.98	265.38	2.1
Mahl (kr/l)	13.86	13.27	-4.3	13.31	15.21	14.3
Kaerahelbed	15.33	20.44	33.3	17.61	17.78	1.0
Konservkurk	26.24	25.16	-4.1	21.66	20.48	-5.4
Kurk	45.40	63.68	40.3	21.84	38.81	77.7
Tomat	–	–	–	27.53	47.91	74.0

2. PIIMATOOTED

PIIMATOOTED

Joogipiima sortimendi ulatuses kauplustes muudatusi viimase aastaga ei toimunud. Suurim erinevus varasemast oli see, et esmakordselt registreeriti uuringus Tallinna ja Tartu Rimi kauplustes Balti Lux kaubamärgiga Lätis toodetud 2,5%-line kilepakis joogipiim. Balti Lux kaubamärgiga piimatooted on Rimi kaubaketi tellimusel toodetud odavad piimatooted, mis on müügil nii Rimi kauplustes kui Säästumarketites. Enamasti on Eestis müüdavad Balti Lux tooted valmistatud Tallinna Piimatööstuses kohalikust piimast, kuid esineb ka erandeid.

Joogipiima sortiment on neljal viimasel aastal püsinud keskmiselt 8-9 nimetuse ringis keskmiselt kaupluse kohta (tabel 2.1 ja 2.2). Kaubandus otsustab, milliseid tooteid kauplusest ostja saab. Suurtes ketikauplustes on müügil 1-2 odavat kilepiima ja suurem valik erineva suurusega purepakis piima. Viimase aastaga suurenes purepakis piima osakaal sortimendis, mis oli ka peamine tegur joogipiima keskmise hinna 4%-lisel tõusul (8.08 kr/l-ni) (tabel 2.7). Tallinnas maksis 2007. aasta mai esimesel nädalal 2,5%-line 1 liitrine kilepakis piim 6.23 krooni, purepakis 9.25 krooni. Tallinna ja Pärnu mõnes kaupluses oli müügil ka prantsuse kitsepiim hinnaga 40-50 kr/l, kuid seda käsitleti käesolevas uuringus kui delikatesstoodet ning hinnavaatlusse ei kaasatud.

Kodumaise **naturaaljuustu** sortiment kauplustes suurenes 40-lt 41 tooteni, importjuustu valik suurenes 32-lt 39 nimetuseni keskmiselt kaupluses (tabel 2.1). Tallinnas vähenes kohaliku juustu valik 85-lt 80-ni, väljaspool pealinna linnakauplustes Eestis toodetud juustu sortiment suurenes 45-ni ja maapoodides jäi püsima 17-le tootele keskmiselt kaupluses (tabel 2.2). Importjuustu valik suurenes Tallinnas 151-lt 168-ni, teistes Eesti linnades 21-lt 25-ni ja maakauplustes 3-lt 6-ni. Osade tarbijate hinnangul on Eestis toodetud naturaaljuustu kvaliteet langenud, mis on üheks põhjuseks, miks importjuustu tarbimine suureneb. Viimase nelja aastaga on kodumaise juustu osakaal kaupluste käibes langenud 89%-lt 79%-ni (tabel 2.5).

Kodumaise juustu keskmine kilohind tõusis aastaga 7,7% (94.63 kr/kg-ni) (tabel 2.7). Importjuustu keskmine kilohind 154.38 krooni on küll 63% kõrgem kui Eestis toodetud juustul, kuid sellise hinna tingib väga kallite ja kvaliteetsete juustude suur osakaal importjuustude sortimendis. Samas on 16% importjuustu sortimendist odavam kui 100 kr/kg ning mis pakub kodumaisele juustule ka hinnakonkurentsi. Kuna Tallinnas on importjuustu valik 2 korda suurem kui kodumaisel (tabel 2.4), siis on siin ka importjuustu keskmine hind 183.13 kr/kg

(tabel 2.8) kaks korda kõrgem kui maakauplustes, kus kalleim importjuust maksis 140 kr/kg ja 74% importjuustudest olid odavamad kui 100 kr/kg. Madalama hinnaklassi importjuustud olid pärit Leedust. Kuna Eesti turg on nii väike ja olukord välisurul on parajasti hea, siis kohalikel tootjatel ei ole huvi sortimenti suurendada ja aktiivset turundustööd teha. Seega tuleb leppida paratamatusega, et aasta aastalt koos Eesti tarbija rahakoti kosumisega suureneb ka importjuustu tarbimine. Siiski võiksid kohalikud tootjad aktiivsemalt tegeleda oma olemasolevate heade juustude kaubamärkide tugevdamisega ning püüda säilitada juhtpositsiooni poolkõvade juustude turul.

Sulatatud juustu (sh erinevad määrdejuustud) sortimendis on endiselt importkauba valik üle kahe korra suurem kodumaisest (27 nimetust importi, 13 kodumaist). Sarnane oli sulatatud juustu sortiment ka möödunud aastal. Tervitatav on siin uue Tere kaubamärgi toorjuustu turuletulek, mis on teeninud ostjatel kiitvaid hinnanguid ning suurendanud kodumaise sulatatud ja määrdejuustu käivet 53%-lt 55%-ni selle tootegrupi käibes. Eesti sulatatud juust kallines võrreldes 2006. aastaga 6,8% ja maksis 80.44 kr/kg, importjuust kallines 5% ja maksis keskmiselt 114.22 kr/kg. Kalleimad on prantsuse määrdejuustud ja müügil on need Stockmannis, kus on endiselt suurim juustude valik Eestis - 293 sorti naturaaluustu ja 110 nimetust sulatatud ja määrdejuustu.

Jogurtite sortimendis vähenes kodumaiste jogurtite sortiment aastaga 4 ja importjogurtite sortiment 1 toote võrra. Müügil oli 64 nimetust kodumaist ja 15 nimetust importjogurtit keskmiselt kaupluse kohta. Kodumaise jogurti maitseomadusi on tarbijad hinnanud paremaks kui importtoodetel, osatähtsus käibes jäi püsima 93%-le. Tallinna kauplustes vähenes kodumaiste jogurtite sortiment 11 toote võrra, 105-lt 95-ni keskmiselt kaupluses, importjogurti sortiment suurenes 44-lt 47 nimetuseni keskmiselt kaupluses. Teiste linnade kauplustes vähenes kodumaise jogurti valik 79-lt 74-ni ja maakauplustes 35-lt 33 nimetuseni keskmiselt kaupluses. Eestis müüdavad importjogurtid on põhiliselt pärit Saksamaalt (11% pakutavast sortimendist) ja Poolast (4%).

Kodumaiste alla 0,5-kiloste jogurtite keskmine kilohind tõusis aastaga 7,2% ja importjogurtid kallinesid 2,3% (tabel 1.10).

Suurim jogurtisortiment oli müügil Ülemiste Rimis, kus oli 105 nimetust kodumaist ja 61 nimetust importjogurtit, kokku 166 nimetust. Valikult järgnesid Stockmann (vastavalt 106 ja 52 tootega), Rocca al Mare Prisma (93 ja 57), Haabersti Rimi (89 ja 53) ning Viljandi Maksimarket (102 ja 37).

Või sortiment on viimase aastaga vähe muutunud - müügil on 4 sorti kodumaist ja 0,8 imporditud võid keskmiselt kaupluse kohta. Eestis toodetavad Taluvõid kannavad nüüd nimetust "Taluvõie", uuringus on need arvesse võetud koos võiga. Tallinna Kaubamajas oli müügil 11 sorti importvõid (7 prantsuse, 2 poola, 1 soome ja 1 inglise) ja Stockmannis 9 nimetust, teistes pealinna kauplustes vähem ning seeläbi kujunes Tallinna kaupluste importvõi sortimendiks 5 nimetust keskmiselt kaupluses. Pärnus oli müügil soome ja poola või, mujal vaid Eesti toodang. Kodumaine või kallines kauplustes aastaga 4% (68.05 kr/kg), Taluvõie oli 1% odavam kui või.

Eestis toodetud **kohupiima** sortiment käesoleva aasta maikuuks võrreldes 2006. aastaga ei muutunud, endiselt oli müügil 43-44 nimetust kohaliku kohupiima ja 3 nimetust importkohupiima ja -kohukest. Tallinnas oli müügil keskmiselt 73-74, teiste linnade kauplustes 47 ning maakauplustes 25 nimetust kodumaist kohupiima. Tallinna kauplustes vähenes võrreldes 2006. aasta maikuuga kodumaise kohupiima valik keskmiselt kaupluses 4 toote ja importkohupiima sortiment suurenes 1 toote võrra. Maakauplustes suurenes Eestis toodetud kohupiima sortiment 22-lt 25 nimetuseni keskmiselt kaupluses. Importkohupiima sortimendi moodustasid lisaks läti kohukestele kohupiim Poolast ja Saksamaalt. Kodumaine kohupiim on aastaga kallinenud 4,3% ja maksis 39.72 kr/kg. Väljaspool Tallinna oli kohaliku kohupiima kilo 60 senti kallim.

Kodumaise **jäätise** sortiment laienes viimase aastaga 84-lt nimetuselt 87-ni, importjäätise valik vähenes 27-lt tootelt 26-ni keskmiselt kaupluse kohta. Kodumaine jäätis on ainus piimatoode, mille sortiment kasvas ka Tallinna kauplustes. Tallinnas kasvas Eesti jäätise sortiment 148-lt 153-ni, teistes linnades jäi kodumaise jäätise valik püsima möödunudaasta tasemele 92-93 nimetust ja maakauplustes suurenes 44-lt 49 sordini. Importjäätise valik vähenes Tallinnas 56-lt 53-ni, teistes linnades 29-lt 26 nimetuseni keskmiselt kaupluses. Maakauplustes oli müügil lisaks 49 kodumaisele jäätisele ka 14 sorti välismaa jäätist.

Seekord oli suurim jäätise valik Haabersti Rimis – 191 sorti eesti ja 105 importjäätist. Suurimas Eesti kaupluses Ülemiste Rimis vähenes kodumaiste jäätiste sortiment võrreldes möödunud aastaga 199-lt 171-ni.

Käibes suurenes kodumaise jäätise osakaal 1%-punkti võrra 88%-ni. Võrreldes eelmise aastaga vähenes sortimendis leedu jäätiste osakaal 10%-lt 7%-ni, Soomest imporditud jäätiste osatähtsus suurenes sortimendis 12%-lt 13%-ni. Eesti

0,8-1-liitrises pakendis plombiirjätiste keskmine hind tõusis aastaga 2,8%. Tavaliste piimarasva baasil valmistatud plombiirjätiste hind tõusis rohkem, kuid keskmist hinda mõjutasid oluliselt odavamad taimerasvasisaldusega tooted.

Tabel 2.1

Piimatoodete sortimendi laius
(nimetuste arv keskmiselt kaupluses)

	Eesti kaup											Importkaup										
	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007		
piim	1.3	5.9	7.0	7.4	7.4	7.4	7.4	8.7	8.9	8.5	8.8	0.1	-	-	-	-	-	-	-	0.1		
naturaaljuust	4.3	10.9	12.7	13.9	16.5	23.4	30.8	36.5	39.6	40.6	40.6	0.8	11.4	12.2	12.3	10.8	19.1	19.7	33.5	32.2	38.6	
sulatatud juust	1.5	5.7	8.6	8.7	8.8	9.2	10.6	12.5	11.8	12.5	12.5	7.1	16.6	14.2	18.7	24.0	21.4	23.1	28.7	28.1	27.2	
jogurt	2.5	26.0	34.1	44.6	41.9	51.4	64.1	65.1	67.5	63.9	63.9	10.0	20.9	19.3	17.0	18.5	15.2	13.4	16.2	15.3	14.8	
või	1.2	1.4	1.4	1.4	1.4	2.1	2.5	3.4	4.0	4.1	4.1	-	0.3	0.1	0.2	0.3	-	0.2	0.4	0.4	0.8	
kohupiim	2.6	14.5	19.5	23.8	20.3	31.2	34.2	40.7	43.0	43.6	43.6	0.2	3.0	2.5	2.0	3.6	4.1	3.1	3.4	2.8	3.3	
jäätis	3.0	38.2	47.2	54.9	61.4	65.5	75.2	82.2	83.8	86.6	86.6	15.8	19.8	14.0	12.7	14.5	12.4	15.4	21.3	27.2	25.5	

Tabel 2.2

Piimatoodete sortimendi laius 2007. a mais
(nimetuste arv keskmiselt kaupluses)

	Eesti kokku			sh Tallinn			muud linnad			maapiirkond		
	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup
piim	8.8	0.1	13.2	0.3	-	9.7	5.5	-	5.5	-	-	
naturaaljuust	40.6	38.6	80.2	168.3	25.1	44.7	16.7	6.1	16.7	6.1	6.1	
sulatatud juust	12.5	27.2	18.3	64.7	29.0	15.1	5.7	8.1	5.7	5.7	8.1	
jogurt	63.9	14.8	94.7	46.8	13.1	74.2	33.1	3.9	33.1	3.9	3.9	
või	4.1	0.8	7.2	5.2	0.1	4.6	1.9	-	1.9	-	-	
kohupiim	43.6	3.3	73.5	12.0	2.4	47.3	24.6	1.0	24.6	1.0	1.0	
jäätis	86.6	25.5	152.5	53.0	25.5	92.3	48.7	13.7	48.7	13.7	13.7	

Tabel 2.3

**Kodumaiste ja importpiimatoodete suhe
kaupluses pakutavas piimatoodete sortimendis (%)**

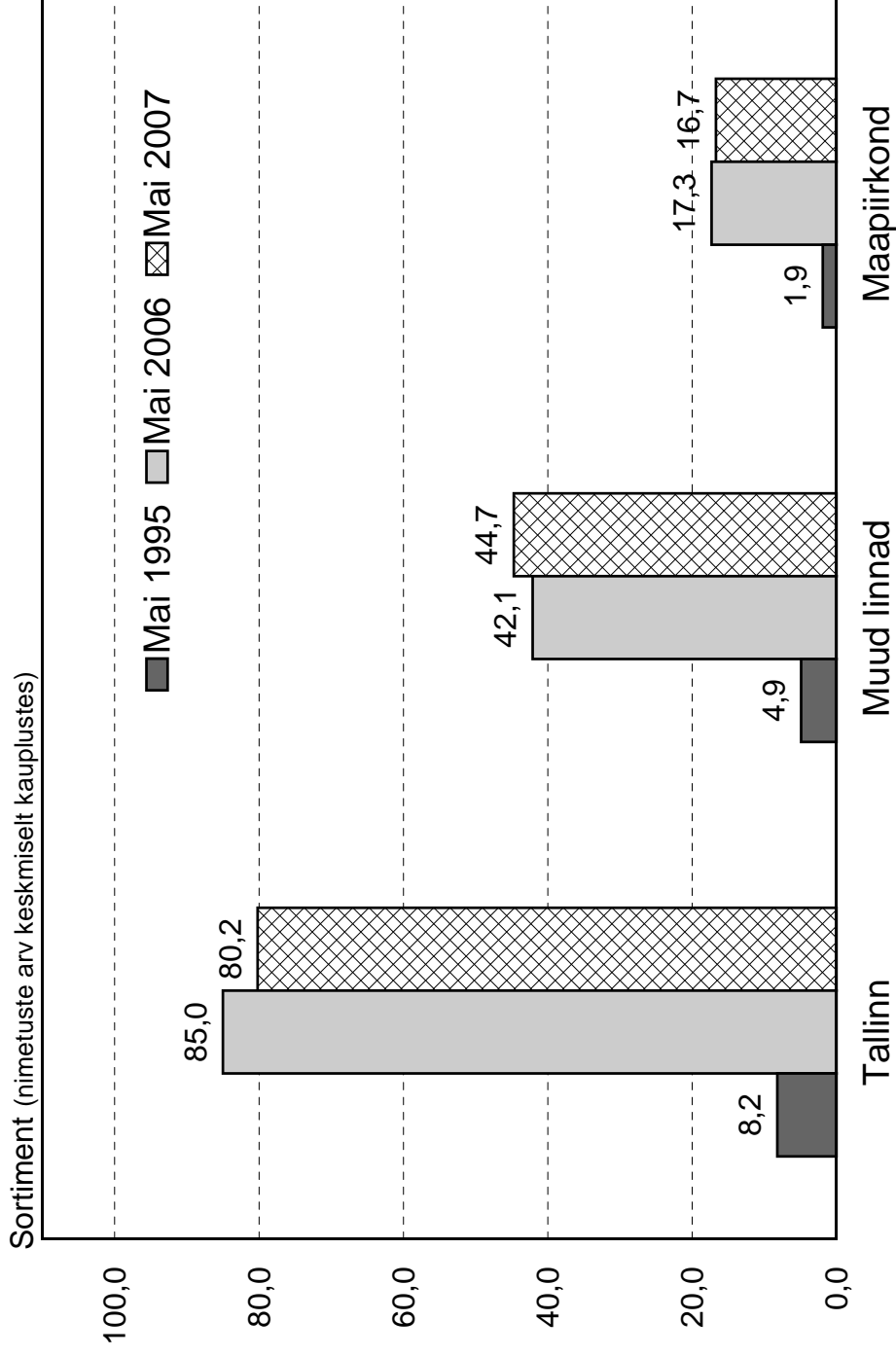
	Eesti kaup												Importkaup											
	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007				
piim	92.9	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	99.2	7.1	-	-	-	-	-	-	-	-	0.8				
naturaaljuust	84.3	48.9	51.0	53.1	60.4	55.1	61.0	52.2	55.1	51.3	15.7	51.1	49.0	46.9	39.6	44.9	39.0	47.8	44.9	48.7				
sulatatud juust	17.4	25.6	37.7	31.8	26.8	30.0	31.4	30.2	29.6	31.6	82.6	74.4	62.3	68.2	73.2	70.0	68.6	69.8	70.4	68.4				
jogurt	20.0	55.4	63.9	72.4	69.4	77.2	82.7	80.1	81.6	81.2	80.0	44.6	36.1	27.6	30.6	22.8	17.3	19.9	18.4	18.8				
või	100.0	82.4	93.3	87.5	83.6	100.0	94.1	90.4	90.5	84.0	-	17.6	6.7	12.5	16.4	-	5.9	9.6	9.5	16.0				
kohupiim	92.9	82.9	88.6	92.2	85.0	88.4	91.7	92.3	93.9	93.0	7.1	17.1	11.4	7.8	15.0	11.6	8.3	7.7	6.1	7.0				
jäätis	16.0	65.9	77.1	81.2	80.9	84.1	83.0	79.4	75.5	77.3	84.0	34.1	22.9	18.8	19.1	15.9	17.0	20.6	24.5	22.7				

Tabel 2.4

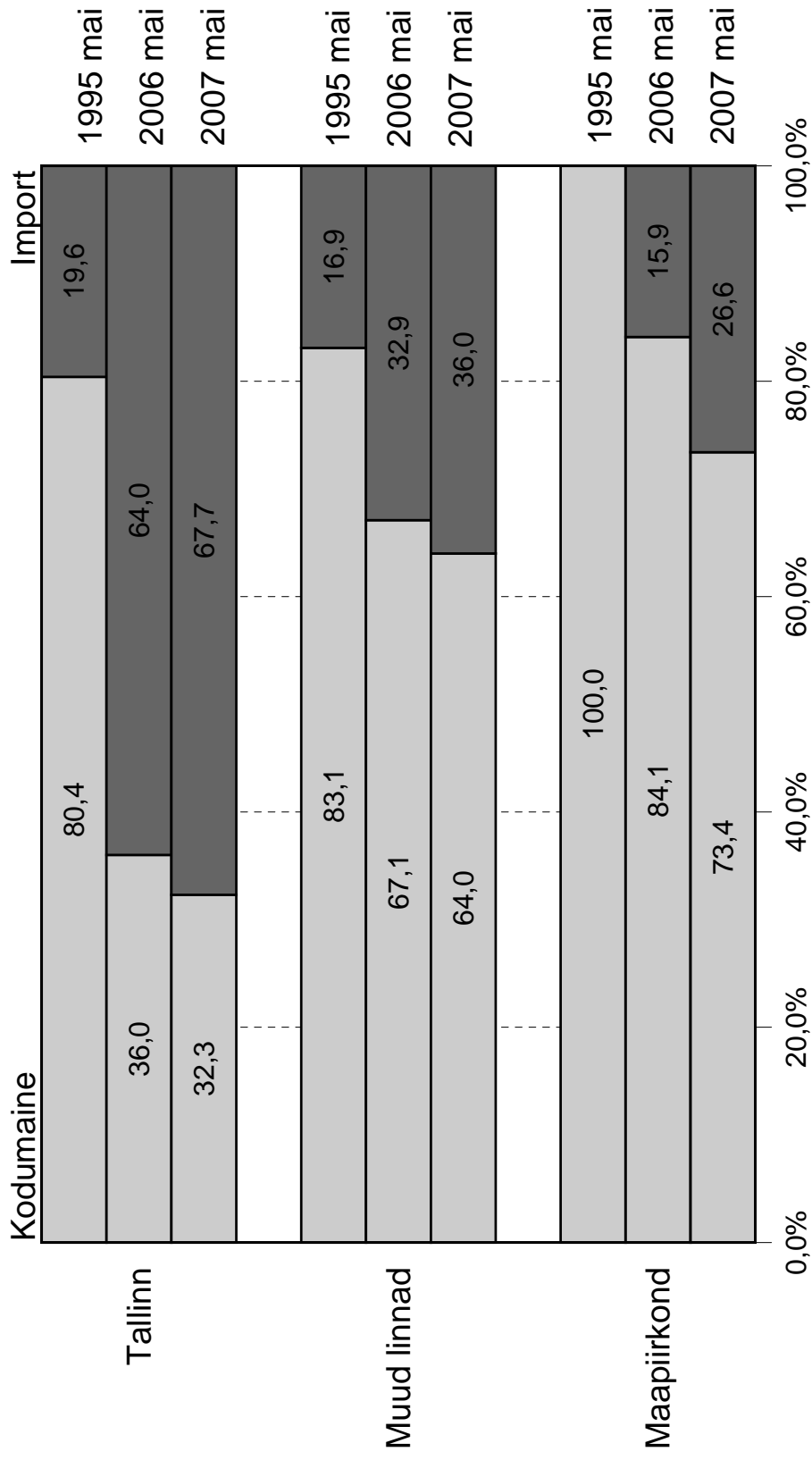
**Kodumaiste ja importpiimatoodete suhe kaupluses
pakutavas piimatoodete sortimendis 2007.a mais (%)**

	Eesti kokku				s.h. Tallinn				muud linnad				maapiirkond			
	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup
piim	99.2	0.8	97.5	2.5	99.6	0.4	100.0	-	99.6	0.4	100.0	-	99.6	0.4	100.0	-
naturaaljuust	51.3	48.7	32.3	67.7	64.0	36.0	73.4	26.6	64.0	36.0	73.4	26.6	64.0	36.0	73.4	26.6
sulatatud juust	31.6	68.4	22.1	77.9	34.2	65.8	41.5	58.5	34.2	65.8	41.5	58.5	34.2	65.8	41.5	58.5
jogurt	81.2	18.8	66.9	33.1	85.0	15.0	89.6	10.4	85.0	15.0	89.6	10.4	85.0	15.0	89.6	10.4
või	84.0	16.0	58.1	41.9	97.3	2.7	100.0	-	97.3	2.7	100.0	-	97.3	2.7	100.0	-
kohupiim	93.0	7.0	86.0	14.0	95.1	4.9	96.1	3.9	95.1	4.9	96.1	3.9	95.1	4.9	96.1	3.9
jäätis	77.3	22.7	74.2	25.8	78.4	21.6	78.0	22.0	78.4	21.6	78.0	22.0	78.4	21.6	78.0	22.0

Kodumaise juustu sortiment

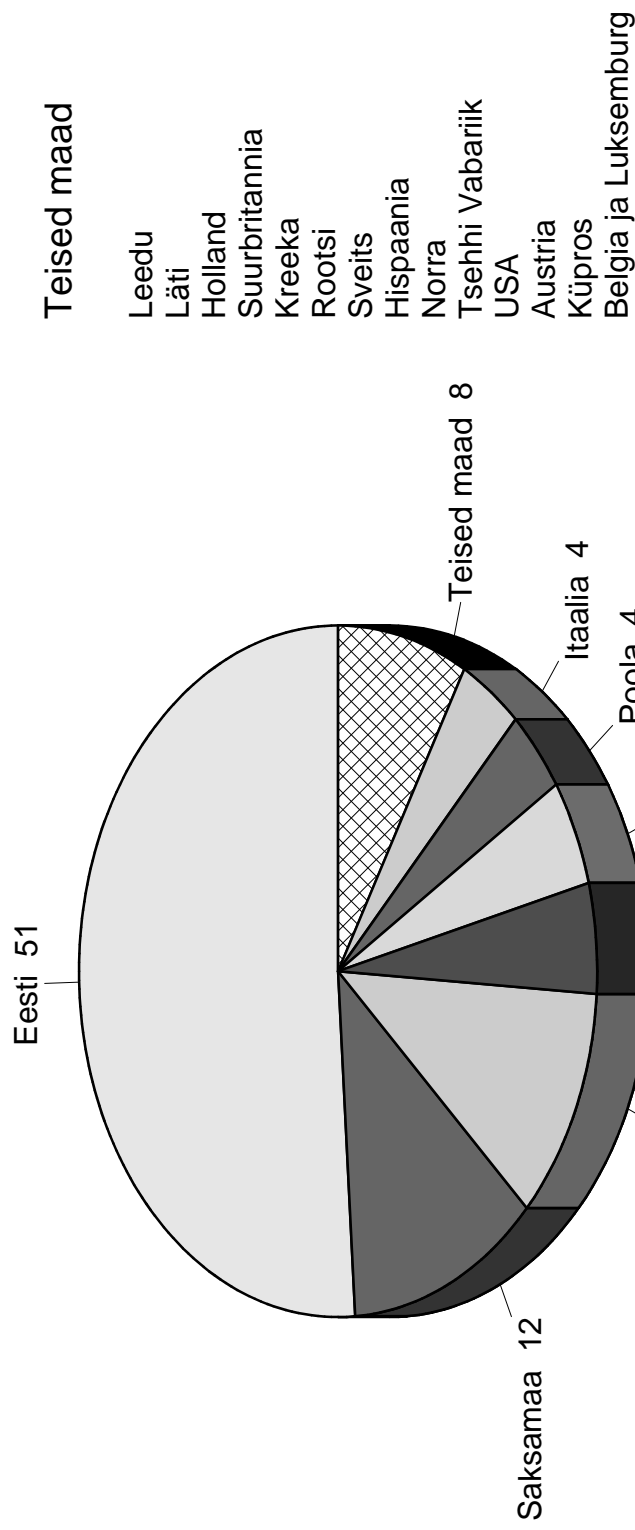

Juustu sortiment (%)

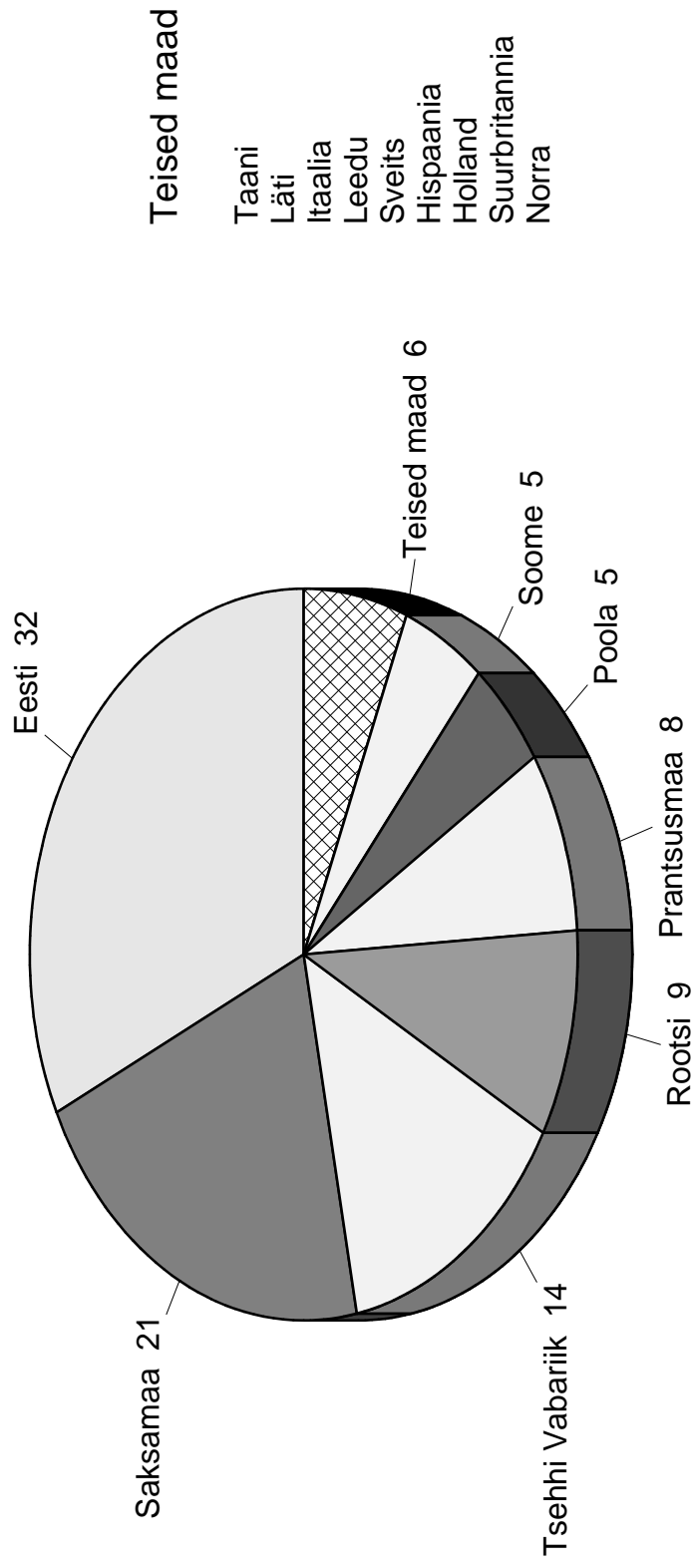
Naturaaljuustu pakkumise struktuur tootjamaade lõikes

(müügilolevate kaubanimetuste koguarvust, %)

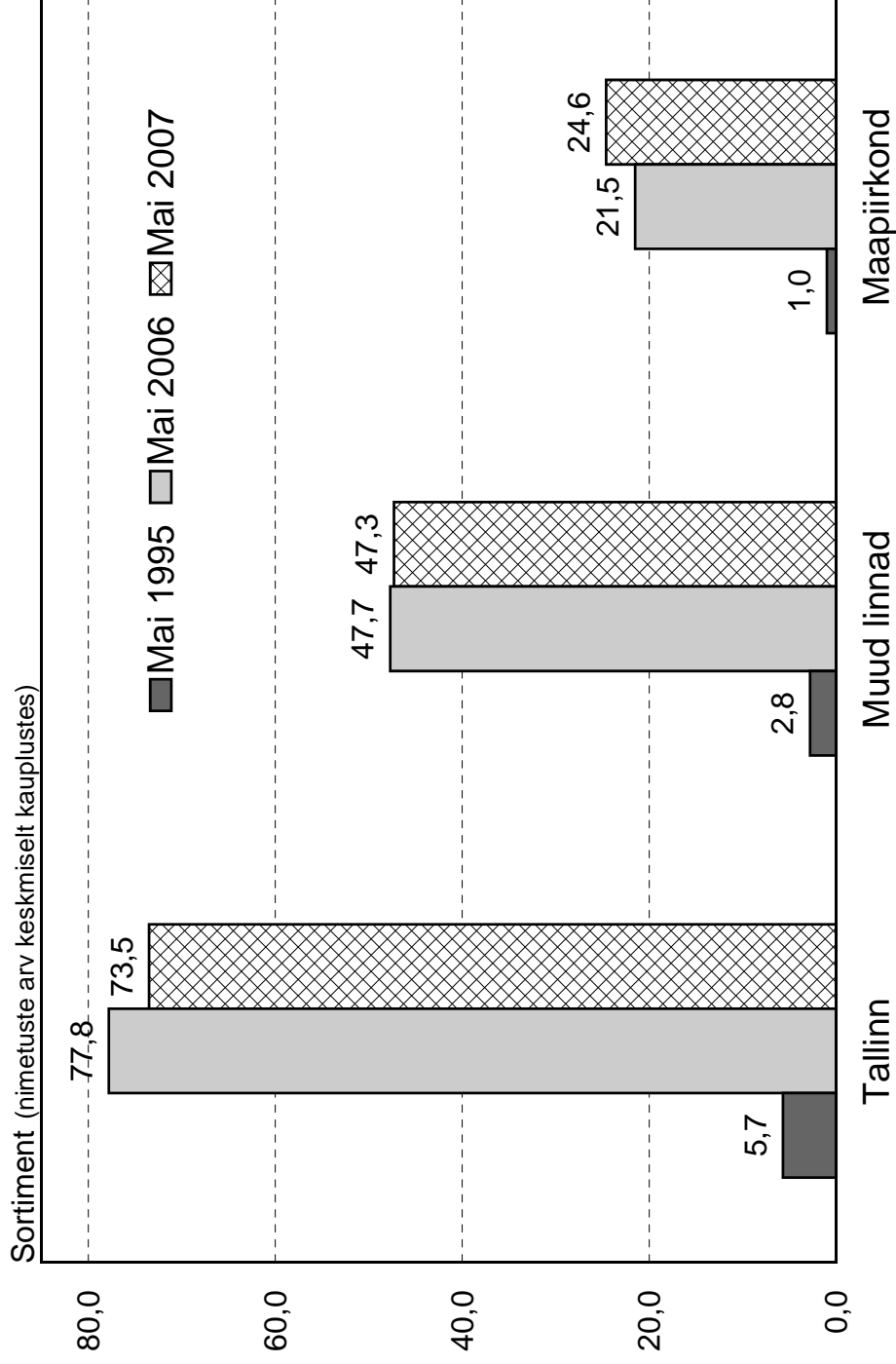

Sulatatud juustu pakkumise struktuur tootjamaade lõikes

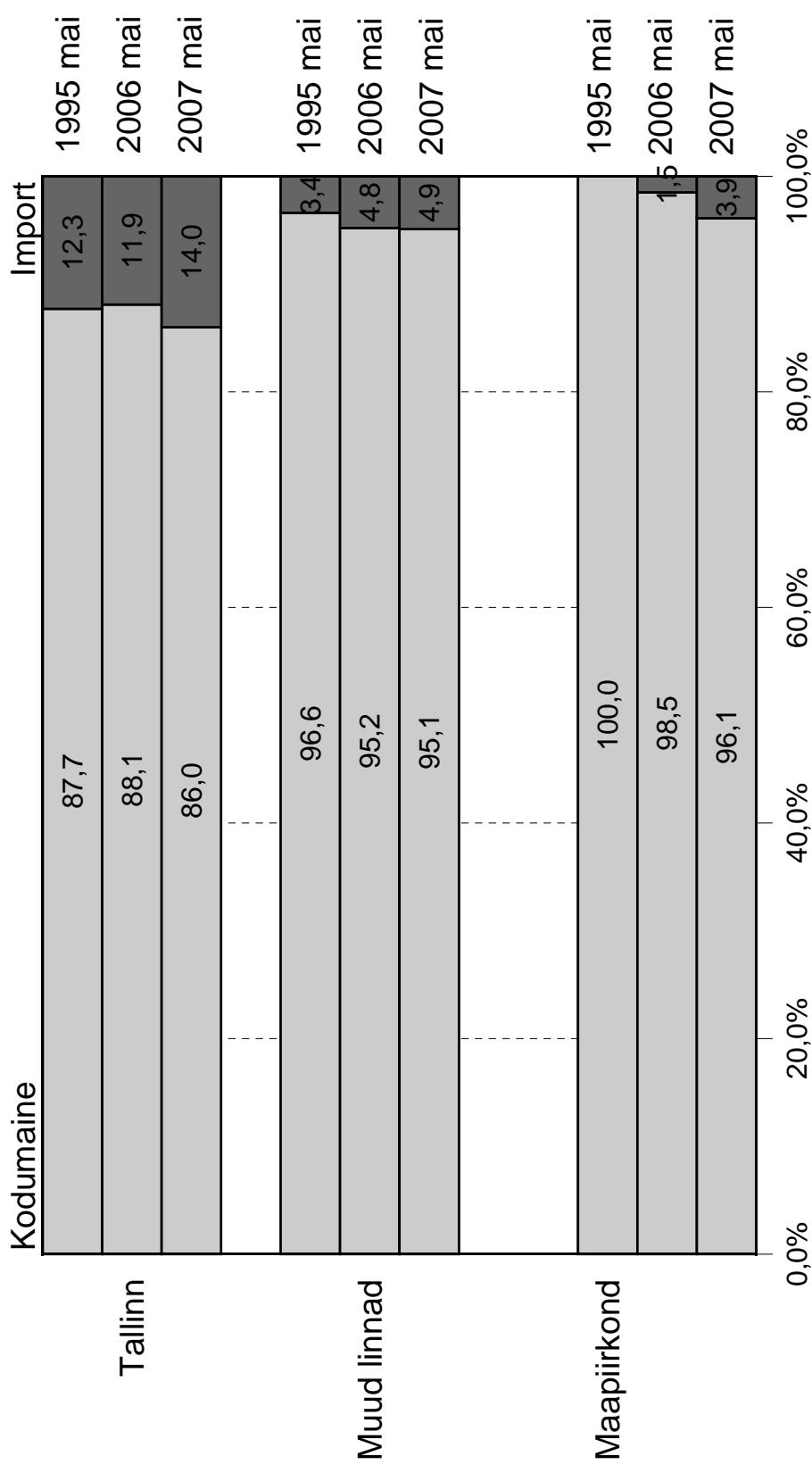
(müügilolevate kaubanimetuste koguarvust, %)

Kodumaise kohupiima sortiment

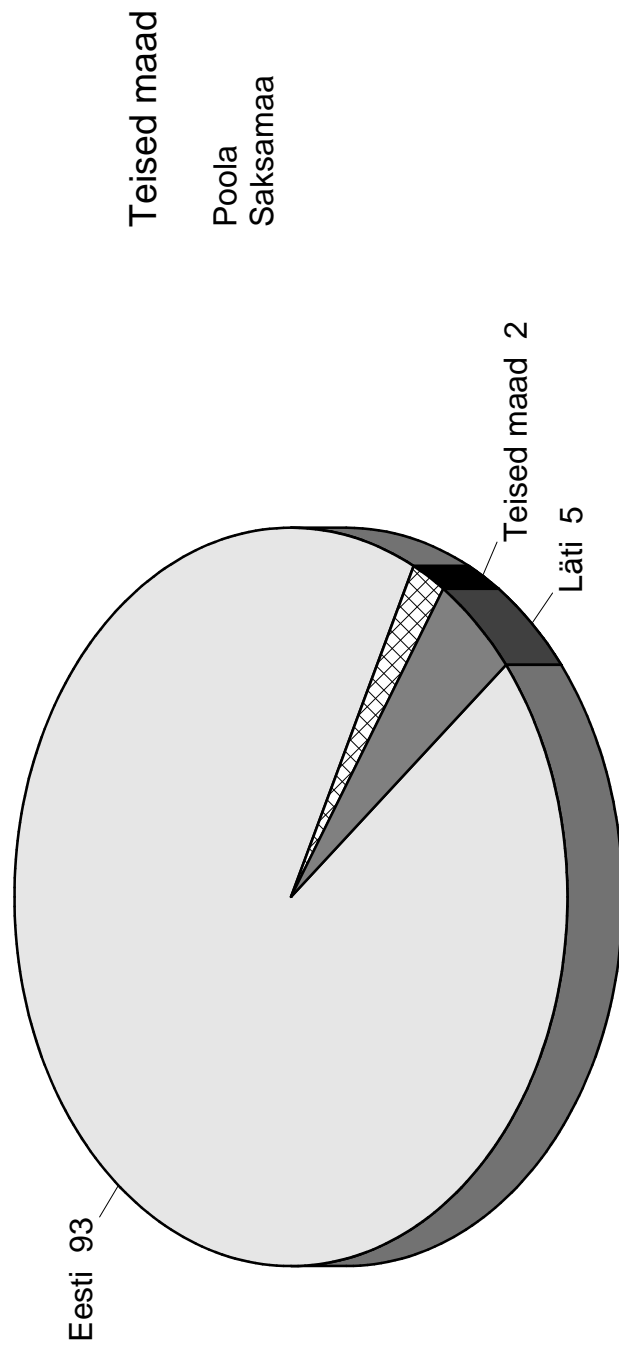

Kohupiima sortiment (%)

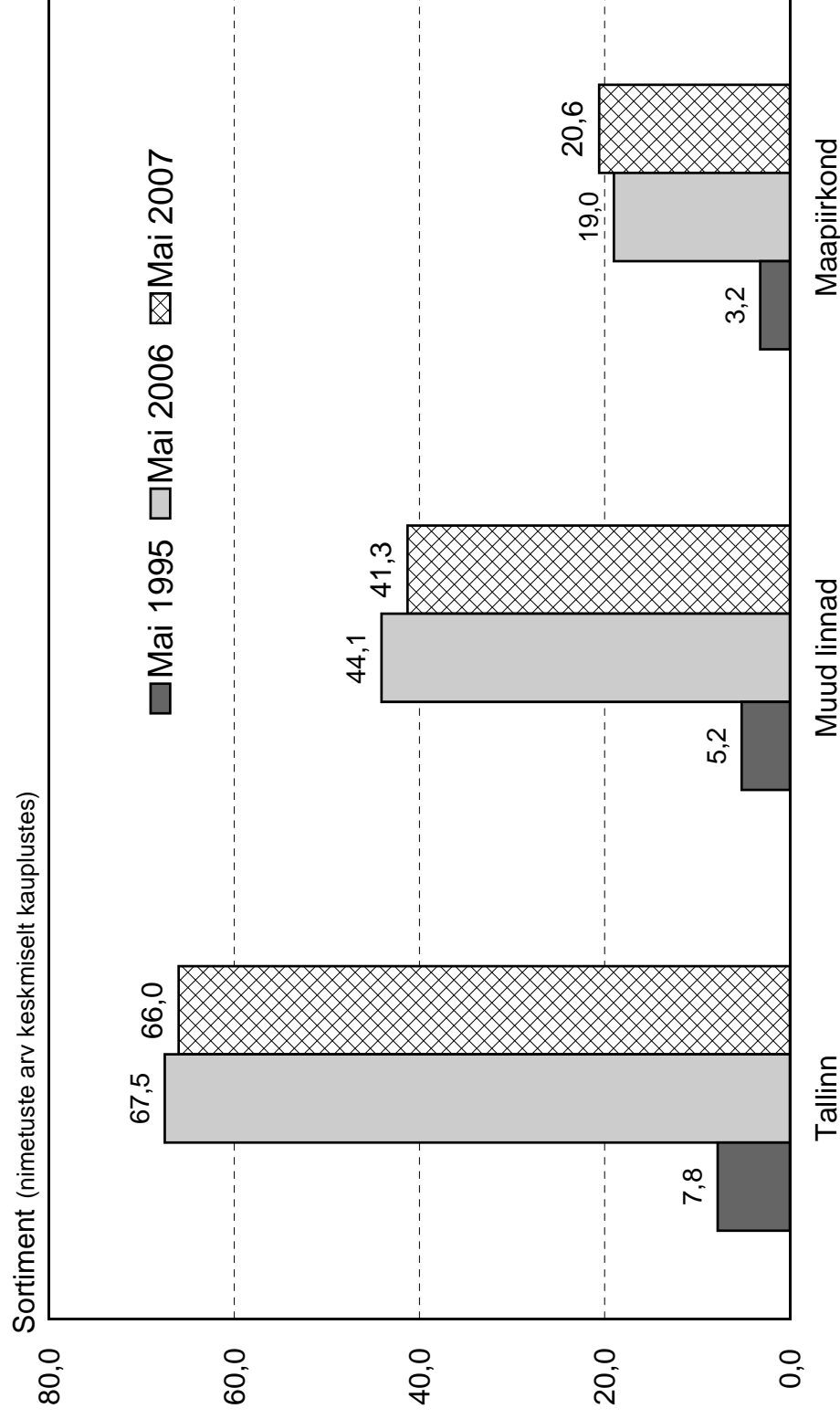

Kohupiima pakkumise struktuur tootjamaade lõikes

(müügilolevate kaubanimetuste koguarvust, %)

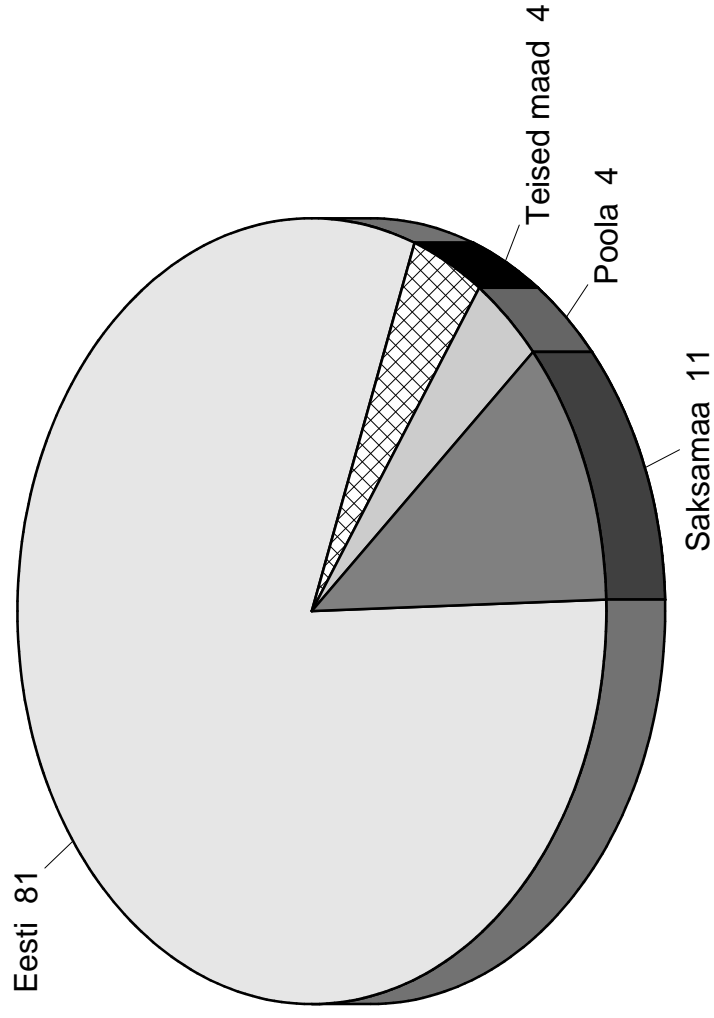

Kodumaise leiva sortiment

Jogurti pakkumise struktuur tootjamaade lõikes

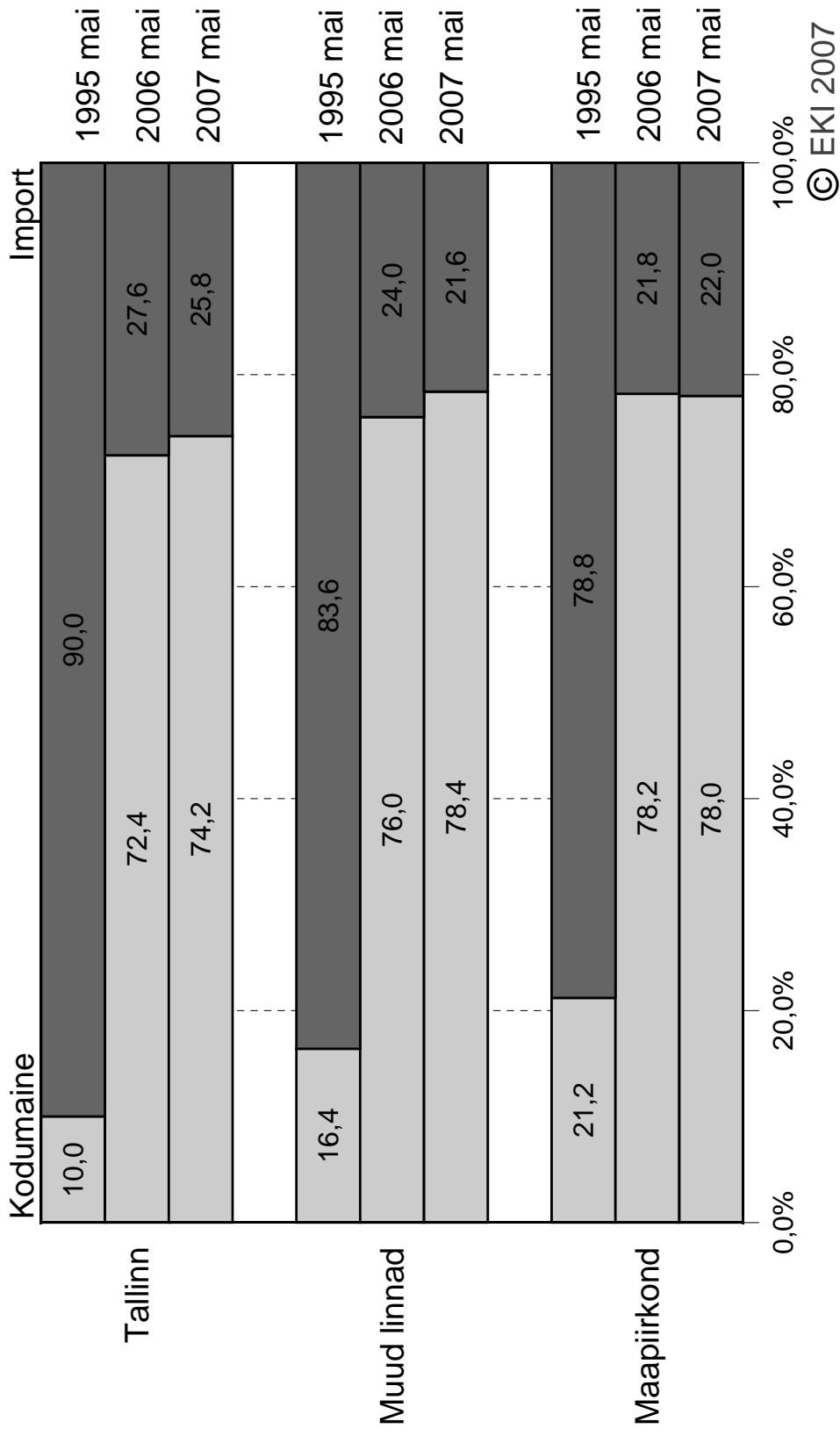
(müügilolevate kaubanimetuste koguarvust, %)

Teised maad

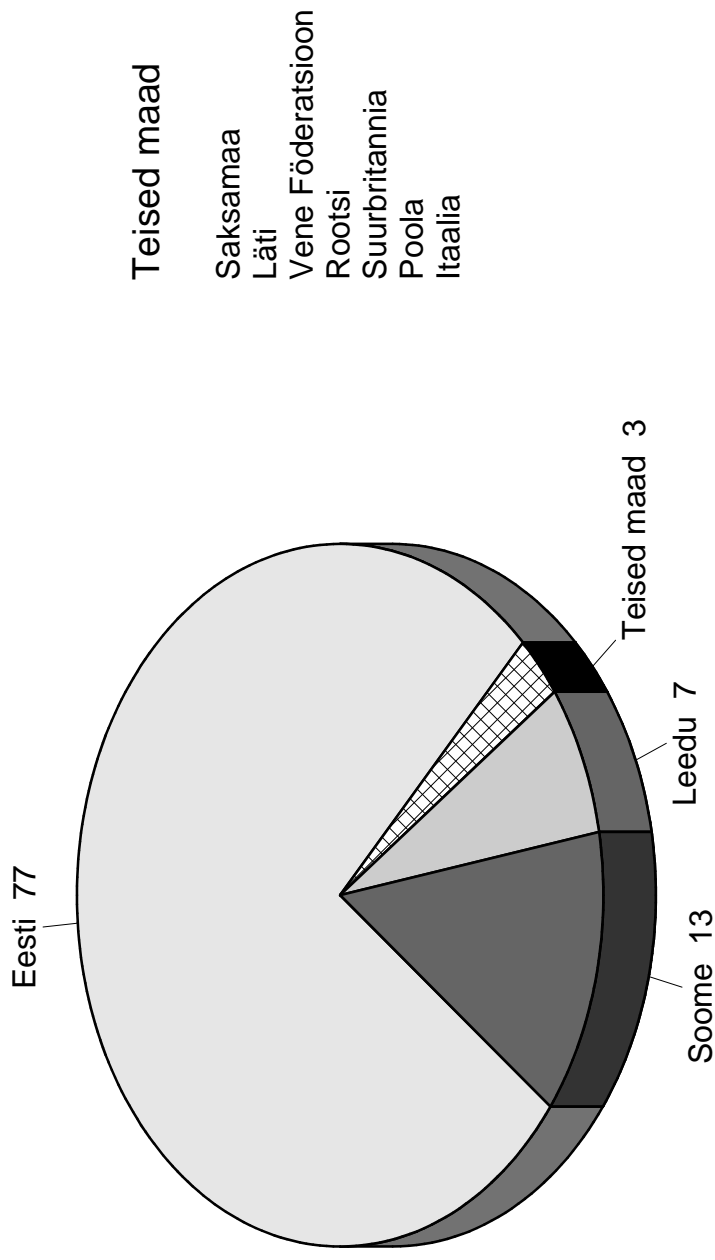
Läti
Soome
Prantsusmaa
Holland
Belgia ja Luksemburg
Tsehhi Vabariik

Jäätise sortiment (%)

Jäätise pakkumise struktuur tootjamaade lõikes

(müügilolevate kaubanimetuste koguarvust, %)

Tabel 2.5

Kodumaiste ja importpiimatoodete osakaal kaupluste rahalises käibes (%)

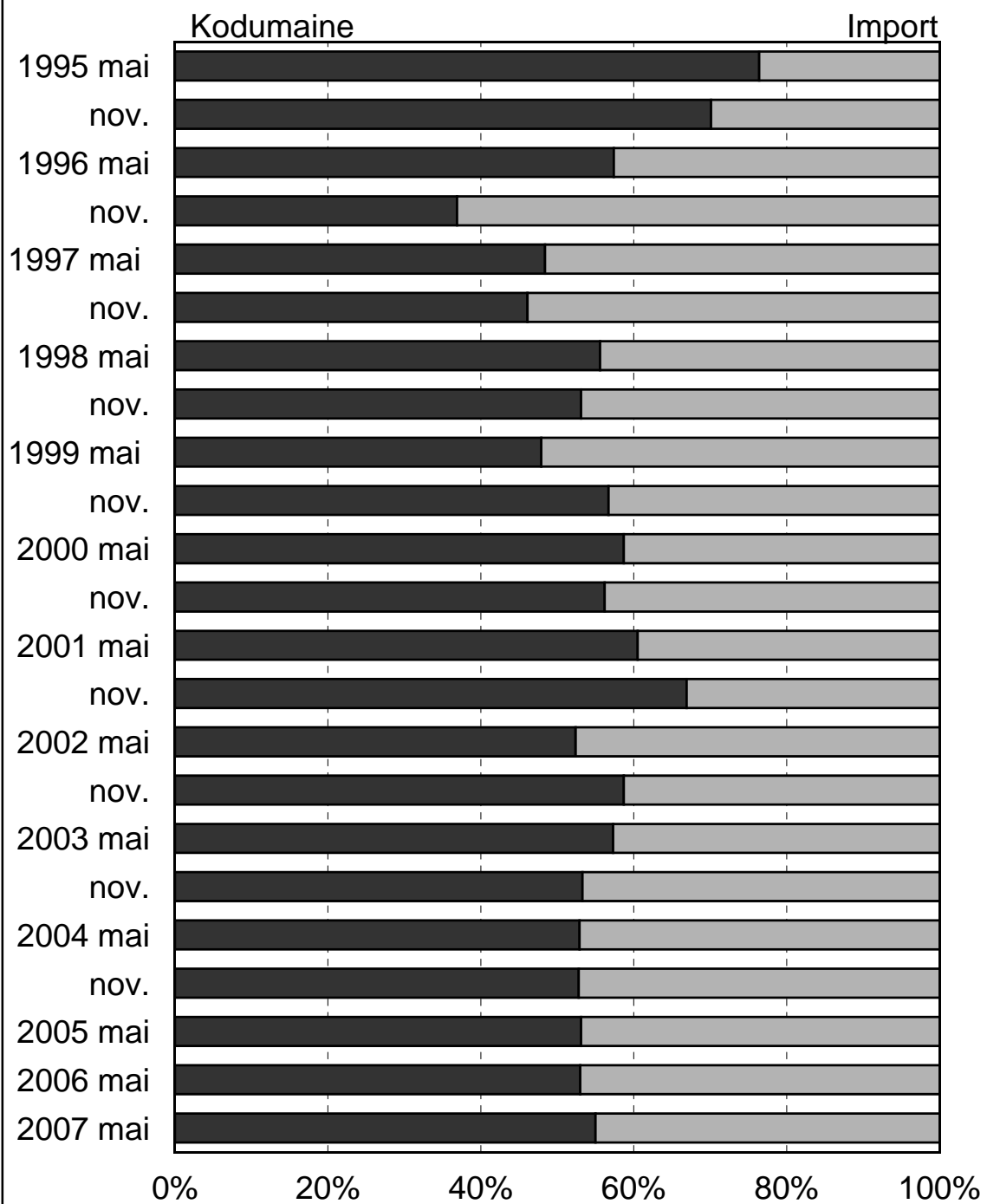
	Eesti kaup													Importkaup												
	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007						
piim	100	100	100	100	100	100	100	100	100	99	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1						
naturaaljuust	97	91	95	96	90	89	88	82	80	79	3	9	5	4	10	11	12	18	20	21						
sulatatud juust	76	48	59	61	52	57	53	53	53	55	24	52	41	39	48	43	47	47	47	45						
jogurt	40	72	80	86	85	86	92	93	93	93	60	28	20	14	15	14	8	7	7	7						
või	100	97	100	100	100	100	99	100	100	99	-	3	-	-	-	-	1	-	-	1						
kohupiim	96	96	98	98	97	98	99	98	98	98	4	4	2	2	3	2	1	2	2	2						
jäätis	49	74	85	87	82	85	89	89	87	88	51	26	15	13	18	15	11	11	13	12						

Tabel 2.6

Kodumaiste ja importpiimatoodete osakaal kaupluste rahalises käibes 2007. a mais (%)

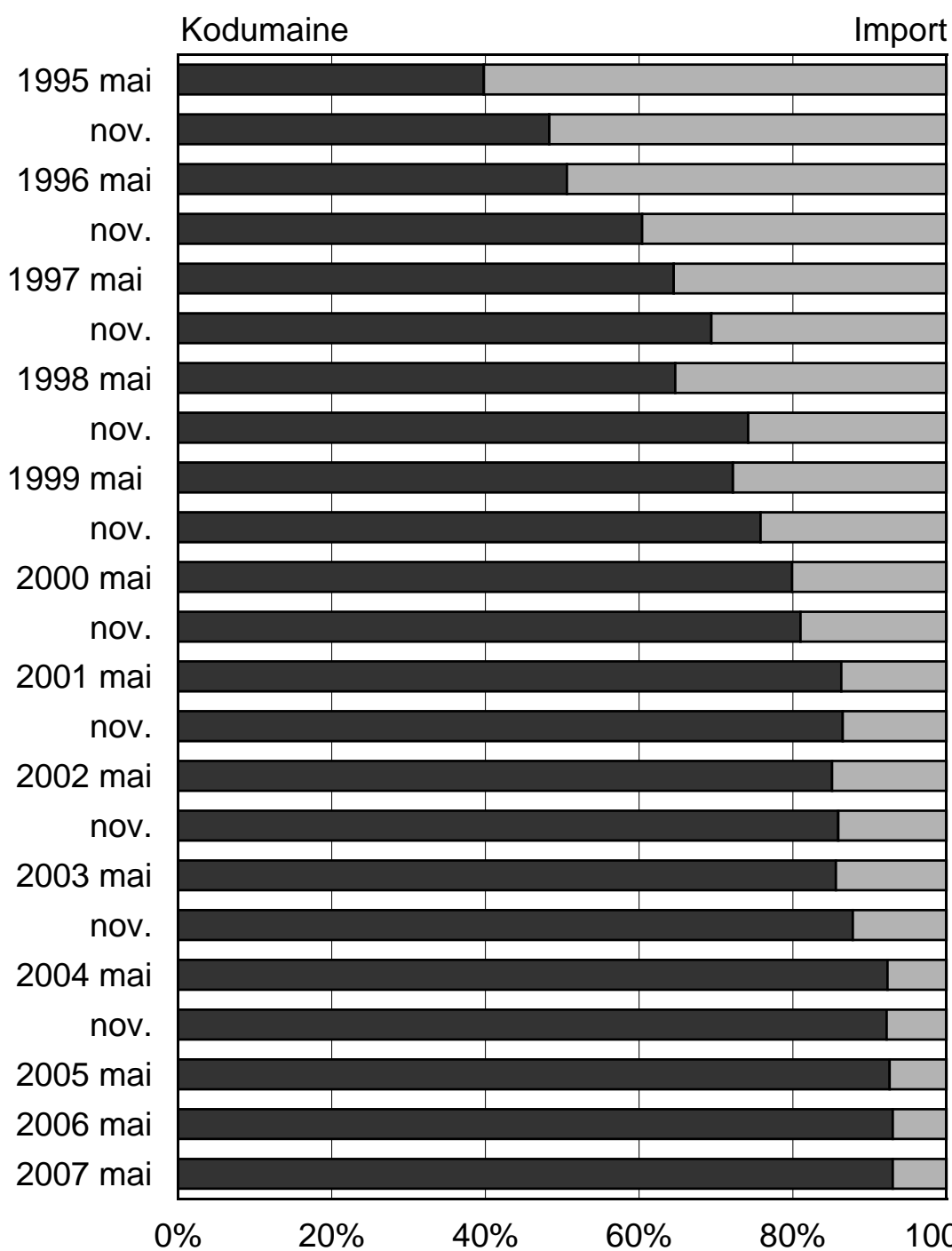
	Eesti kokku			s.h. Tallinn			muud linnad			maapiirkond		
	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup
piim	99	1	94	94	6	-	100	-	100	-	-	-
naturaaljuust	79	21	61	61	39	17	83	39	80	17	80	20
sulatatud juust	55	45	46	46	54	44	56	54	56	44	56	44
jogurt	93	7	89	89	11	7	93	11	94	7	94	6
või	99	1	95	95	5	1	99	5	99	1	99	1
kohupiim	98	2	94	94	6	1	99	6	100	1	100	-
jäätis	88	12	87	87	13	14	86	13	91	14	91	9

Kodumaise- ja import sulatatud juustu osatähtsus sulatatud juustu kogukäibes (1995 - 2007 mai)

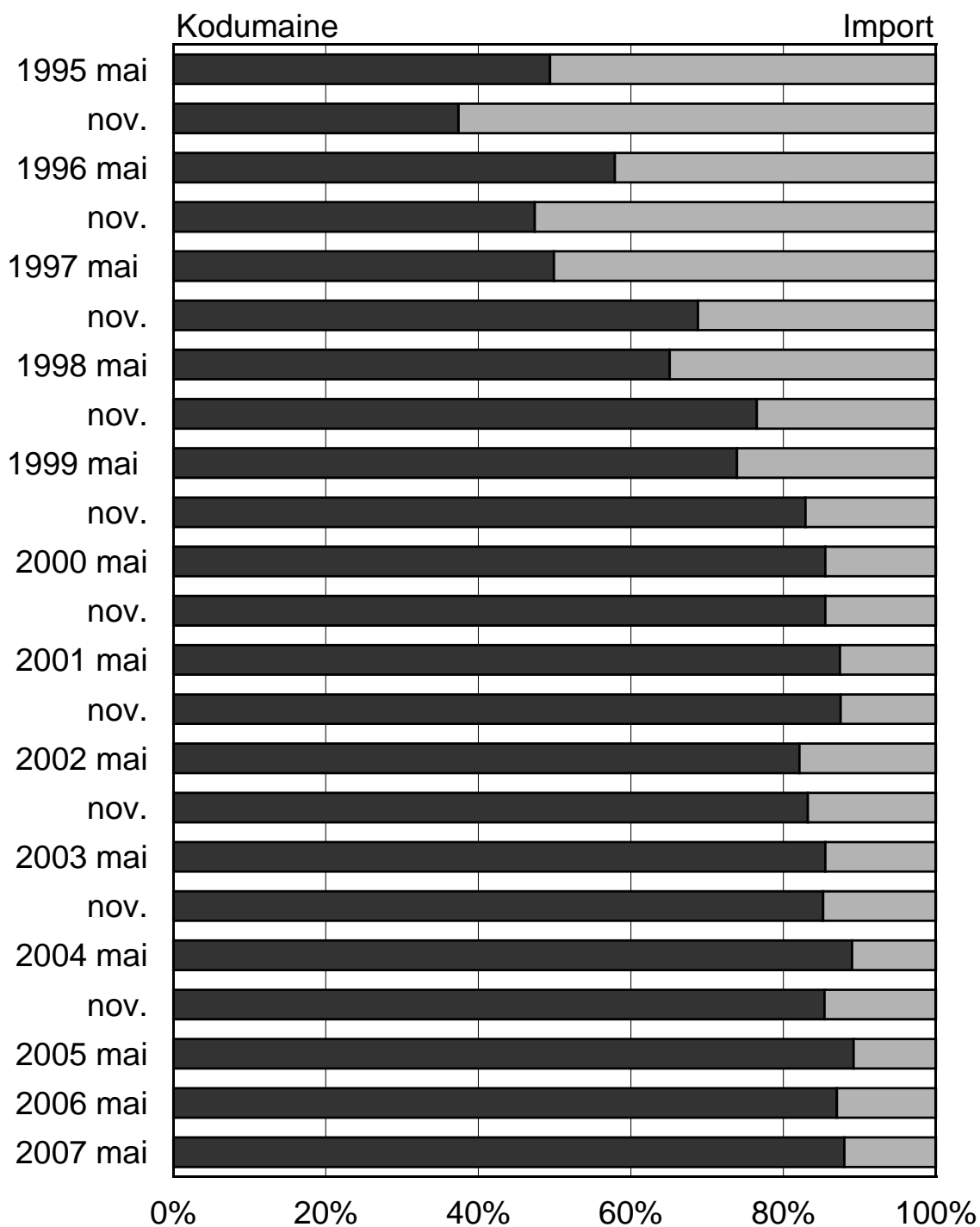
Kodumaise- ja importjogurti osatähtsus jogurtite kogukäibes

(1995 - 2007 mai)

Kodumaise- ja importjätise osatähtsus jäätiste kogukäibes

(1995 - 2007 mai)

Tabel 2.7

Kodumaiste ja importpiimatoodete keskmised hinnad (kr/kg)

Toidukaup	Eesti kaup							Importkaup				
	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007
Piimatooted s.h.												
piim (kr/l)	7.13	6.39	7.43	7.82	7.77	8.08	-	-	-	-	-	5.50
naturaaljuust	77.85	75.58	76.85	84.04	87.89	94.63	122.84	107.64	99.08	116.07	133.81	154.38
sulatatud juust	78.01	74.83	73.02	75.95	75.35	80.44	108.84	108.71	106.60	103.19	108.80	114.22
jogurt	27.75	27.03	27.85	28.44	28.83	30.92	33.84	34.25	32.66	33.96	35.79	36.63
või	44.60	43.68	53.23	63.91	65.43	68.05	59.91	42.70	71.55	155.57	138.37	170.24
kohupiim	34.58	34.84	35.63	37.59	38.08	39.72	-	-	-	-	-	-
jäätis (kr/l)	29.89	28.47	26.89	27.78	28.03	28.82	28.34	27.71	25.99	25.63	26.53	26.77

Tabel 2.8

Piimatoodete keskmised hinnad 2007.a mais (kr./kg)

	Eesti kokku			s.h. Tallinn			muud linnad			maapiirkond		
	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup
piim (kr/l)	8.08	5.50	8.64	5.50	5.50	8.07	8.07	5.50	7.63	-	-	-
naturaaljuust	94.63	154.38	96.76	183.18	121.91	94.45	94.45	121.91	90.93	93.24	93.24	93.24
sulatatud juust	80.44	114.22	78.51	128.79	109.81	80.80	80.80	109.81	81.51	84.26	84.26	84.26
jogurt	30.92	36.63	31.15	39.99	33.75	30.76	30.76	33.75	31.26	35.31	35.31	35.31
või	68.05	170.24	71.34	175.75	113.37	66.70	66.70	113.37	68.23	-	-	-
kohupiim	39.72	-	38.38	-	-	39.99	39.99	-	39.98	-	-	-
jäätis (kr/l)	28.82	26.77	29.20	27.77	27.25	28.96	28.96	27.25	27.99	25.25	25.25	25.25

3. LIHATOOTED

LIHATOOTED

Veiseliha valik kauplustes võrreldes eelmise vaatlusega oluliselt ei muutunud. Müügil oli vaid 2-3 nimetust kodumaist veiseliha keskmiselt kaupluse kohta keskmise hinnaga 88.27 kr/kg. Veiseliha oli kauplustes 11,8% kallim kui aasta tagasi. Veiseliha puudus müügilt pooltes uuringus osalenud kauplustes. Regiooniti ei saanud veiseliha suurematest kauplustest uuringu läbiviimise ajal osta Raplamaa, Võrumaa ja Hiiumaa elanikud. Suurepärase valik veiseliha oli müügil Tallinnas Prisma ja Stockmannis, Haapsalu Kaubamaja toiduosakonnas, Ahtme Grossi kaupluses ja Rakvere Krooni Selveris.

Sealiha valik jäi püsima 9 tootele keskmiselt kaupluse kohta. Tallinna kauplustes oli müügil 18 ja teistes linnades 9 ning maakauplustes 5 nimetust Eestimaist sealiha (tabel 3.2). Kodumaise sealiha jaehind tõusis võrreldes eelmise aasta vaatlusega 4,8%.

Linnuliha pakkumises suurenes 1 toote võrra (9 nimetuseni) AS Talleggi sortiment, importlinnuliha valik jäi püsima möödunud aasta tasemele - keskmiselt 3 toodet kaupluses. Tallinna kauplustes võis valida 23 ja teiste linnade kauplustes 9 ning maapiirkonna kauplustes 4 nimetuse kodumaise linnuliha vahel. Leedust pärit toodete osakaal sortimendis suurenes 12%-lt 14%-ni, vähenes läti (2%) linnuliha osakaal sortimendis. Müügilt on täiesti kadunud varem nii laialtlevinud odavad USA kanakoivad. Leedu linnuliha müüvad Rimi ja Maksimarketi kauplused, väga harva on Rannamõisa kaubamärgiga leedu linnuliha müügil Selveri kauplustes.

Käibes kahanes importlinnuliha osatähtsus 64%-lt 63%-ni. Tallinnas suurenes importlinnuliha osakaal käibes möödunud aasta 32%-lt 37%-ni ja seda eelkõige Rimi kaupluste jõulise importtoodete müügistrateegia tulemusel. Teistes linnades ja maakauplustes import-kodumaise linnuliha vahetõrge käibes jäi püsima möödunud aastasele tasemele, vastavalt 65% ja 59%. Väljaspool Tallinna oli müügil ka odavaid külmutatud taani, hollandi, soome, poola ja läti kanakoibi, mistõttu importkanakoiva keskmine kilohind (37.31 kr/kg) on 5 krooni madalam eesti broilerikoiva hinnast (42.48 kr/kg). Leedu broilerikoivad on hinnalt võrdsed eesti kanakoibade hinnaga (42.70 kr/kg). Võrreldes 2006. aasta mai-kuuga kallines eesti broilerikoib 9,9% ja importkoib 12,6%.

Lihakonservide valikus võrreldes 2006. aasta maikuuga muutusi ei toimunud. Endiselt on müügil 8 nimetust kodumaiseid ja 4 nimetust importkonserve keskmiselt kaupluse kohta. Ka lihakonservide käibes jäi püsima möödunudaastane tulemus - 77% kodumaiste ja 23% importlihakonservide osakaal. Endiselt on Eesti kauplustes lisaks kohalikele tootjatele müügil lihakonservid Lätist, Ungarist, Poolast ja Hollandist. Eesti konservid kallinesid aastaga 11% ja importtooted 15%.

Eesti kauplustes müüdavad **keeduvorstid ja viinerid, täis- ja poolsuitsuvorstid ning suitsu- ja keedusingid** on valdavalt Eesti lihatööstuste toodang, vaid üksikutes Tallinna, Tartu ja Pärnu kauplustes oli müügil ka importtooteid erinevatest Euroopa riikidest. Valgas pakuti ka naaberriigi Läti suitsuvorsti ja – liha. Kodumaiste keeduvorstide ja viinerite sortiment Eestis tervikuna püsis 56-l tootenimetusel, suitsuvorstide valik suurenes 48-lt 53-ni ja suitsuliha valik 49-lt 55-ni. Tallinnas suurenes suitsuvorstide sortiment 94-lt 102-ni, teistes linnades 52-lt 57-ni ja maapiirkonnas 23-lt 26-ni keskmiselt kaupluses (tabel 3.2). Suurim oli pool- ja täissuitsuvorstide valik Tallinnas Haabersti Rimis, kus oli müügil 152 eesti ja 20 importsuitsuvorsti, milledest 18% oli viilutatud väikepakendid. Suurim imporditud suitsuvorstide sortiment (49) oli Stockmannis. Väljaspool pealinna oli suurim valik Haapsalus – 100 nimetust eesti suitsuvorsti (sh 20 viilutatud pakendid) ja 75 suitsuliha (sh 39 viilutatud väikepakki). Suitsuliha valik Tallinnas kahanes võrreldes möödunud aastaga -5 (119 toodet), teistes linnades kasvas +8 (57 toodet) ja maakauplustes +6 (23 toodet).

Kodumaiste **keeduvorstide ja viinerite** keskmised hinnad tõusid võrreldes möödunud aastaga 3,6% (49.75 kr/kg-ni), **suitsuvorsti** hind 8,6% (85.08 kr/kg-ni) ja **suitsuliha** kallines 3,2% (88.19 kr/kg-ni). 52% suitsulihast ja 24% suitsuvorstidest oli müügil viilutatuna väikepakendites. Tagasisidena tarbijailt on paljude kodumaiste lihatoodete maitseomadused seoses lisa- ja säilitusainete suurema kasutamisega langenud, vähenenud on nn. eesti toodetele omane kodune maitse. Heade maitseomaduste poolest on tarbijate kiidusõnu pälvinud leedu suitsulihatooted, neid on seni müügil vaid Tallinna ja Pärnu kauplustes.

Tabel 3.1

Lihatoodete sortimendi laius (nimetuste arv keskmiselt kaupluses)

	Eesti kaup												Importkaup											
	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007				
veiseliha	0.9	2.3	2.5	2.1	1.4	1.8	2.1	2.2	1.9	2.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
sealiha	1.1	5.6	5.8	6.1	5.1	6.3	7.5	7.4	9.0	8.9	-	0.4	0.5	0.2	0.2	0.2	-	-	-	-				
linnuliha	2.0	3.8	4.7	5.3	6.4	6.8	8.0	7.1	8.0	9.0	0.7	2.2	2.4	2.7	2.2	2.2	2.7	3.4	3.7	3.7				
lihakonservid	5.7	10.2	8.5	8.7	7.8	8.3	8.9	9.0	7.8	7.8	2.3	1.9	2.4	4.0	2.7	2.6	3.0	3.9	4.2	4.4				
keeduworst. viinerid	8.3	24.0	28.6	32.0	33.7	41.7	48.2	57.3	56.4	55.8	0.4	0.8	0.6	0.6	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2				
suitsuvorst	3.9	17.2	19.6	21.4	24.0	31.6	37.3	42.4	47.6	53.4	1.0	1.8	1.0	0.9	0.2	0.4	1.1	2.2	2.4	3.3				
suitsuliha	3.5	17.9	20.6	23.7	24.8	29.0	36.5	48.8	48.5	54.7	0.4	1.0	0.2	0.1	0.1	0.2	0.5	1.3	1.1	1.5				

Tabel 3.2

Lihatoodete sortimendi laius 2007. a mais (nimetuste arv keskmiselt kauplustes)

	Eesti kokku				s.h. Tallinn				muud linnad				maapiirkond			
	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup
veiseliha	2.5	-	9.0	-	2.1	-	9.0	-	2.1	-	9.0	-	0.4	-	0.4	-
sealiha	8.9	-	18.2	-	9.2	-	18.2	-	9.2	-	18.2	-	4.6	-	4.6	-
linnuliha	9.0	3.7	23.3	8.8	8.5	3.5	23.3	8.8	8.5	3.5	23.3	3.7	3.7	1.9	3.7	1.9
lihakonservid	7.8	4.4	8.5	3.3	8.3	5.0	8.5	3.3	8.3	5.0	8.5	6.6	6.6	3.9	6.6	3.9
keeduworst. viinerid	55.8	0.2	75.7	0.8	64.4	0.1	75.7	0.8	64.4	0.1	75.7	32.6	32.6	-	32.6	-
suitsuvorst	53.4	3.3	102.0	21.2	57.3	0.8	102.0	21.2	57.3	0.8	102.0	26.0	26.0	-	26.0	-
suitsuliha	54.7	1.5	119.0	10.0	56.9	0.2	119.0	10.0	56.9	0.2	119.0	23.2	23.2	-	23.2	-

Tabel 3.3

**Kodumaiste ja impordlihatoodete suhe
kaupluses pakutavas lihatoodete sortimendis (%)**

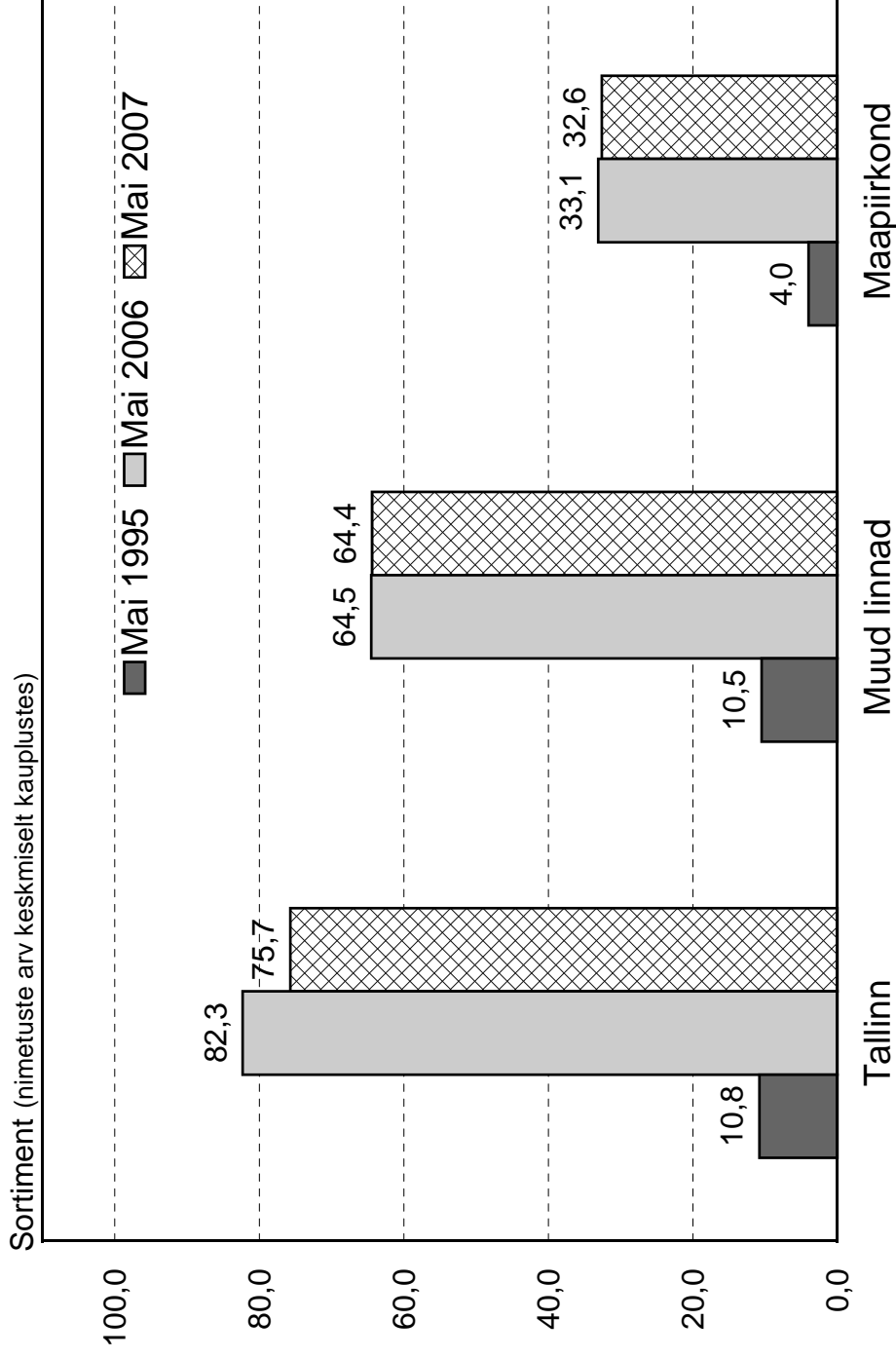
	Eesti kaup										Importkaup									
	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007
veiseliha	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
sealiha	100.0	93.3	92.1	96.8	95.7	97.6	99.4	100.0	100.0	100.0	100.0	-	6.7	7.9	3.2	4.3	2.4	0.6	-	-
linnuliha	74.1	63.3	66.2	66.3	74.7	75.4	78.5	72.7	70.1	70.7	70.7	25.9	36.7	33.8	24.8	25.3	24.6	21.5	27.3	29.3
lihakonservid	71.3	84.3	78.0	68.5	74.1	76.5	75.0	69.9	64.8	63.9	63.9	28.7	15.7	22.0	31.5	25.9	23.5	25.0	30.4	35.2
keeduworst. viinerid	95.4	96.8	97.9	98.2	99.8	99.6	99.6	99.6	99.7	99.7	99.7	4.6	3.2	2.1	1.8	0.2	0.4	0.4	0.4	0.3
suitsuworst	79.6	90.5	95.1	96.0	99.1	98.9	97.2	95.0	95.2	94.1	94.1	20.4	9.5	4.9	4.0	0.9	1.1	2.8	5.0	5.9
suitsuliha	89.7	94.7	99.0	99.6	99.6	99.3	98.6	97.4	97.8	97.4	10.3	5.3	1.0	0.4	0.4	0.7	1.4	1.4	2.6	2.6

Tabel 3.4

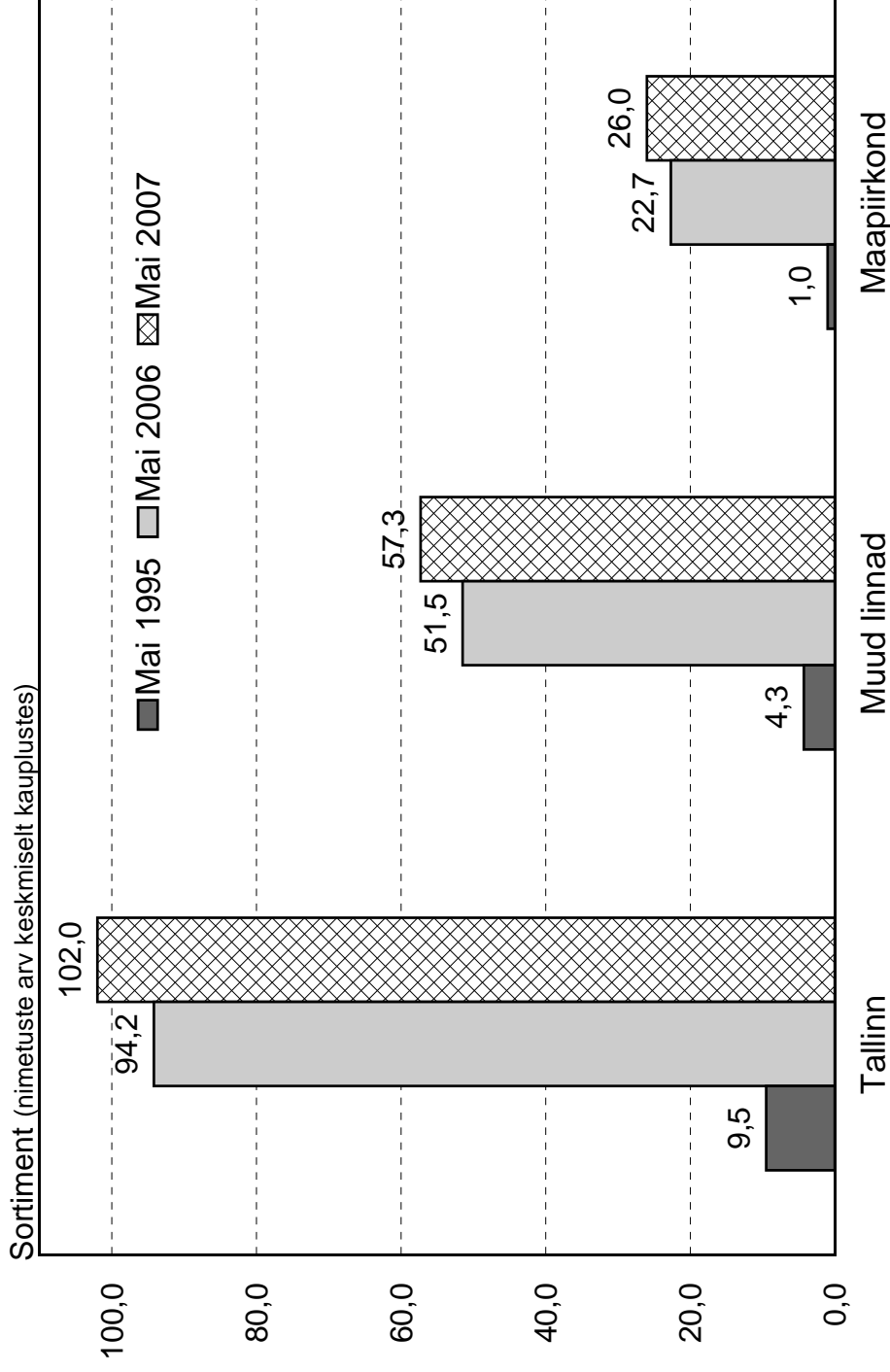
**Kodumaiste ja impordlihatoodete suhe kaupluses
pakutavas lihatoodete sortimendis 2007. a mais (%)**

	Eesti kokku			s.h. Tallinn		muud linnad		maapiirkond	
	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup
veiseliha	100.0	-	-	100.0	-	100.0	-	100.0	100.0
sealiha	100.0	-	-	100.0	-	100.0	-	100.0	100.0
linnuliha	70.7	29.3	27.5	72.5	27.5	70.6	29.4	66.7	33.3
lihakonservid	63.9	36.1	28.2	71.8	28.2	62.4	37.6	63.3	36.7
keeduworst. viinerid	99.7	0.3	1.1	98.9	1.1	99.8	0.2	100.0	-
suitsuworst	94.1	5.9	17.2	82.8	17.2	98.6	1.4	100.0	-
suitsuliha	97.4	2.6	7.8	92.2	7.8	99.6	0.4	100.0	-

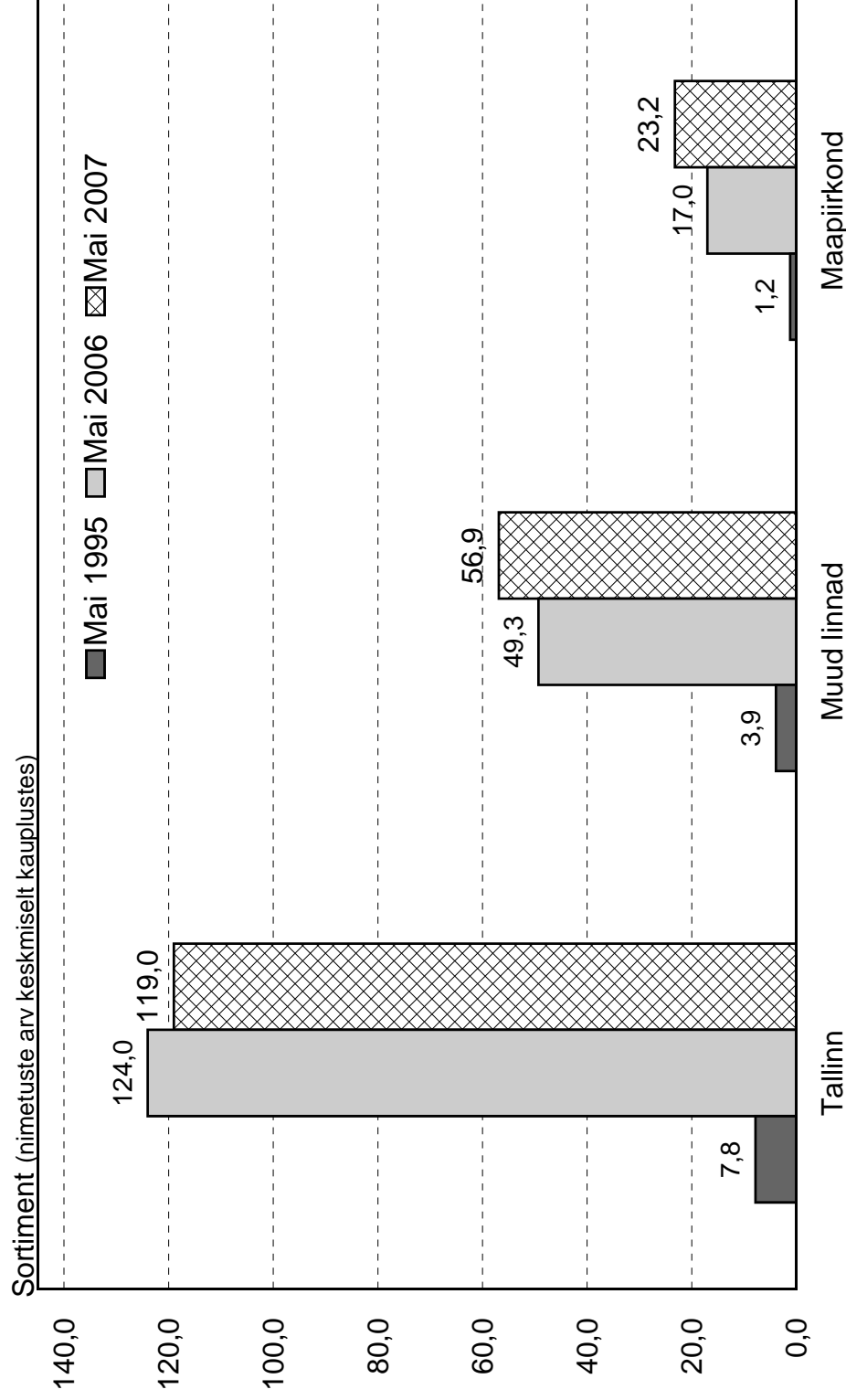
Kodumaise keeduvorsti ja viinerite sortiment

Kodumaise suitsuvarsti sortiment

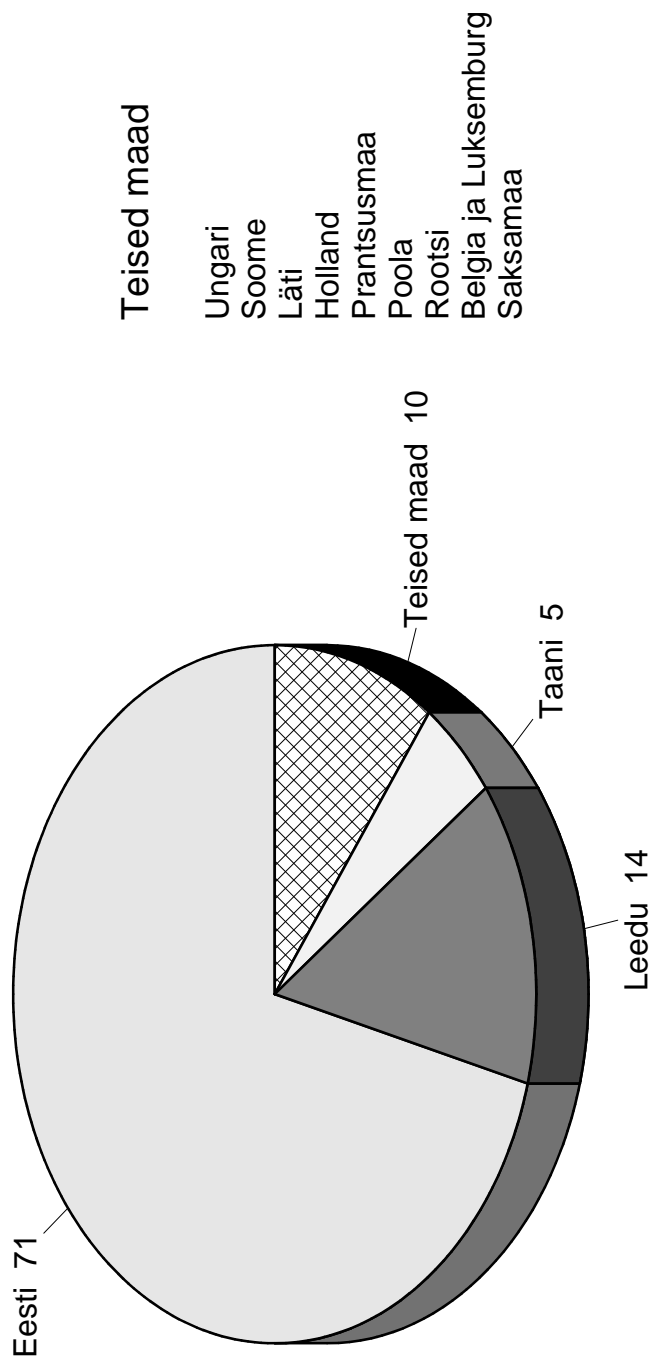

Kodumaise suitsuliha sortiment

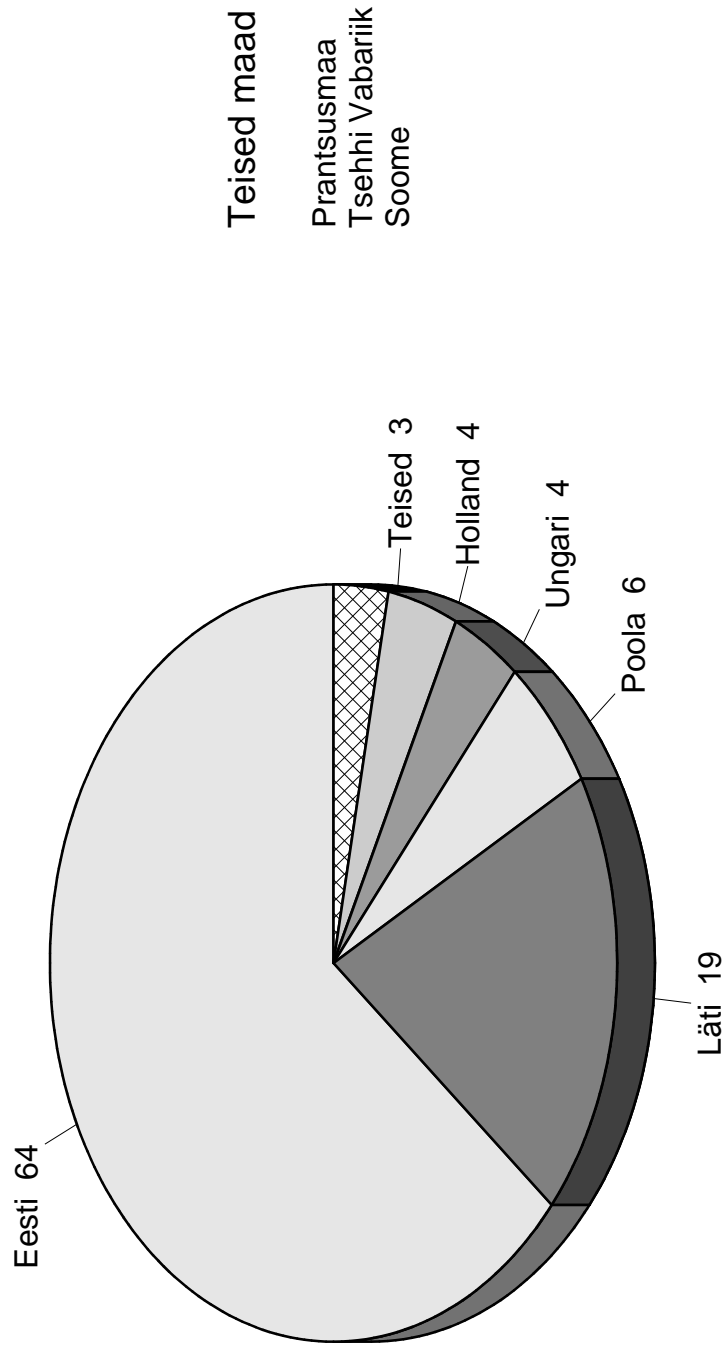
Linnuliha pakkumise struktuur tootjamaade lõikes

(müügilolevate kaubanimetuste koguarvust, %)

Lihakonservide pakkumise struktuur tootjamaade lõikes

(müügilolevate kaubanimetuste koguarvust, %)

Tabel 3.5

Kodumaiste ja importlihatoodete osakaal kaupluste rahalises käibes (%)

	Eesti kaup												Importkaup											
	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007				
veiseliha	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
sealiha	100	82	85	90	89	95	98	100	100	100	100	-	18	15	10	11	5	2	-	-				
linnuliha	69	44	36	43	49	45	61	60	64	63	63	31	56	64	57	51	55	39	40	36				
lihakonservid	86	93	86	79	81	85	87	82	77	77	77	14	7	14	21	19	15	13	18	23				
keeduworst. viinerid	98	98	99	99	99	99	100	100	100	100	100	2	2	1	1	1	1	-	-	-				
suitsuworst	97	98	99	99	99	99	99	99	99	98	98	3	2	1	1	1	1	1	1	2				
suitsuliha	99	98	98	99	99	99	99	99	100	99	99	1	2	2	1	1	1	1	1	1				

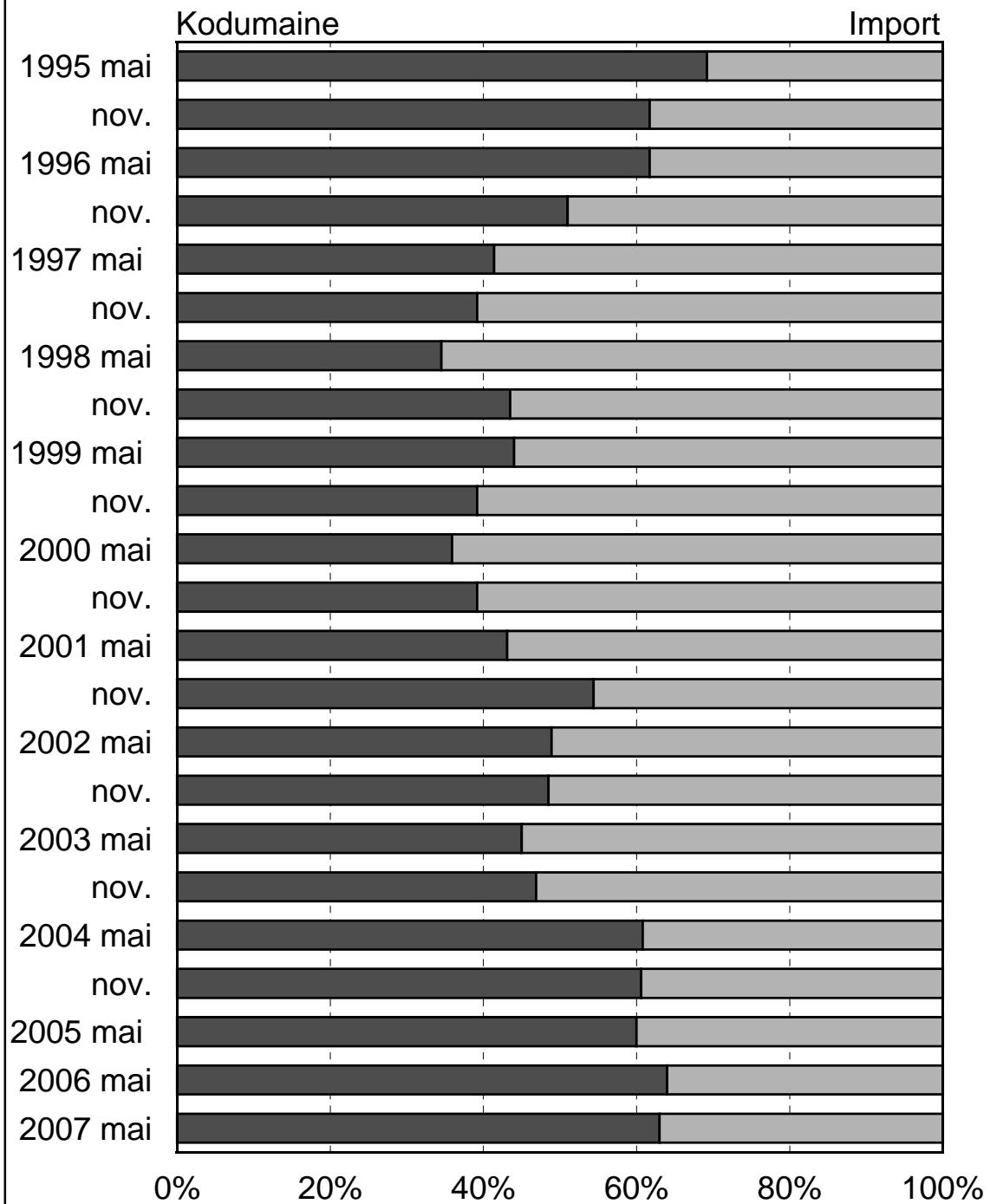
Tabel 3.6

Kodumaiste ja importlihatoodete osakaal kaupluste rahalises käibes 2007. a mais (%)

	Eesti kokku			s.h. Tallinn			muud linnad			maapiirkond		
	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup
veiseliha	100	-	-	100	-	-	100	-	-	100	-	-
sealiha	100	-	-	100	-	-	100	-	-	100	-	-
linnuliha	63	37	37	63	37	37	65	35	35	59	41	41
lihakonservid	77	23	23	75	25	25	75	25	25	82	18	18
keeduworst. viinerid	100	-	-	100	-	-	100	-	-	100	-	-
suitsuworst	98	2	2	91	9	9	99	1	1	100	-	-
suitsuliha	99	1	1	96	4	4	100	-	-	100	-	-

Kodumaise- ja importlinnuliha osatähtsus linnuliha kogukäibes

(1995 - 2007 mai)

Tabel 3.7

Kodumaiste ja importlihatoodete keskmised hinnad (kr/kg)

Toidukaup	Eesti kaup						Importkaup					
	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007
veiseliha	74.48	69.52	64.81	73.80	78.95	88.27	-	-	-	-	-	-
sealiha	67.78	63.71	62.32	64.53	67.56	70.83	36.96	35.46	32.50	-	-	-
linnuliha	36.99	38.05	36.43	38.45	38.66	42.48	28.33	22.91	22.33	26.66	33.13	37.31
lihakonservid	50.60	48.94	48.34	49.07	49.14	54.70	46.24	47.62	45.64	45.27	41.74	48.05
keeduworst. viinerid	46.36	45.38	44.00	45.96	48.04	49.75	45.90	44.53	43.68	62.60	57.68	65.70
suitsuworst	67.37	64.83	65.51	71.93	78.33	85.08	136.04	138.84	145.99	149.87	163.23	184.79
suitsuliha	83.52	81.50	78.22	84.69	85.48	88.19	-	-	65.48	-	287.00	157.56

Tabel 3.8

Lihatoodete keskmised hinnad 2007. a mais (kr/kg)

	Eesti kokku			s.h. Tallinn			muud linnad			maapiirkond		
	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup
veiseliha	88.27	-	-	96.25	-	-	84.73	-	-	49.04	-	-
sealiha	70.83	-	-	76.63	-	-	72.34	-	-	55.76	-	-
linnuliha	42.48	37.31	47.40	42.21	47.40	43.60	43.60	37.14	40.22	40.22	36.29	39.17
lihakonservid	54.70	48.05	68.53	62.41	68.53	54.62	54.62	48.51	50.42	50.42	39.17	-
keeduworst. viinerid	49.75	65.70	74.66	52.83	74.66	49.91	49.91	50.77	46.11	46.11	-	-
suitsuworst	85.08	184.79	198.08	96.66	198.08	83.16	83.16	134.32	72.12	72.12	-	-
suitsuliha	88.19	157.56	242.00	96.06	242.00	86.78	86.78	106.90	79.31	79.31	-	-

4. TERA VILJATOOTED

TERAVILJATOOTED

Erinevalt varasematest aastatest ei saa enam öelda, et meil on müügil vaid Eestis toodetud **leib**, sest nüüd toodab Leibur 3 nimetust rukkileiba Leedus. Pikemat aega on leiva sortiment püsinud 38-40 toote ringis kaupluse kohta. Viimase aastaga on sortiment vähenenud keskmiselt 1 nimetuse võrra kaupluse kohta (38-ni). Tallinna kauplustes vähenes leiva valik 68-lt 66-le, teiste linnade kauplustes 44-lt 41-ni ja maakauplustes suurenes leiva sortiment 19-lt 21 nimetuseni keskmiselt kaupluses (tabel 4.2). Kõigis uuringus osalenud kauplustest oli vaid Tallinnas müügil uus Leedus käsitsi toodetud rukkileib, rukkileib seemnetega ja rullileib teradega. Suurim leivavalik oli jällegi Ülemiste Rimis – 82 nimetust (2005.a 89 ja 2006.a 83 nimetust). Võrreldes 2006. aasta maiga kallines leivakilo 19,5% ehk 3,5 krooni võrra 21.71 kr/kg-ni (tabel 1.10). Kuna Tallinnas on kõrgema hinnaklassiga leibasid sortimendis enam kui mujal Eestis, siis on ka leivakilo hind pealinnas kõrgem (24.21 kr/kg). 2006. aastaga võrreldes kallines leib enam maakauplustes (23%). Hea ülevaate sama leiva hinnast regiooniti annab eelpoolnimetatud Leedus toodetud leib, mis maksis Tallinnas 25.40 kr/kg, teistes linnades 26.45 kr/kg ja maal keskmiselt 28.63 kr/kg (tabel 4.8).

Nisujahu sortimendis vähenes viimase aastaga oluliselt, 83%-lt 61%-ni, kodumaise jahu osakaal, kuid käibes vähenes eesti jahu osakaal vaid 78%-ni, mis näitab, et tarbija eelistab võimalusel siiski Eesti jahu. Kuid selgelt on näha Eesti jahu positsiooni halvenemist kauplustes. Tallinnas oli 2006. aasta mais eesti nisujahu 6 ja importjahu 2 nimetust, sel aastal 3 sorti kodumaist ja 4 importjahu. Väljaspool pealinna on sortimendis kodumaist nisujahu kaks korda enam kui importi. Suurim jahuvalik oli Haabersti Rimis, kus oli müügil 3 Eestis toodetud ja 7 imporditud jahu. Lisaks eesti jahule on müügil ka Saksamaalt, Soomest ja Lätist toodud nisujahu. Soome jahu osakaal sortimendis suurenes 7%-lt 23%-ni. Eesti nisujahu kallines viimase aastaga 17,8% (7.14 kr/kg-ni) ja importjahu 12,6% (7.93 kr/kg-ni) (tabel 4.7). Odavaim on saksa nisujahu (6.60 kr/kg) ja kalleim Soomest imporditud jahu (8.70 kr/kg).

Küpsiste sortiment suurenes aastaga 85-lt nimetuselt 92-ni keskmiselt kaupluse kohta. Eestis toodetud küpsiseid oli 30 ja importküpsiseid 62 erinevat nimetust keskmiselt kaupluses. Importküpsiste sortimendis suurenes läti ja poola küpsiste osakaal 1-2%-punkti võrra 12%-ni (mõlemad), soome küpsiste osakaal vähenes 2%-punkti võrra 11%-ni. Küpsiste käibes vähenes Eesti küpsiste osakaal 33%-lt

31%-ni. Tallinna kaupluste küpsiste käibes moodustavad kodumaised 43%, teiste linnade ja maakaupluste käibes vaid 28-29% (tabel 4.6). Tallinnas oli eesti küpsiseid müügil 61 ja importküpsiseid 98, teiste linnade kauplustes kodumaiseid 32 (möödunud aastal 27 nimetust) ja imporditud 70 ning maal 13 sorti kodumaiseid ja 34 sorti importküpsiseid keskmiselt kaupluse kohta.

Eestis toodeti **makarone** ligi 5 aastat, nende sortiment ulatus keskmiselt 5 tooteni kaupluse kohta ja osakaal makaronide käibes 15%-ni. Möödunud aastal lõpetati kaubanduse survele madala kvaliteedi tõttu Eestis makaronide tootmine ja nüüd on müügil vaid importmakaronid. Ekslikult arvavad paljud tarbijad, et Manni kaubamärgi makaronid on eesti toode, kuid nii see ei ole. Selliseid näiteid on turul veelgi (küpsised Maiasmokk, teraviljatooted Veski Mati, linnuliha Rannamõisa), mille puhul on Eestis pakendatud või Eesti firma tellitud importtoodetele pandud väga eestipärane kaubamärk, mis eksitab tarbijat. Samuti lisab odavate importtoodete pakendamine Eestipärase logoga pakendisse tootele tublisti hinda (Veski Mati jahu ja tangained).

Tallinnas kahanes importmakaronide valik aastaga 70-lt nimetuselt 65-ni. Mujal Eesti linnades oli müügil 49 (2006.a 42) sorti importmakarone ning maakauplustes 22 nimetust importmakarone keskmiselt kaupluses. Endiselt on suurim (25%) Itaaliast imporditud makaronide valik. Enim nimetusi makarone oli müügil Tartu Rimis – kokku 99 sorti, sh 29 Itaaliast, 17 Prantsusmaalt, 16 Soomest, 9 Hispaaniast ja Tšehhist, 6 Leedust, 4 Saksamaalt ja Kreekast, 3 Rootsist ja 2 Lätist. Kalleimad olid Prantsuse makaronid (23.60 kr/kg) ja odavaimad Leedus toodetud makaronid (11.10 kr/kg).

Sarnaselt nisujahule nõrgenes aastaga ka Eesti **kaerahelveste** positsioon kauplustes. Sortimendist moodustavad kodumaised 54% (2006.a 79%), soome kaerahelbed 30% (16%), leedu kaerahelbed 10% (3%) ja läti kaerahelbed 6% (2%). Eestimaiseid kaerahelbeid oli müügil keskmiselt 3 ja importkaerahelbeid 2 nimetust kaupluse kohta. Tallinnas oli müügil 7 nimetust importkaerahelbeid ja 2 eesti kaerahelbesorti keskmiselt kaupluses. Eestis toodetud kaerahelveste osakaal käibes langes 81%-lt 71%-ni. Kodumaised kaerahelbed kallinesid aastaga 33,3% ja maksid 20.44 kr/kg ja importkaerahelveste hind tõusis 1% 17.78 kr/kg-ni.

Tabel 4.1

Teraviljatoodete sortimendi laius (nimetuste arv keskmiselt kaupluses)

	Eesti kaup												Importkaup											
	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2006	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2006				
Leib	4.9	18.5	23.9	28.0	30.8	31.4	35.0	40.5	38.9	38.1	0.1	-	-	-	-	-	-	-	-	0.7				
Nisujahu k/s	1.2	3.0	4.4	4.2	4.1	4.5	5.1	5.1	5.4	3.7	0.3	3.4	2.7	3.0	2.8	1.7	1.0	1.1	1.1	2.3				
Küpsised	6.5	11.3	15.7	18.6	18.4	16.7	22.3	25.0	26.4	30.0	18.4	52.0	52.2	53.0	56.2	54.7	60.8	62.9	59.8	62.0				
Makaronid	3.1	-	-	0.3	2.3	3.9	4.2	3.6	5.6	-	11.4	34.2	33.0	39.3	34.3	32.6	38.3	37.7	39.2	42.8				
Kaerahelbed					2.9	3.4	3.3	3.8	3.8	2.9				1.2	1.1	1.0	1.0	1.0	1.0	2.4				

Tabel 4.2

Teraviljatoodete sortimendi laius 2007. a mais (nimetuste arv keskmiselt kaupluses)

	Eesti kokku				s.h. Tallinn				muud linnad				maapiirkond			
	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup
Leib	38.1	0.7	66.0	2.2	41.3	0.6	20.6	0.3								
Nisujahu	3.7	2.3	2.7	4.3	4.3	2.2	3.1	1.6								
Küpsised	30.0	62.0	61.2	97.5	32.4	69.5	12.5	33.9								
Makaronid	-	42.8	-	65.3	-	49.3	-	22.1								
Kaerahelbed	2.9	2.4	1.7	6.7	3.5	2.0	2.4	1.4								

Tabel 4.3

**Kodumaiste ja importteraviljatoodete suhe
kaupluses pakutavas teraviljatoodete sortimendis (%)**

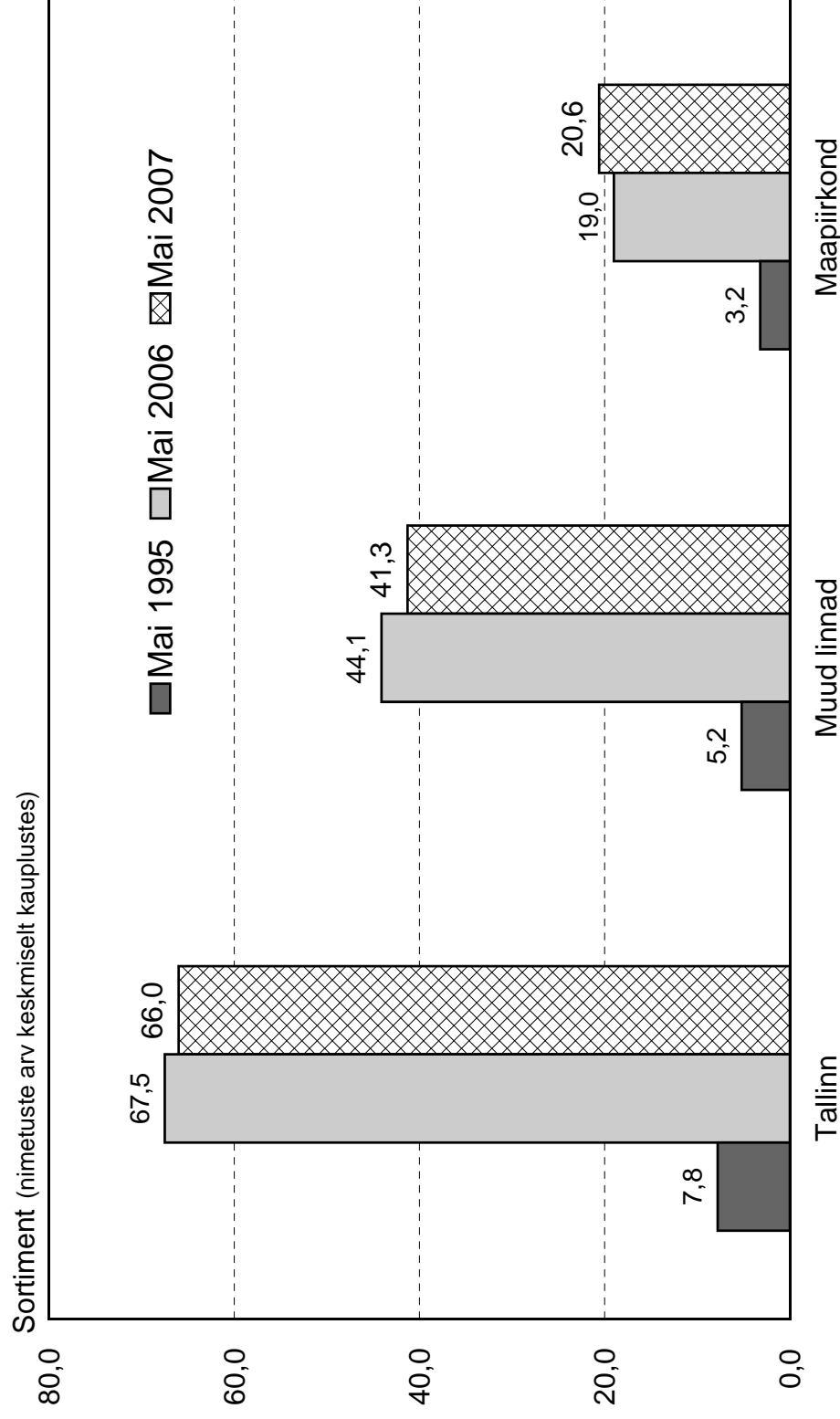
	Eesti kaup											Importkaup										
	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007		
Leib	98.0	100.0	100.0	100.0	99.9	100.0	100.0	100.0	100.0	98.2	2.0	-	-	-	0.1	-	-	-	-	1.8		
Nisujahu k/s	80.0	46.9	62.0	58.3	59.3	72.8	84.3	82.4	83.2	61.5	20.0	53.1	38.0	41.7	40.7	27.2	15.7	17.6	16.8	38.5		
Küpsised	26.1	17.9	23.1	26.0	24.6	23.4	26.8	28.4	30.7	32.6	73.9	82.1	76.9	74.0	75.4	76.6	73.2	71.6	69.3	67.4		
Makaronid	21.4	-	-	0.8	6.2	10.6	9.8	8.8	12.4	-	78.6	100.0	100.0	99.2	93.8	89.4	90.2	91.2	87.6	100.0		
Kaerahelbed					71.7	75.6	77.6	78.7	79.1	54.3					28.3	24.4	22.4	21.3	20.9	45.7		

Tabel 4.4

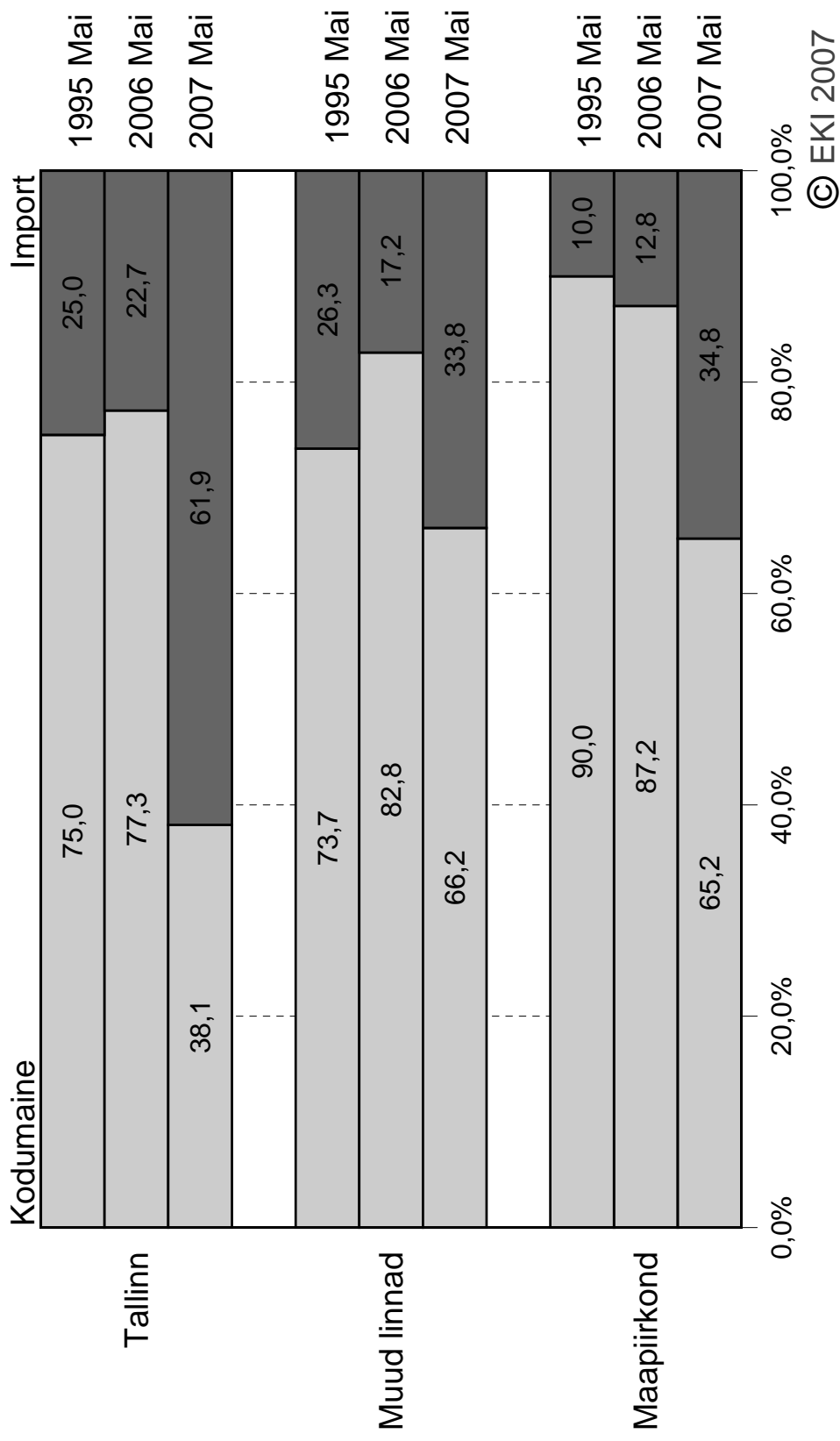
**Kodumaiste ja importteraviljatoodete suhe kaupluses
pakutavas teraviljatoodete sortimendis 2007. a mais (%)**

	Eesti kokku			s.h. Tallinn			muud linnad			maapiirkond		
	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup
Leib	98.2	1.8	1.8	96.8	3.2	3.2	98.6	1.4	1.4	98.6	1.4	1.4
Nisujahu	61.5	38.5	38.5	38.1	61.9	61.9	66.2	33.8	33.8	65.2	34.8	34.8
Küpsised	32.6	67.4	67.4	38.6	61.4	61.4	31.8	68.2	68.2	27.0	73.0	73.0
Makaronid	-	100.0	100.0	-	100.0	100.0	-	100.0	100.0	-	100.0	100.0
Kaerahelbed	54.3	45.7	45.7	20.0	80.0	80.0	63.8	36.2	36.2	63.5	36.5	36.5

Kodumaise leiva sortiment

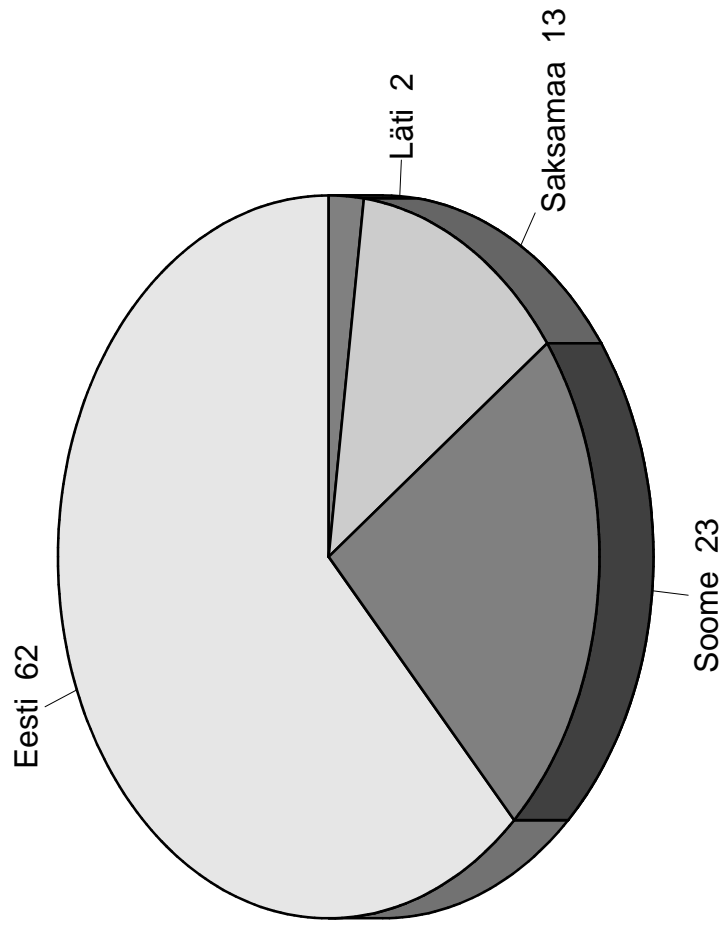

Nisujahu sortiment (%)

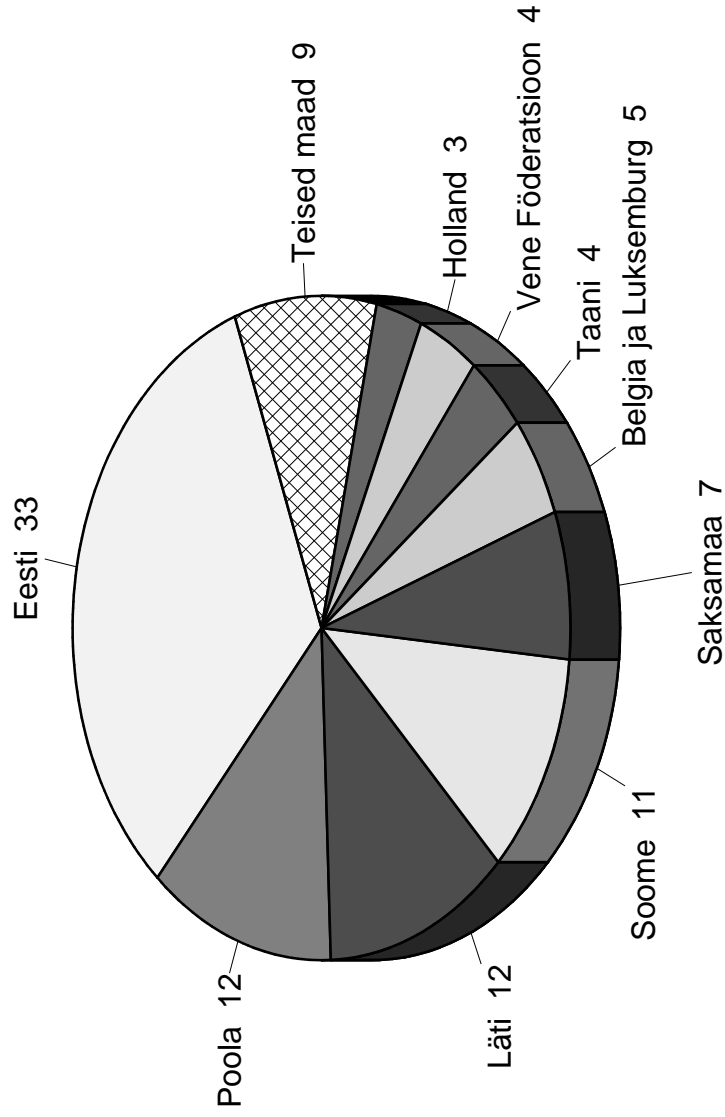
Nisujahu pakkumise struktuur tootjamaade lõikes

(müügilolevate kaubanimetuste koguarvust, %)

Küpsiste pakkumise struktuur tootjamaade lõikes

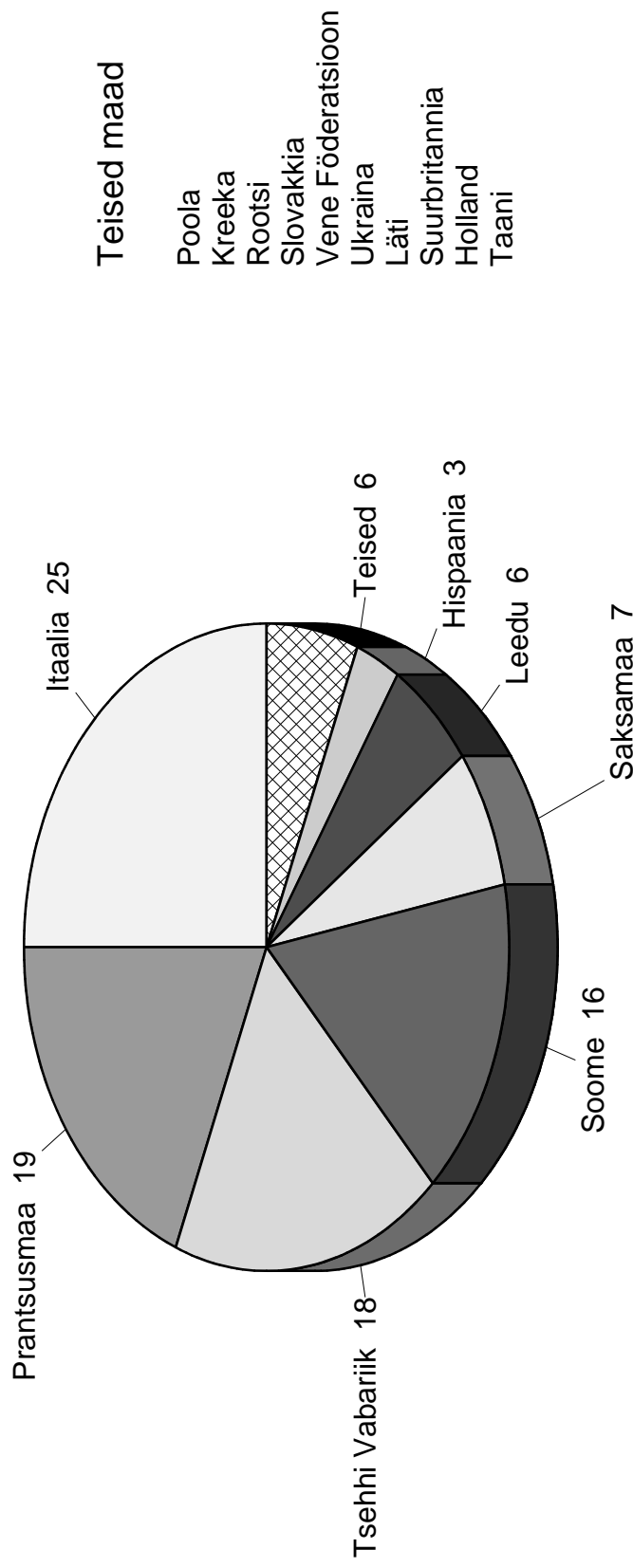
(müügilolevate kaubanimetuste koguarvust, %)

Teised maad

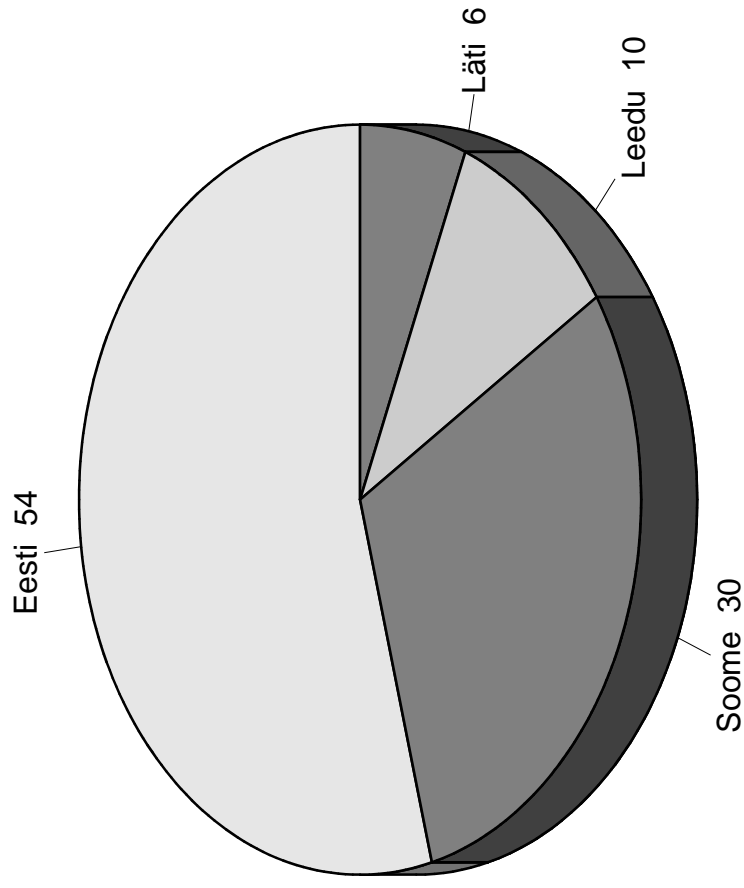
Tsehi Vabariik
Itaalia
Hispaania
Brasiilia
Prantsusmaa
Türgi
Argentina
Austria
Leedu
Rootsi
Ukraina
Suurbritannia
USA
Moldaavia
Kreeka
Sveits

Makaronitoodete pakkumise struktuur tootjamaade lõikes (müügilolevate kaubanimetuste koguarvust, %)

Kaerahelveste pakkumise struktuur tootjamaade lõikes

(müügilolevate kaubanimetuste koguarvust, %)

Tabel 4.5

Kodumaiste ja importteraviljatoodete osakaal kaupluste rahalises käibes (%)

	Eesti kaup														Importkaup						
	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	
Leib	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Nisujahu k/s	98	62	68	66	56	73	85	87	87	78	2	38	32	34	44	27	15	13	13	22	
Küpsised	40	35	38	45	32	30	33	34	33	31	60	65	62	55	68	70	67	66	67	69	
Makaronid	33	-	-	-	15	19	23	17	15	-	67	100	100	100	85	81	77	83	85	100	
Kaerahelbed					74	82	86	80	81	74	26	18	14	20	19	26	18	14	20	19	

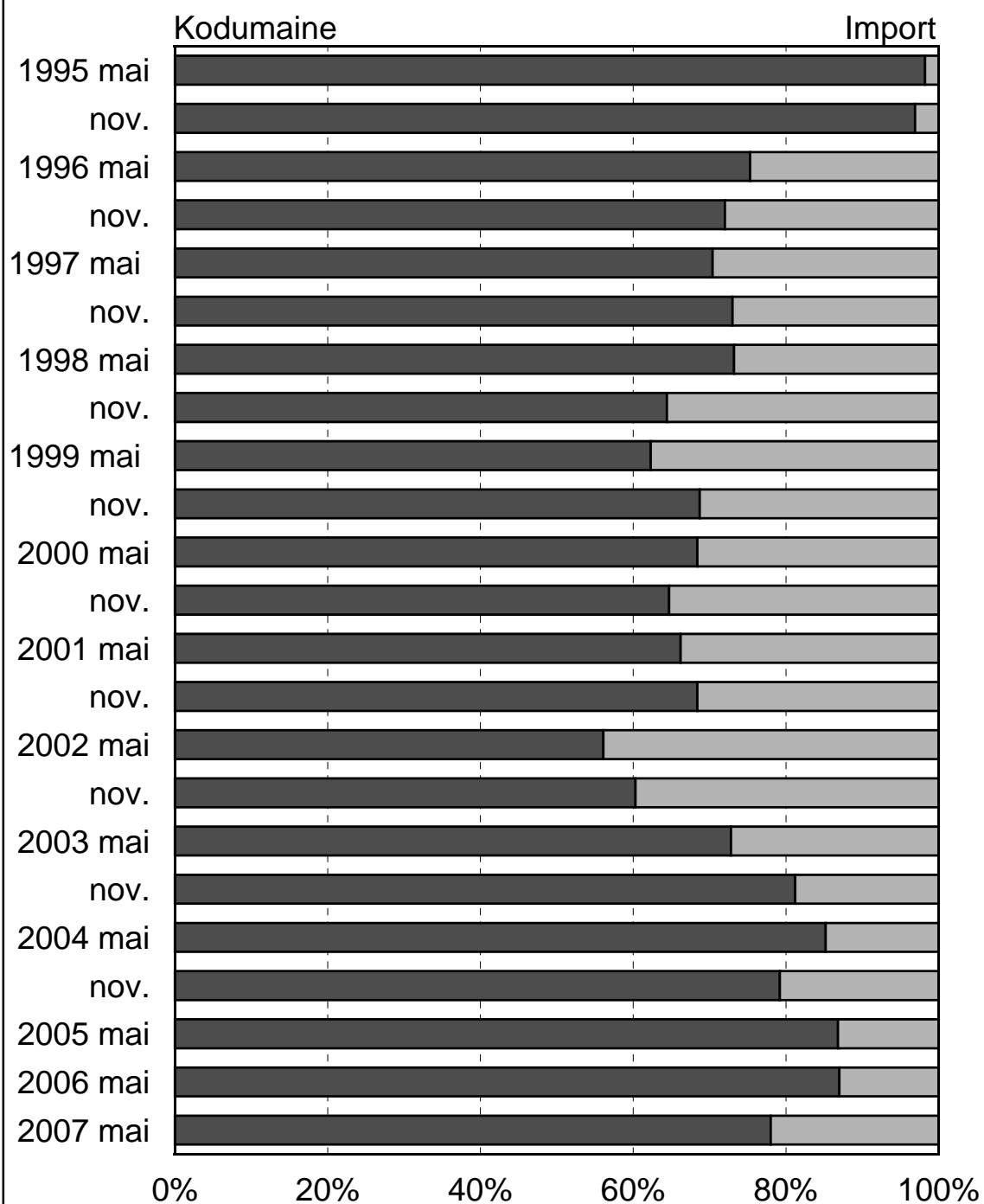
Tabel 4.6

Kodumaiste ja importteraviljatoodete osakaal kaupluste rahalises käibes 2007. a mais (%)

	Eesti kokku			s.h. Tallinn			muud linnad			maapiirkond		
	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup
Leib	100	-	-	99	1	1	100	-	-	99	1	1
Nisujahu	78	22	22	78	22	22	81	19	19	72	28	28
Küpsised	31	69	69	43	57	57	29	71	71	28	72	72
Makaronid	-	100	100	-	100	100	-	100	100	-	100	100
Kaerahelbed	74	26	26	51	49	49	79	21	21	75	25	25

Kodumaise- ja importnisujahu osatähtsus nisujahu kogukäibes

(1995 - 2007 mai)

Tabel 4.7

Teraviljatoodete keskmised hinnad 2007. a mais (kr/kg)

Toidukaup	Eesti kaup							Importkaup						
	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007		
Leib	16.59	16.77	16.70	17.12	18.16	21.71	28.60	-	-	-	-	-		
Nisujahu k/s	7.71	6.80	6.93	6.69	6.06	7.14	6.87	6.89	7.53	7.31	7.04	7.93		
Küpsised	35.09	33.87	32.25	33.67	33.45	33.68	53.85	52.20	52.11	44.98	48.60	48.88		
Makaronid	13.06	12.89	12.93	12.47	12.65	-	16.35	15.84	15.79	15.37	15.86	17.77		
Kaerahelbed	15.45	16.76	15.35	15.35	15.33	20.44	18.58	18.28	18.93	19.52	17.61	17.78		

Tabel 4.8

Teraviljatoodete keskmised hinnad 2007. a mais (kr/kg)

	Eesti kokku			s.h. Tallinn			muud linnad			maapiirkond		
	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup
Leib	21.71	26.29	24.21	25.40	21.11	26.45	20.37	28.63				
Nisujahu	7.14	7.93	7.38	8.62	7.06	7.84	7.25	7.41				
Küpsised	33.68	48.88	33.81	50.94	33.45	50.04	34.32	45.77				
Makaronid	-	17.77	-	19.76	-	17.81	-	16.08				
Kaerahelbed	20.44	17.78	24.51	17.95	20.17	17.63	19.90	17.80				

5. JOOGID

JOOGID

Õlle sortimendis suurenes viimase aastaga importõlled sortiment 26-lt tootelt 29-ni (tabel 5.1). Kohaliku õlle sortiment jäi püsima 42 nimetusele keskmiselt kaupluses. Tallinnas oli müügil 53 nimetust kodumaist ja 94 importõlut (2006.a vastavalt 46 ja 92), teistes linnades 43 kodumaist ja 27 importõlut (46 ja 23) ning maakauplustes 36 ja 4 (33 ja 4) nimetust õlut. Müügil oli õlut 25-st riigist. Pakutavas sortimendis moodustas eesti õlu 59% (2006.a 62%). Riigiti jäi sortiment enam-vähem samaks mis aasta tagasi. Kauplustest oli õlle valik kõige rikkalikum Tartu Rimis, kus oli müügil 73 kodumaist ja 181 importõlut (2006.a 72 kodumaist ja 166 importõlut), mis olid pärit 19 riigist. Suurim importõlle sortiment pärines Tartu Rimis Saksamaalt (33 nimetust) ja Venemaalt (25 nimetust).

Kodumaise õlle osakaal kaupluste õlle käibes tõusis 88%-lt 89%-ni. Suurim kodumaise õlle osakaal käibes on maakauplustes (93%) ja väikseim Tallinnas (76%). Kodumaise purgiõlle hind tõusis aastaga 6,2% ja imporditud purgiõlu kallines 4,8% (tabel 5.7).

Kodumaise **viina** valik Eestis tervikuna vähenes aastaga 2 toote võrra (tabel 5.1). Võrreldes eelmise uurimistööga sortimendis riigiti muudatusi ei toimunud, endiselt on Venemaalt pärit viinad eesti toodangu (67%) järel sortimendis 10%-ga teisel kohal. Tallinnas suurenes eesti viina sortiment 45-lt 49-ni ja importviina valik 52-lt 56-ni keskmiselt kaupluses (tabel 5.2). Importviin oli pärit 25-st erinevast riigist. Väljaspool Tallinna teistes linnades kodumaise viina valik vähenes 42-lt 39-le tootele, importviina sortiment võrreldes möödunud aastaga ei muutunud. Maakauplustes vähenes eesti viinade valik 30-lt 26-ni ja suurenes importviina sortiment 3-lt 5-le nimetusele keskmiselt kaupluse kohta.

Kodumaise viina osatähtsus kaupluste käibes Eestis tervikuna veidi vähenes – 89%-lt 87%-ni. Suurem oli eesti viina osakaalu vähenemine käibes Tallinnas – 79%-lt 71%-ni (tabel 5.6). Viina hinna aluseks on 0,7-1-liitrites pudelites viin ning kuna selle suurusega pudelites on valdavalt kõrgema hinnaklassi viin, siis on ka keskmine hind suhteliselt kõrge. Antud uurimistöös oli 98% eesti viinast kallim kui 100 kr/l. Eesti viin kallines aastaga keskmiselt 5,4% (149.11 kr/l-ni) ja importviin 2,1% (265.38 kr/l-ni).

Mahlade sortimendi ulatuses võrreldes möödunud aastaga suuri muudatusi ei olnud. Endiselt on importmahlade valik kauplustes ligi kaks korda suurem kui

Eestis toodetud mahlade sortiment (tabel 5.1). Viimase aastaga suurenes Soomest imporditud mahlade osakaal sortimendis 9%-lt 14%-ni. Eesti tarbija usaldab soome toidukaupu ja hindab soome mahlade kvaliteeti. Mahlasortimendis on suurim osakaal eesti (36%) järel endiselt läti mahladel (29%). Kauplustest oli suurim mahlavalik Tallinnas Haabersti Rimis, kus oli müügil 29 mahla Eestist ja 102 imporditud mahla: 29 Lätist, 21 Ukrainast, 11 Portugalist, 12 Soomest, 9 Hispaaniast, 7 Itaaliast, 6 Austriast, 3 Poolast ja Belgiast ja 1 Hollandist. Selveri kauplustes on mahlade sortimendis suurem osakaal kodumaiste tootjate mahladel ja puuduvad Ukraina mahlad. Tallinna kauplustes oli müügil keskmiselt 24 (möödunud aastal 19) Eestis toodetud mahla ja 62 importmahla (tabel 5.2). Eesti teiste piirkondade kauplustes jäi mahlade valik püsima möödunudaastasele tasemele.

Mahlade käive kauplustes jaguneb enam-vähem võrdselt kodumaise ja importtoodangu vahel, kodumaised mahlad moodustasid 48% ja importmahlad 52% mahlade müügikäibest kauplustes ning see on püsinud viimastel aastatel samal tasemel.

Hinnavõrdlusele on antud uuringus kaasatud vaid õunamahlad (täismahlad). Importmahlade keskmine liitrihind on 2 krooni võrra kallim kui Eesti õunamahlal. Viimase aastaga eesti õunamahl odavnes 4,3%, importmahl kallines 14,3%.

Tabel 5.1

Kodumaiste ja importjookide sortimendi laius (nimetuste arv keskmiselt kaupluses)

	Eesti kaup													Importkaup												
	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007						
Õlu	7.3	19.2	22.4	24.7	28.6	26.5	35.6	35.9	41.6	42.1	3.3	12.6	9.4	10.4	11.0	13.7	18.2	25.7	25.5	28.7						
Viin	9.0	38.6	40.5	49.2	43.8	42.0	43.2	39.8	38.3	36.1	4.6	11.8	11.4	12.4	12.9	11.6	14.1	17.5	15.9	17.5						
Mahl	3.4	10.6	12.2	16.0	13.8	16.7	14.6	14.7	16.0	15.7	14.2	33.1	32.8	39.7	23.6	22.1	22.9	30.2	28.9	27.8						

Tabel 5.2

Jookide sortimendi laius 2007. a mais (nimetuste arv keskmiselt kaupluses)

	Eesti kokku			s.h. Tallinn			muud linnad			maapiirkond		
	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup
Õlu	42.1	28.7	28.7	53.3	94.2	94.2	43.0	26.9	26.9	35.8	35.8	3.9
Viin	36.1	17.5	17.5	49.2	56.0	56.0	38.7	15.2	15.2	26.1	26.1	4.9
Mahl	15.7	27.8	27.8	24.0	62.3	62.3	16.5	28.4	28.4	10.8	10.8	11.9

Tabel 5.3

**Kodumaiste ja importjookide suhe
kaupluses pakutavas jookide sortimendis (%)**

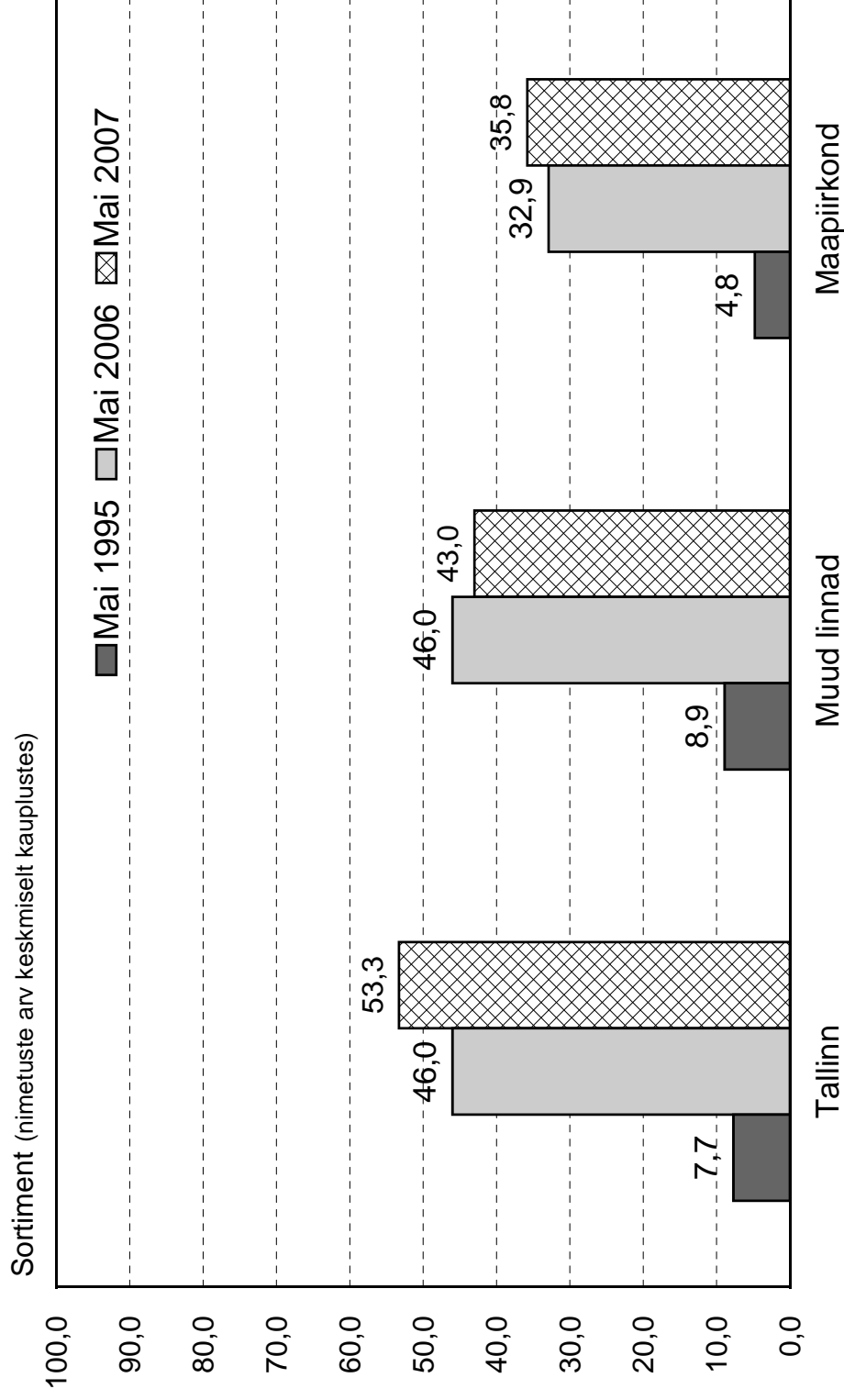
	Eesti kaup												Importkaup											
	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007				
Õlu	68.9	60.4	70.4	70.4	72.2	65.9	66.2	58.3	62.0	59.4	31.1	39.6	29.6	29.6	27.8	34.1	33.8	41.7	38.0	40.6				
Viin	66.2	76.6	78.0	79.9	77.2	78.4	75.4	69.4	70.6	67.4	33.8	23.4	22.0	20.1	22.8	21.6	24.6	30.6	29.4	32.6				
Mahl	19.3	24.3	27.1	28.7	36.8	43.1	38.9	32.7	35.7	36.2	80.7	75.7	72.9	71.3	63.2	56.9	61.1	67.3	64.3	63.8				

Tabel 5.4

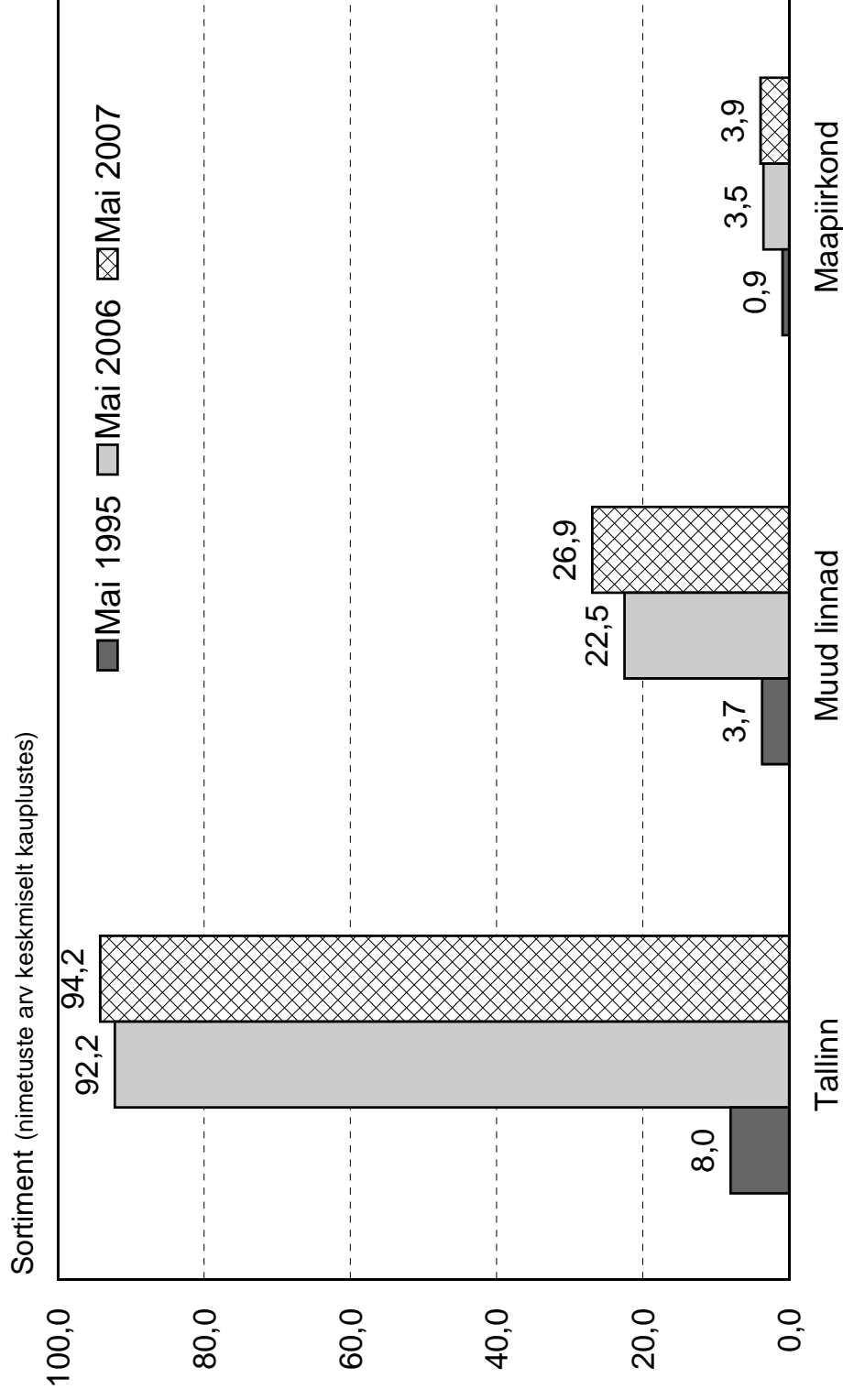
**Kodumaiste ja importjookide suhe kaupluses
pakutavas jookide sortimendis 2007. a mais (%)**

	Eesti kokku				s.h. Tallinn				muud linnad				maapiirkond			
	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup
Õlu	59.4	40.6	36.2	63.8	36.2	36.2	61.5	63.8	61.5	38.5	90.3	90.3	9.7	9.7	9.7	9.7
Viin	67.4	32.6	46.8	53.2	46.8	46.8	71.8	53.2	71.8	28.2	84.3	84.3	15.7	15.7	15.7	15.7
Mahl	36.2	63.8	27.8	72.2	27.8	27.8	36.8	72.2	36.8	63.2	47.6	47.6	52.4	52.4	52.4	52.4

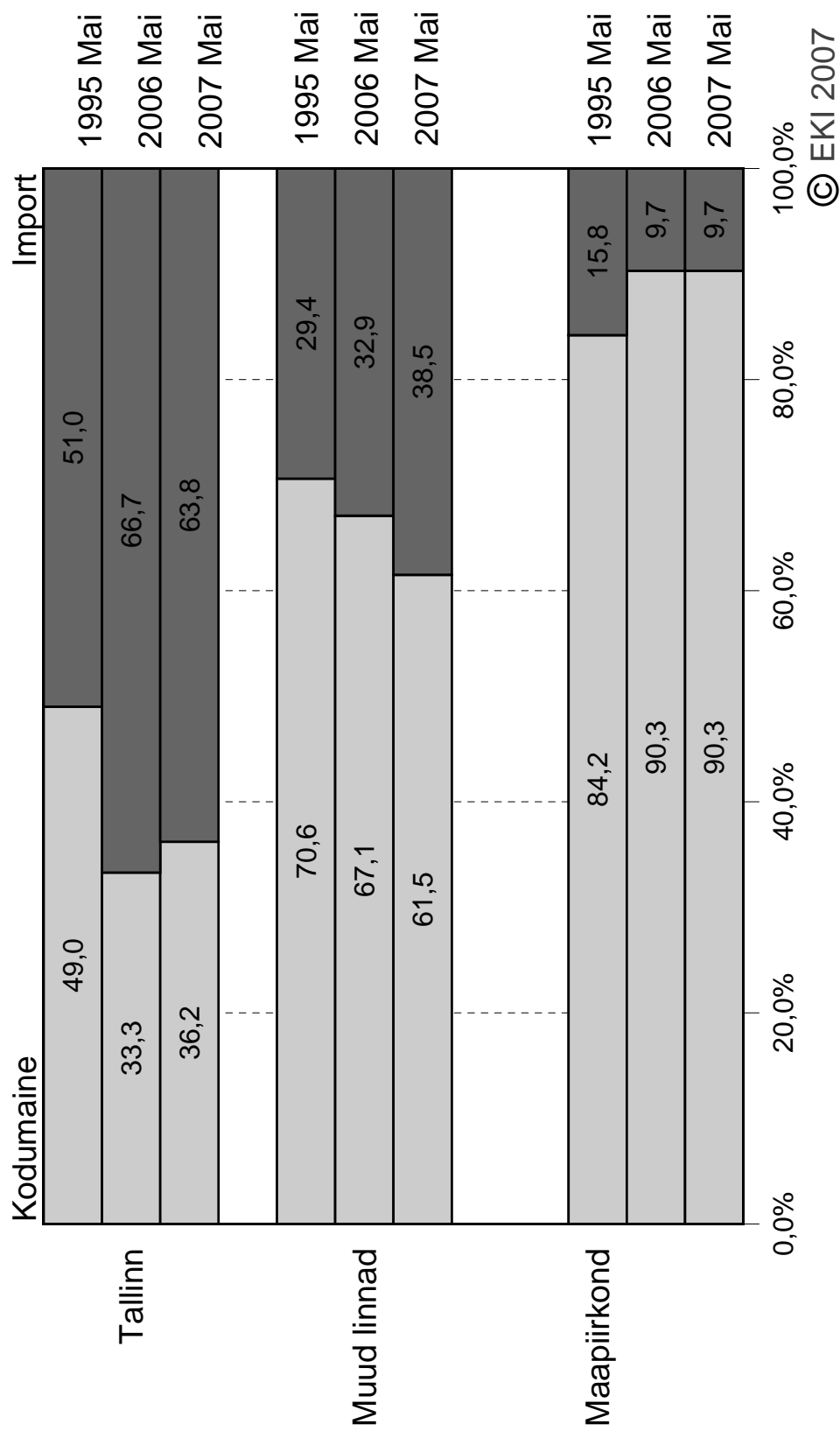
Kodumaise õlle sortiment

Importõlle sortiment

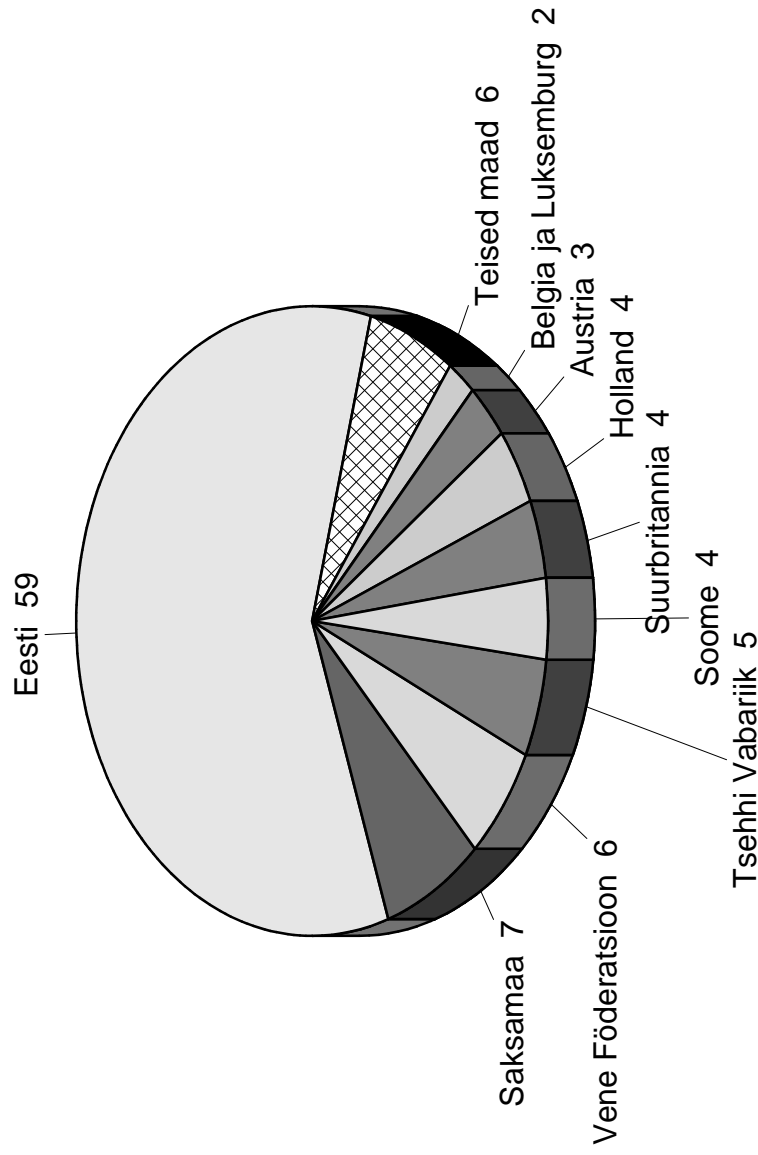

Õlle sortiment (%)

Õlle pakkumise struktuur tootjamaade lõikes

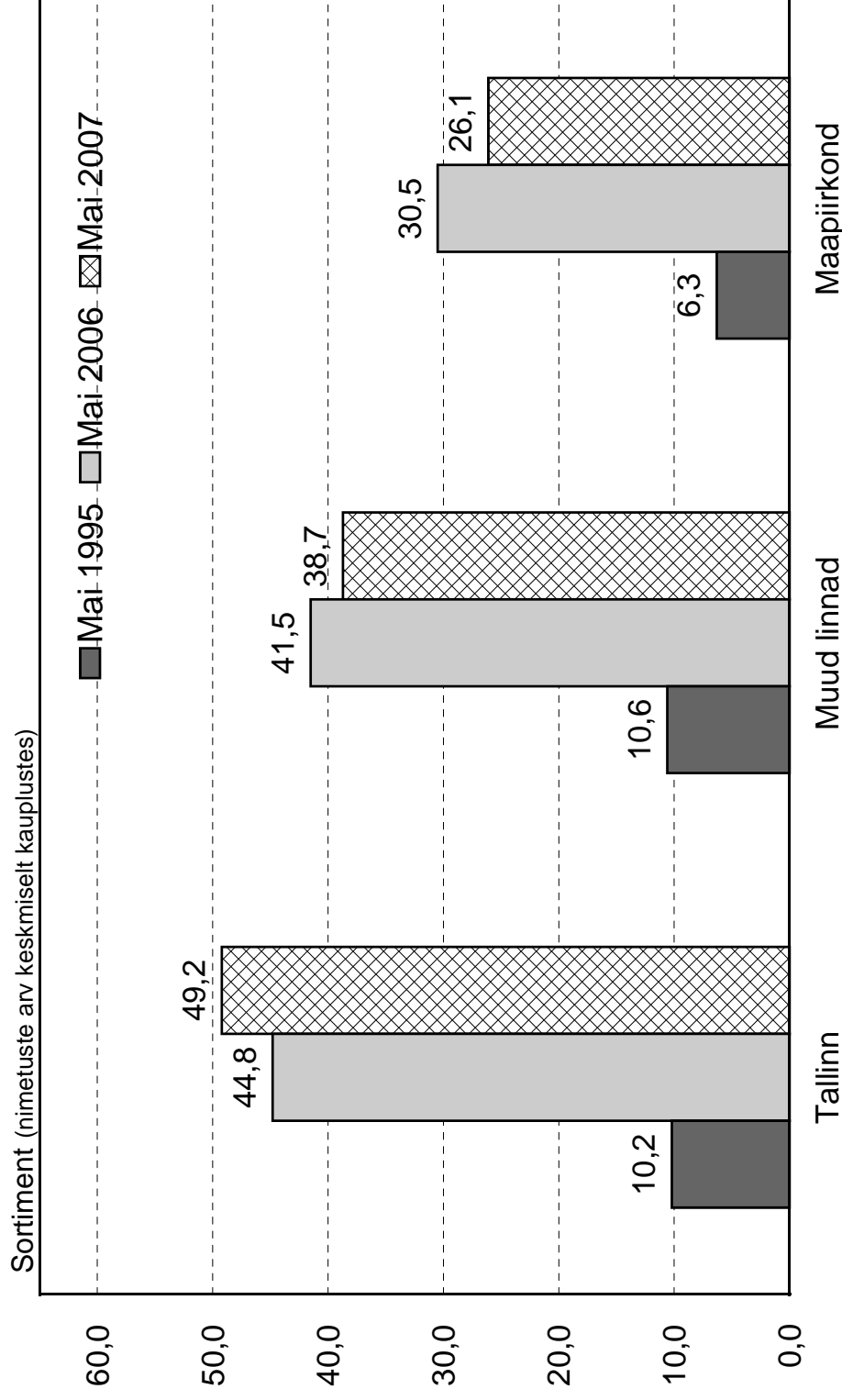
(müügilolevate kaubanimetuste koguarvust, %)

Teised maad

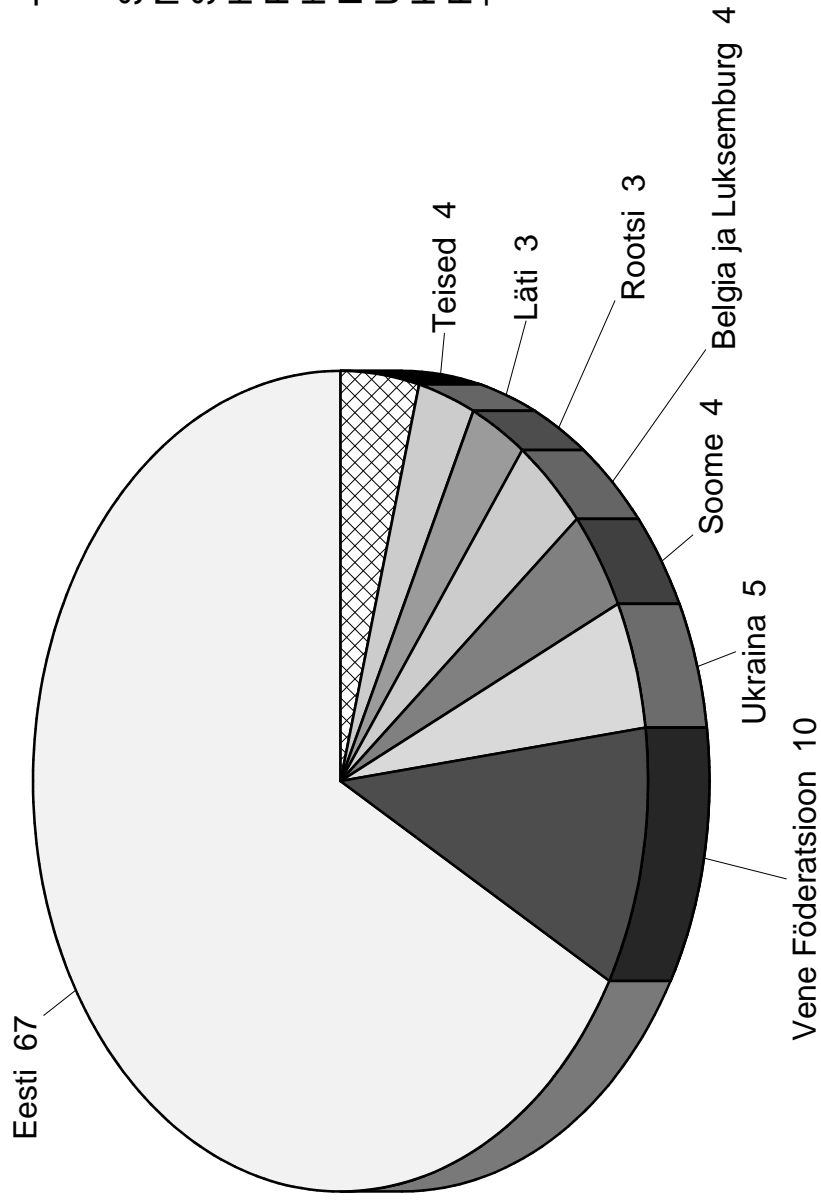
Taani
Slovakkia
Hispaania
Ukraina
Itaalia
Prantsusmaa
Mehhiko
Tai
Iirimaa
Poola
Austraalia
Rootsi
Leedu
USA
Norra
Läti

Kodumaise viina sortiment

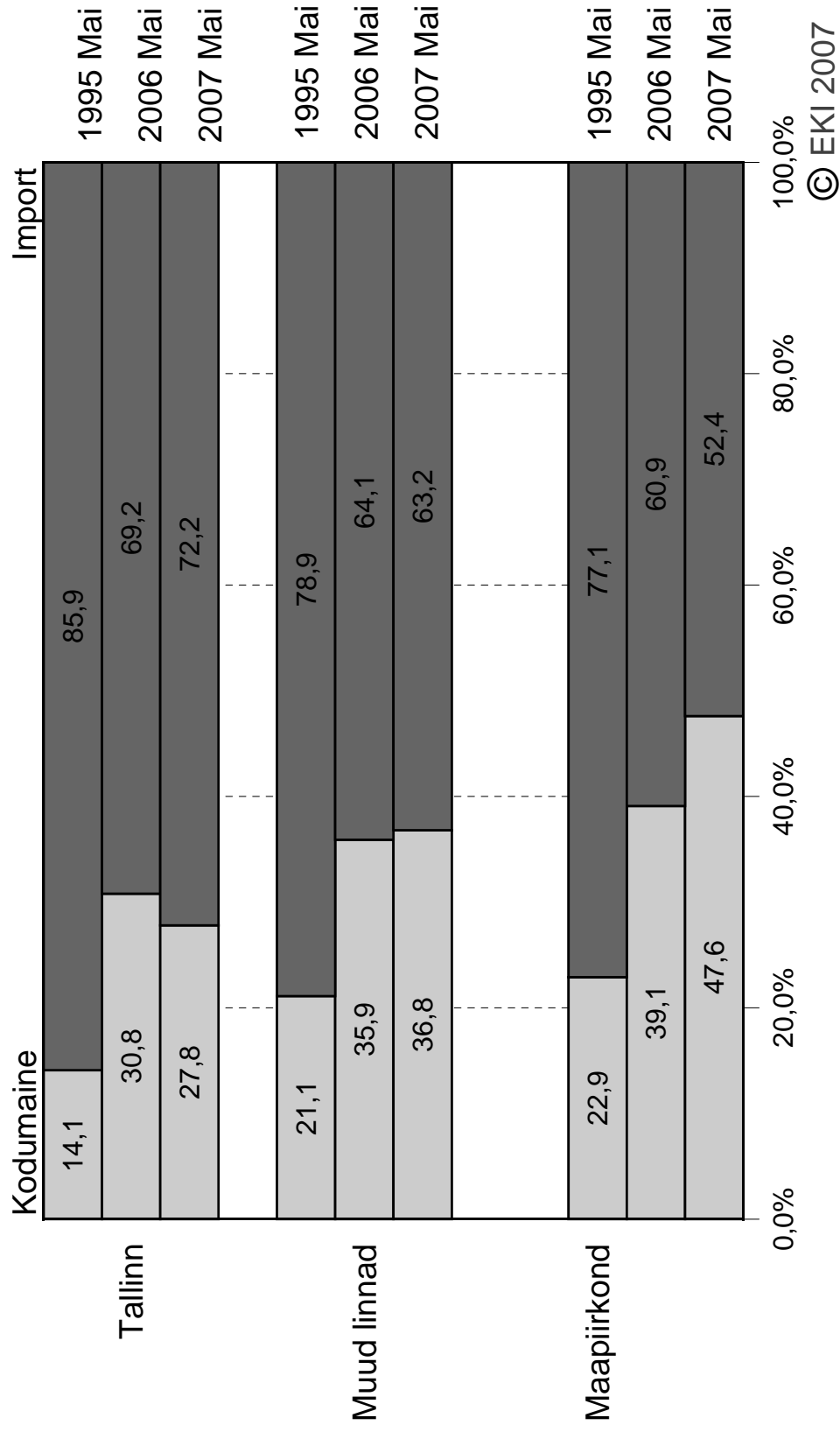

Viina pakkumise struktuur tootjamaade lõikes

(müügilolevate kaubanimetuste koguarvust, %)

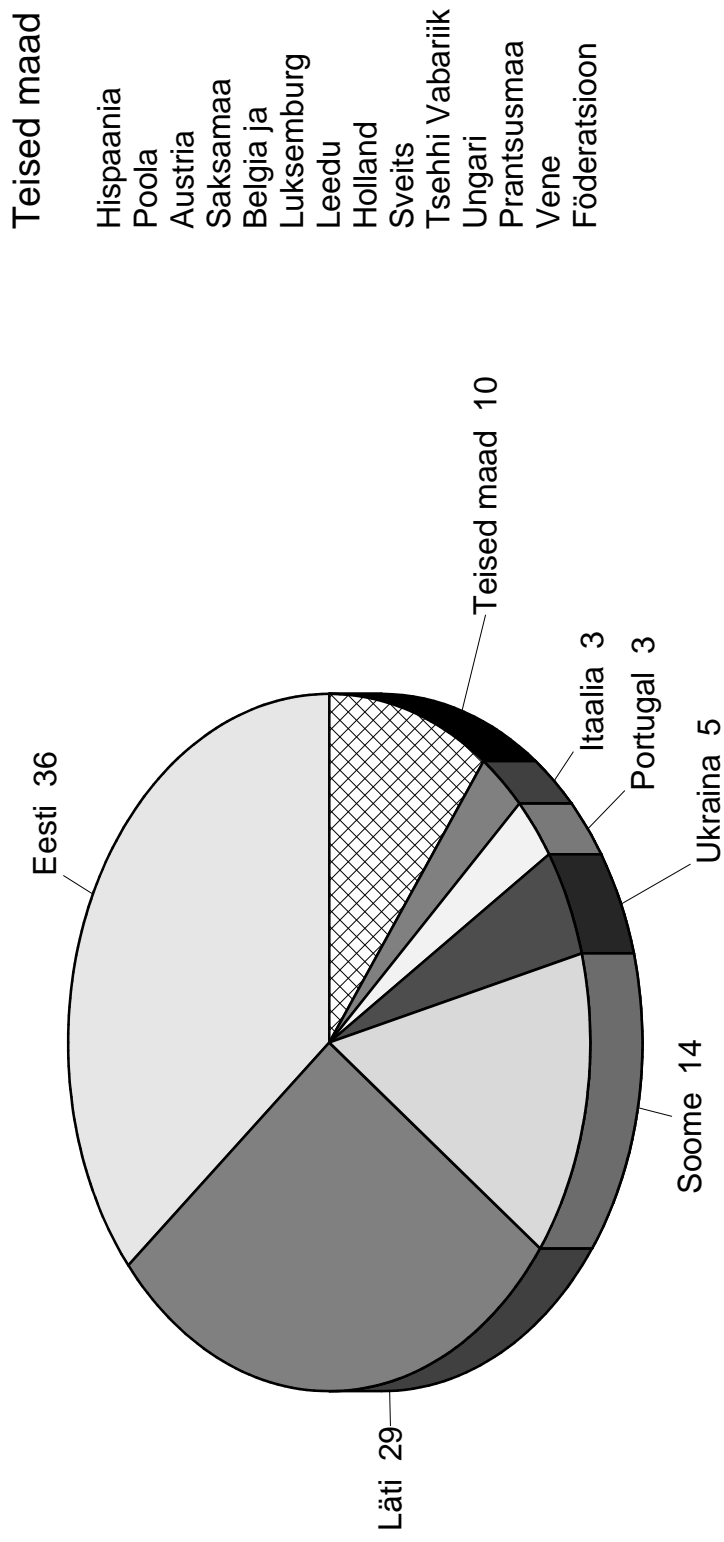

Mahla sortiment (%)

Mahla pakkumise struktuur tootjamaade lõikes

(müügilolevate kaubanimetuste koguarvust, %)

Tabel 5.5

Kodumaiste ja importjookide osakaal kaupluste rahalises käibes (%)

	Eesti kaup													Importkaup						
	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007
Õlu	92	89	93	93	93	92	88	88	88	89	8	11	7	7	7	8	12	12	12	11
Viin	93	92	92	91	91	92	93	89	89	87	7	8	8	9	9	8	7	11	11	13
Mahl	42	39	41	37	43	50	49	48	48	48	58	61	59	63	57	50	51	52	52	52

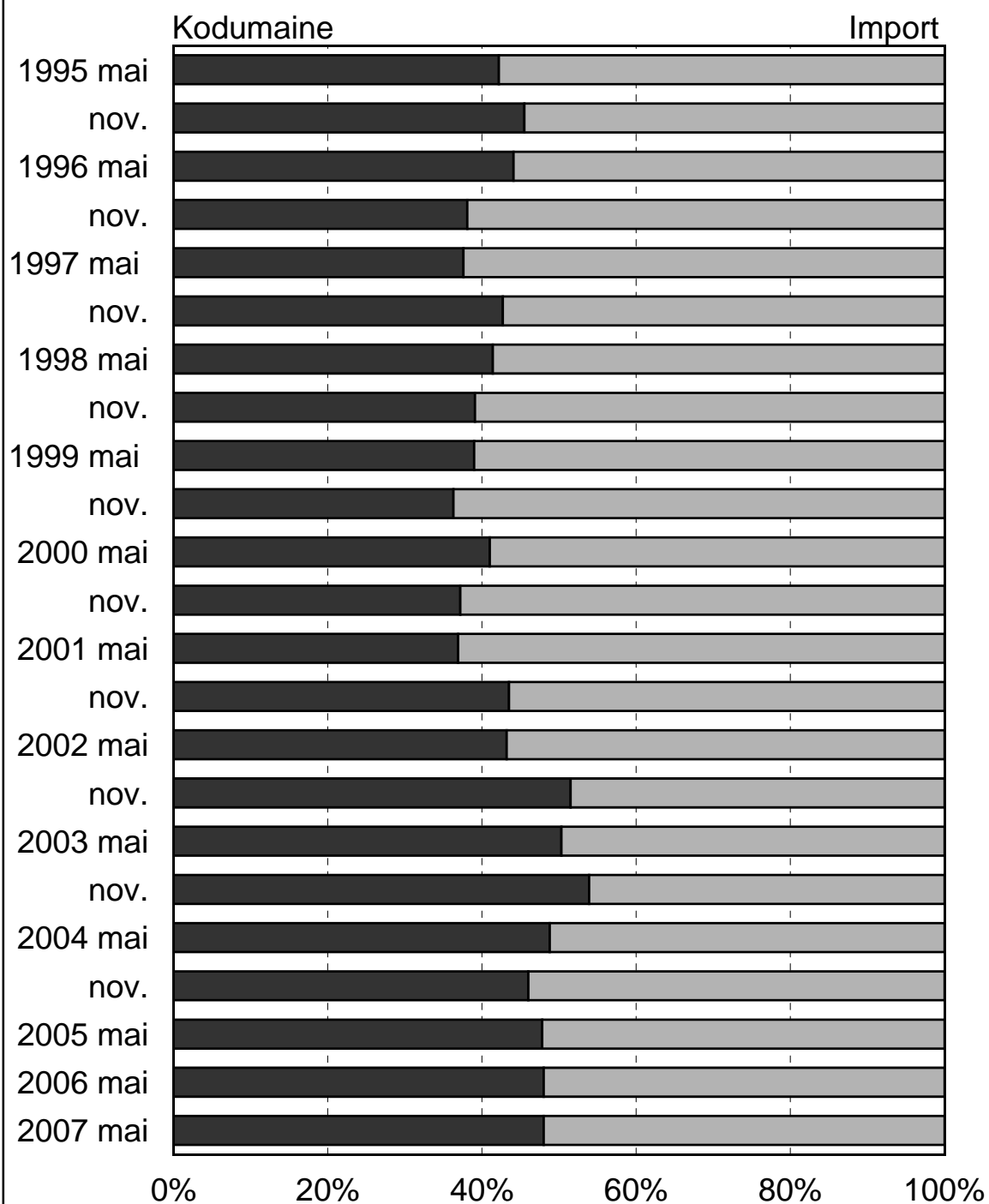
Tabel 5.6

Kodumaiste ja importjookide osakaal kaupluste rahalises käibes 2007. a mais (%)

	Eesti kokku			s.h. Tallinn			muud linnad			maapiirkond		
	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup
Õlu	89	11	76	24	10	93	90	10	93	7	7	7
Viin	87	13	71	29	12	92	88	12	92	8	8	8
Mahl	48	52	59	41	51	42	49	51	42	58	58	58

Kodumaise- ja importmahla osatähtsus mahla kogukäibes

(1995 - 2007 mai)

Tabel 5.7

Kodumaiste ja importjookide keskmised hinnad (kr/l)

Toidukaup	Eesti kaup							Importkaup						
	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007		
Õlu (kr/l)	20.90	21.76	22.17	21.55	21.79	23.15	26.01	25.33	25.24	25.43	27.14	28.43		
Viin (kr/l)	145.10	142.77	133.70	136.93	141.41	149.11	273.77	284.08	279.96	255.70	259.98	265.38		
Mahl (kr/l)	14.41	13.06	13.61	13.14	13.86	13.27	14.42	12.70	13.09	13.29	13.31	15.21		

Tabel 5.8

Jookide keskmised hinnad 2007. a mais (kr/l)

	Eesti kokku			s.h. Tallinn			muud linnad			maapiirkond		
	Eesti kaup	Importkaup	Õlu (kr/l)	Eesti kaup	Importkaup	Õlu (kr/l)	Eesti kaup	Importkaup	Õlu (kr/l)	Eesti kaup	Importkaup	Õlu (kr/l)
Õlu (kr/l)	23.15	28.43	28.08	24.17	28.08	22.61	22.61	29.13	23.67	24.17	24.17	24.17
Viin (kr/l)	149.11	265.38	279.08	162.90	279.08	146.51	146.51	259.49	143.97	213.14	213.14	213.14
Mahl (kr/l)	13.27	15.21	15.57	14.33	15.57	13.15	13.15	14.61	12.83	17.24	17.24	17.24

6. MUUD TOIDUKAUBAD

MUUD TOIDUKAUBAD

Loomsed ja taimsed rasvad

Margariini sortimendi laiuses ja osatähtsuses käibes aastaga suuremaid muutusi ei olnud (tabel 6.1 ja 6.5). Sortimendis suurenes 4%-punkti võrra Soomest ja 3%-punkti võrra Lätist imporditud margariini osatähtsus. Kodumaise margariini osakaal kaupluste margariini müügi käibes püsis kolmandat aastat järjest stabiilselt 13% peal. Kodumaine margariin maksis 2006. aasta mais 49.37 kr/kg ja importmargariin 30.71 kr/kg.

Toiduõli sortiment laienes aastaga 1 kodumaise ja 4 importõli võrra keskmiselt kaupluse kohta. Suurim toiduõli valik oli Stockmanni toiduosakonnas, kus oli müügil 8-st riigist 99 nimetust, sh Itaaliast 39 ja Hispaaniast 22 erinevat toiduõli. Eesti Olivia 1-liitrine rapsiõli kallines aastaga kauplustes 26% ja maksis 20.61 kr/l, importõli oli 1,6 krooni võrra odavam.

Aiandussaadused

Konservkurgi valikusse tuli aastaga juurde 1 kodumaine ja 1 importtoode keskmiselt kaupluse kohta. Kodumaist kurki oli müügil 9 ja importkurki 7 nimetust keskmiselt kaupluses. Osatähtsuses käibes valitseb viimastel aastatel enam-vähem tasakaal kodumaiste ja importtoodete vahel (2007.a 48%-52%). Tallinnas moodustavad eesti tooted käibest 54%, teistes linnades 50% ja maal vaid 40%. Sortimendis suurenes poola konservkurgi osakaal 2%-punkti võrra 24%-ni. Eesti konservkurgitootjad on aastaga hindu alandanud 4,1% (25.16 kr/kg-ni), importijad aga veelgi enam 5,4% (20.48 kr/kg-ni). Poola konservkurgid odavnesid aastaga 7,5% (19.90 kr/kg-ni).

Kuigi tarbija eelistus kuulub kodumaisele **värsketele kurgile** ja **tomatile**, olid sel kevadel kodumaised värsked kurgid müügil hinnaga 63.68 kr/kg, mis oli 25 krooni enam kui Hispaaniast ja Hollandist imporditud kurgid (38.81 kr/kg). Nii suure hinnavahe tõttu ei olnud eesti kurki müügil mitte igas kaupluses, paljudes kauplustes eelistati müüki võtta vaid importkurke.

Eestis kasvatatud tomateid vaatluse läbiviimise hetkel müügil ei olnud. Importtomat maksis 47.91 kr/kg, mis on 20 krooni enam kui möödunud aasta samal ajal.

Tabel 6.1

Muude toidukaupade sortimendi laius (nimetuste arv keskmiselt kaupluses)

	Eesti kaup													Importkaup												
	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007						
Margariin	0.3	1.4	1.7	3.1	2.9	3.8	4.7	4.4	4.0	3.3	9.9	15.3	13.0	13.7	14.8	15.5	16.2	17.1	16.6	17.5						
Toiduõli	0.2	-	1.4	2.4	2.4	2.6	3.2	3.1	3.2	3.7	5.7	10.8	8.3	11.2	9.1	12.4	15.8	17.3	18.4	21.8						
Konservkurk					6.2	7.7	7.8	7.5	8.0	8.7					5.3	5.3	6.2	5.9	6.2	6.8						
Kurk					0.8	0.7	1.0	0.9	0.9	0.8					0.5	0.6	0.5	0.6	0.6	0.8						
Tomat					-	-	-	-	-	-					1.3	1.6	1.6	1.9	1.8	1.9						

Tabel 6.2

Muude toidukaupade sortimendi laius 2007. a mais (nimetuste arv keskmiselt kaupluses)

	Eesti kokku			s.h. Tallinn			muud linnad			maapiirkond		
	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup
Margariin	3.3	17.5	4.5	22.8	19.8	2.7	3.3	19.8	3.3	2.7	11.4	2.7
Toiduõli	3.7	21.8	5.0	59.7	21.1	2.5	4.0	21.1	4.0	2.5	6.6	2.5
Konservkurk	8.7	6.8	14.5	13.2	6.6	5.8	9.0	6.6	9.0	5.8	4.6	5.8
Kurk	0.8	0.8	1.0	1.0	0.8	0.6	0.8	0.8	0.8	0.6	0.6	0.6
Tomat	-	1.9	-	4.5	1.9	-	-	1.9	-	-	0.9	-

Tabel 6.3

**Muude kodumaiste ja importtoidukaupade suhe
kaupluses pakutavas toidukaupade sortimendis (%)**

	Eesti kaup														Importkaup													
	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007								
Margariin	2.9	8.4	11.6	18.5	16.2	19.9	22.4	20.4	19.4	15.8	97.1	8.4	11.6	18.5	16.2	19.9	22.4	20.4	19.4	84.2								
Toiduõli	3.4	-	-	17.6	20.7	17.2	16.9	15.4	14.9	14.5	96.6	-	-	17.6	20.7	17.2	16.9	15.4	14.9	85.5								
Konservkurk					54.1	59.3	55.5	55.7	56.3	56.0					54.1	59.3	55.5	55.7	56.3	44.0								
Kurk					62.5	53.4	65.2	60.0	61.8	50.7					62.5	53.4	65.2	60.0	61.8	49.3								
Tomat					-	-	-	-	-	-					-	-	-	-	-	100.0								

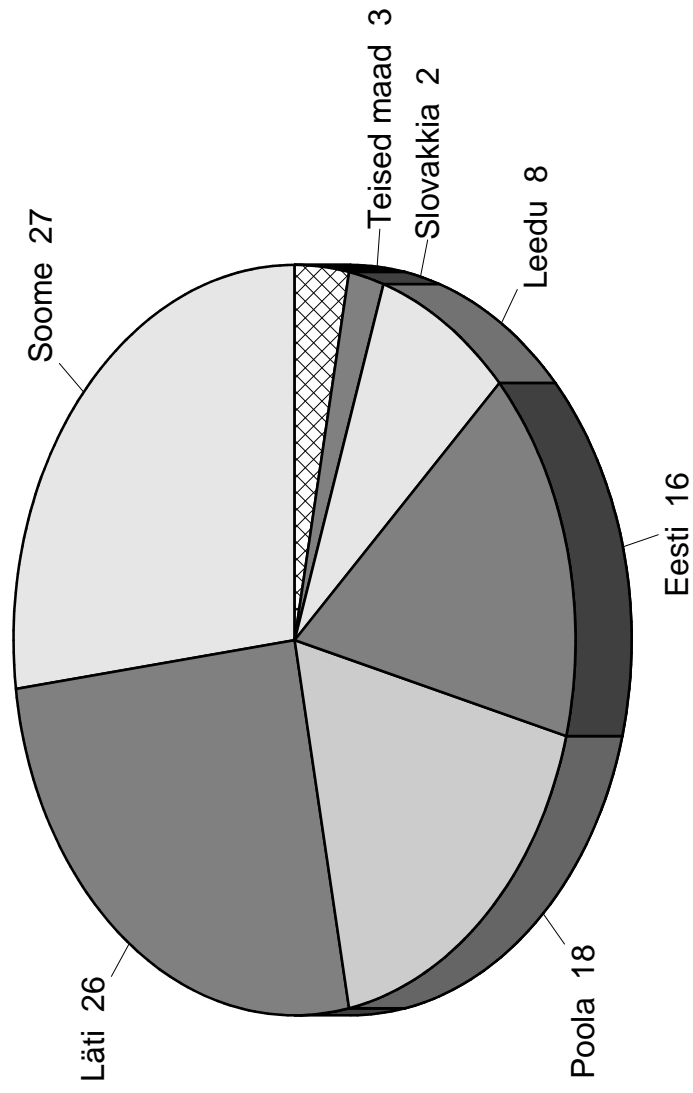
Tabel 6.4

**Muude kodumaiste ja importtoidukaupade suhe kaupluses
pakutavas toidukaupade sortimendis 2007. a mais (%)**

	Eesti kokku				s.h. Tallinn				muud linnad				maapiirkond			
	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup
Margariin	15.8	84.2	16.5	83.5	14.4	85.6	19.3	80.7	15.8	84.2	16.5	83.5	14.4	85.6	19.3	80.7
Toiduõli	14.5	85.5	7.7	92.3	16.1	83.9	27.3	72.7	14.5	85.5	7.7	92.3	16.1	83.9	27.3	72.7
Konservkurk	56.0	44.0	52.4	47.6	57.6	42.4	55.9	44.1	56.0	44.0	52.4	47.6	57.6	42.4	55.9	44.1
Kurk	50.7	49.3	50.0	50.0	51.3	48.7	50.0	50.0	50.7	49.3	50.0	50.0	51.3	48.7	50.0	50.0
Tomat	-	100.0	-	100.0	-	100.0	-	100.0	-	100.0	-	100.0	-	100.0	-	100.0

Margariini pakkumise struktuur tootjamaade lõikes

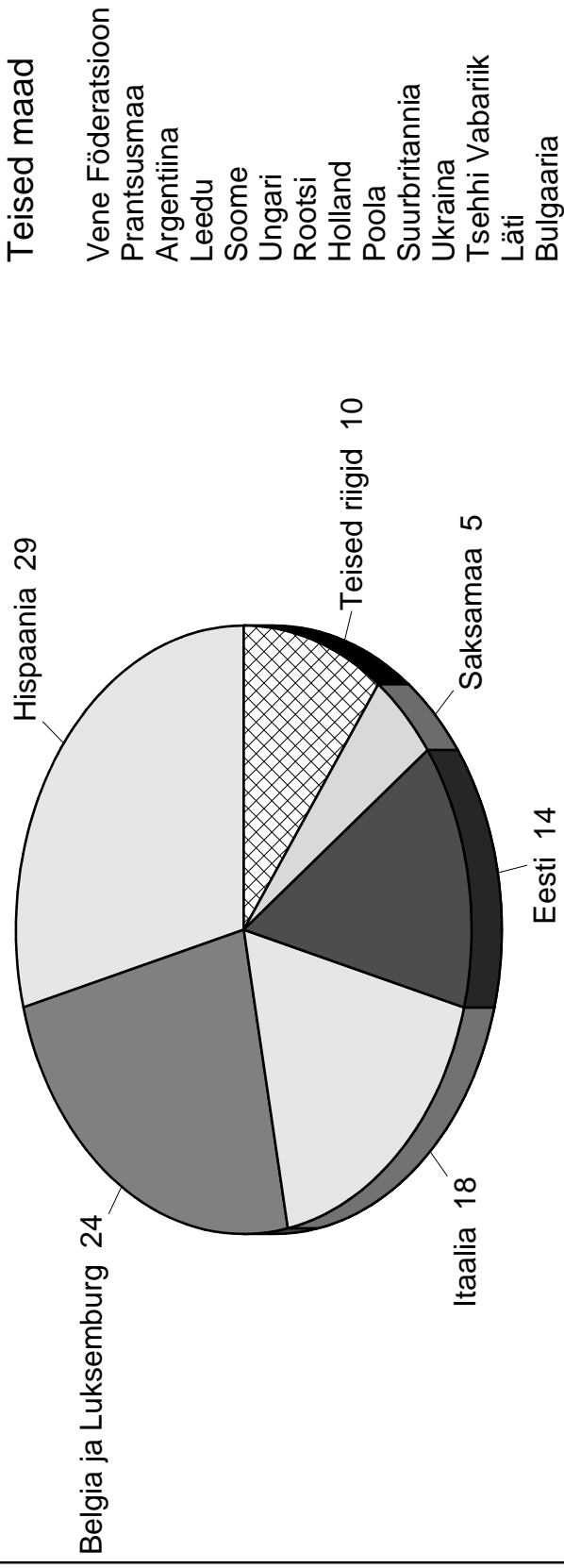
(müügilolevate kaubanimetuste koguarvust, %)

Teised maad
Tsehhi Vabariik
Prantsusmaa
Rootsi
Holland

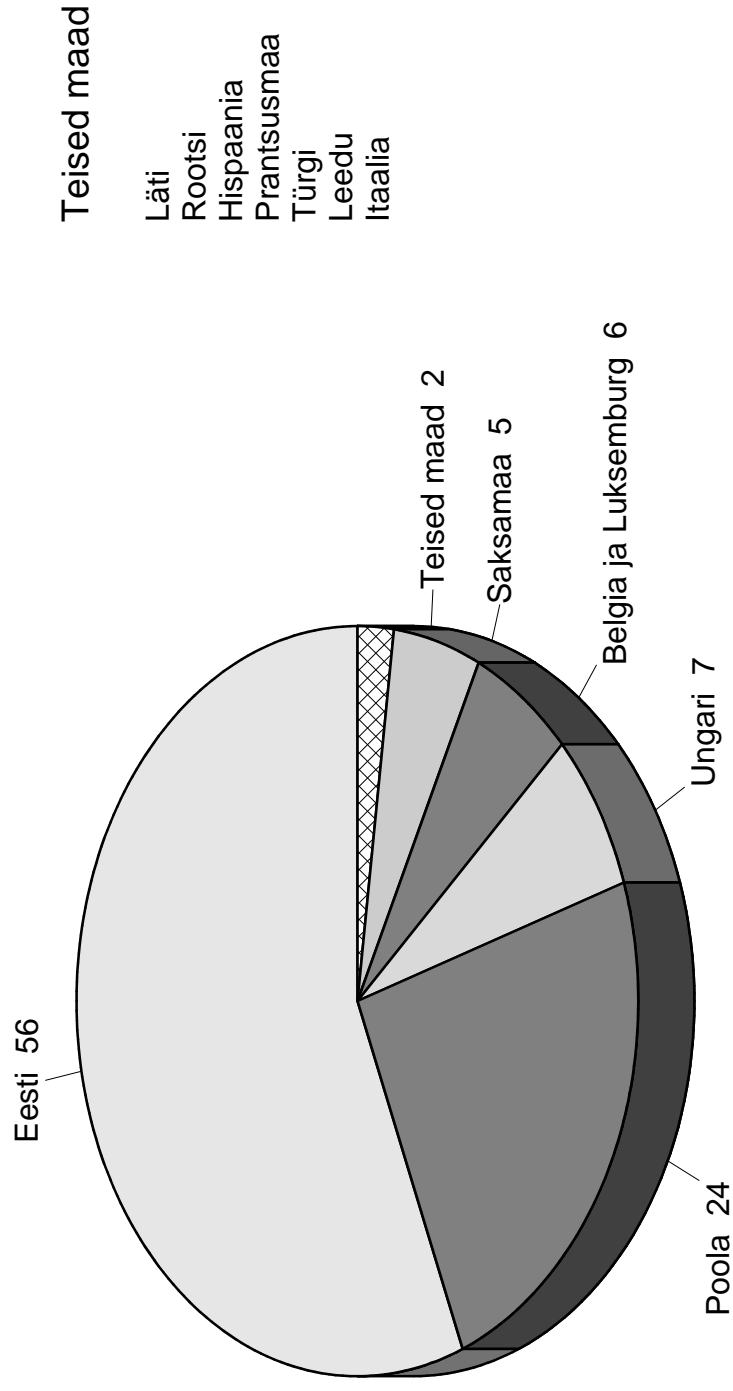
Toiduõli pakkumise struktuur tootjamaade lõikes

(müügilolevate kaubanimetuste koguarvust, %)

Konservkurgi pakkumise struktuur tootjamaade lõikes

(müügilolevate kaubanimetuste koguarvust, %)

Tabel 6.5

Muude kodumaiste ja importtoidukaupade osakaal kaupluste rahalises käibes (%)

	Eesti kaup													Importkaup												
	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 1995	Mai 1999	Mai 2000	Mai 2001	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007						
Margariin	5	5	11	19	9	17	16	13	13	13	95	95	89	81	91	83	84	87	87	87						
Toiduõli	6	-	21	35	35	29	31	31	26	27	94	100	79	65	65	71	69	69	74	73						
Konservkurk					45	52	47	51	50	48					55	48	53	49	50	52						
Kurk					70	38	87	69	57	57					30	62	13	31	43	43						
Tomat					-	-	2	4	2	4					100	100	98	96	98	96						

Tabel 6.6

Muude kodumaiste ja importtoidukaupade osakaal kaupluste rahalises käibes 2007. a mais (%)

	Eesti kokku			s.h. Tallinn			muud linnad			maapiirkond		
	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup	Eesti kaup	Importkaup	Importkaup
Margariin	13	87	81	19	81	88	12	88	12	12	82	82
Toiduõli	27	73	76	24	76	76	24	76	33	33	67	67
Konservkurk	48	52	46	54	46	50	50	50	40	40	60	60
Kurk	57	43	38	63	38	41	59	41	53	53	47	47
Tomat	4	96	91	9	91	96	4	96	2	2	98	98

Tabel 6.7

Muude kodumaiste ja importtoidukaupade keskmised hinnad (kr/kg)

Toidukaup	Eesti kaup							Importkaup						
	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007	Mai 2002	Mai 2003	Mai 2004	Mai 2005	Mai 2006	Mai 2007		
Margariin	43.63	43.21	44.17	48.21	48.29	49.37	27.02	27.17	26.39	26.56	26.64	30.71		
Toiduõli (kr/l)	16.66	16.79	17.23	16.98	16.35	20.61	19.48	19.05	19.06	19.13	18.43	18.98		
Konservkurk	25.87	24.71	24.13	25.41	26.24	25.16	22.16	19.76	18.21	20.25	21.66	20.48		
Kurk	39.05	39.54	37.19	40.08	45.40	63.68	31.88	27.86	29.09	29.75	21.84	38.81		
Tomat	-	-	-	-	-	-	48.01	25.72	24.10	30.96	27.53	47.91		

Tabel 6.8

Muude toidukaupade keskmised hinnad 2007. a mais (kr/kg)

	Eesti kokku			s.h. Tallinn			muud linnad			maapiirkond		
	Eesti kaup	Importkaup	Mai	Eesti kaup	Importkaup	Mai	Eesti kaup	Importkaup	Mai	Eesti kaup	Importkaup	Mai
Margariin	49.37	30.71	48.54	35.11	30.45	49.64	49.41	27.60				
Toiduõli (kr/l)	20.51	18.98	19.74	17.33	19.24	20.30	21.53	19.24				
Konservkurk	25.16	20.48	27.37	20.53	20.50	24.87	24.33	20.38				
Kurk	63.68	38.81	61.03	33.68	39.84	64.04	64.76	40.07				
Tomat	-	47.91	-	54.85	46.97	-	-	41.62				